

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro základní vzdělávání

*Navazujeme na tradice,
směřujeme k budoucnosti*

Masarykova základní škola, Stará Paka, okres Jičín

Obsah

1	Identifikační údaje	4
2	Charakteristika školy	5
2.1	Úplnost a velikost školy	5
2.2	Vybavení školy	5
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	5
2.4	Charakteristika žáků.....	6
2.5	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	6
2.6	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	6
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	7
3.1	Zaměření školy.....	7
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	8
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	12
3.4	Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	18
3.5	Začlenění průřezových témat	19
4	Učební plán	22
4.1	– 1. stupeň	22
4.2	– 2. stupeň	23
4.3	Poznámky k učebnímu plánu	24
5	Učební osnovy – 1. stupeň.....	26
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	26
5.1.1	Český jazyk a literatura.....	26
5.1.2	Cizí jazyk	37
5.1.2.1	Anglický jazyk	37
5.2	Matematika a její aplikace	41
5.2.1	Matematika.....	41
5.3	Informatika.....	49
5.3.1	Informatika.....	49
5.4	Člověk a jeho svět.....	52
5.5	Umění a kultura	67
5.5.1	Hudební výchova	67
5.5.2	Výtvarná výchova	70
5.6	Člověk a zdraví.....	72
5.6.2	Tělesná výchova.....	72
5.7	Člověk a svět práce (pracovní výchova).....	76
5	Učební osnovy – 2. stupeň.....	79
5.1.1	Český jazyk a literatura.....	79
5.1.2	Cizí jazyk	90
5.1.2.1	Anglický jazyk	90
5.1.2.2	Německý jazyk jako Další cizí jazyk.....	101
5.2	Matematika a její aplikace	105
5.2.1	Matematika.....	105
5.3	Informatika.....	110
5.3.1	Informatika.....	110
5.4	Člověk a společnost	115
5.4.1	Dějepis	115
5.4.2	Občanská výchova	123

5.5 Člověk a příroda.....	132
5.5.1 Fyzika.....	132
5.5.2 Chemie	137
5.5.3 Přírodopis	143
5.5.4 Zeměpis.....	150
5.5.5 Praktika z ekologie (volitelný předmět).....	170
5.6 Umění a kultura	173
5.6.1 Hudební výchova	173
5.6.2 Výtvarná výchova	177
5.7 Člověk a zdraví.....	181
5.7.1 Výchova ke zdraví	181
5.7.2 Tělesná výchova.....	192
5.8 Člověk a svět práce (pracovní výchova).....	199
5.8.1 Pěstitelské práce a chovatelství.....	199
5.8.2 Pracovní výchova	202
5.9 Doplnující vzdělávací obory	206
5.9.1 Dramatická výchova	206
6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy	207
6.1 Základní východiska pro hodnocení a klasifikaci.....	207
6.1.1 Hodnocení a klasifikace na prvním stupni	208
6.1.2 Hodnocení a klasifikace na druhém stupni	208
6.2 Pravidla a kritéria hodnocení a klasifikace	208
6.2.1 V předmětech s převahou naukového zaměření	208
6.2.2 Ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření	209
6.2.3 Slovní hodnocení.....	210
6.2.4 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	210
6.3 Autoevaluace školy	211
Příloha č. 1	216
5.9.2 Etická výchova.....	216
Příloha č. 2	223
Předmět speciálně pedagogické péče	223
Dodatky	227
Dodatek č. 1	227

1 Identifikační údaje

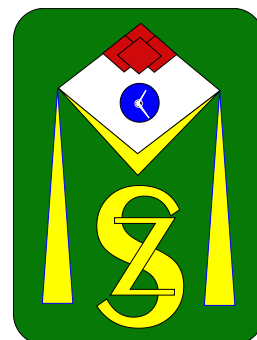
Název ŠVP ZV: Navazujeme na tradice, směřujeme k budoucnosti
Č.j.: 01/09 2007

Předkladatel:

Název školy: Masarykova základní škola, Stará Paka, okres Jičín
Adresa školy: Revoluční 355, 507 91 Stará Paka

Jméno ředitele: Mgr. Pavel Antoš
Zástupce ředitele: Mgr. Jitka Jírová
Koordinátor ŠVP: Mgr. Jitka Jírová

IČO: 70890072
IZO: 102206414
RED-IZO: 600092453

Kontakty: tel.: 493 798 232, 775 244 777
e-mail: masarykova.zs@seznam.cz
web: www.zsstarapaka.cz

Zřizovatel:

Název: Obecní úřad Stará Paka
Adresa: Revoluční 180, 507 91 Stará Paka
Kontakty: tel.: 493 798 282
e-mail: ou@starapaka.cz

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2007

ŠVP ZV byl projednán školskou radou dne: 27. 11. 2007.

Dílčí úpravy formálního charakteru byly provedeny k 1. 9. 2009.

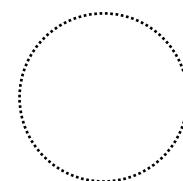
Další úpravy (etická výchova, slovní hodnocení na I. stupni) byly provedeny k 1. 9. 2010.

Úpravy dle RVP ZV na základě Opatření ministra školství Č.j.: MSMT-2647/2013-210 byly provedeny k 1. 9. 2013.

Úpravy dle RVP ZV na základě opatření ministryně školství Č.j.: MSMT-28603/2015 byly provedeny k 1. 9. 2016. Úpravy byly projednány ve školské radě dne 28. 4. 2016.

Úpravy dle RVP ZV z ledna 2021 byly provedeny k 1. 9. 2022. Úpravy byly projednány ve školské radě dne 6. 2022.

.....
Podpis ředitele:

Razítko školy:

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Naše základní škola, jejímž zřizovatelem je Obec Stará Paka, poskytuje úplné základní vzdělání, má zastoupeno všech devět ročníků a člení se na 1. a 2. stupeň. Jedná se o školu venkovského typu, kromě staropackých žáků se zde vzdělávají i žáci z okolních obcí. Spádovost není zřizovatelem stanovena.

Průměrná naplněnost tříd je 21,8 žáka. Její velkou výhodou je, že se nachází v krásném, klidném prostředí Podkrkonoší v severovýchodní části Českého ráje. Také díky nižšímu počtu žáků je možno přihlížet k jejich individuálním potřebám. Škola umožňuje modifikaci vzdělávacího obsahu, rozsahu a zaměření výuky, metod práce a zařazení dalších podpůrných opatření pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků nadaných a mimořádně nadaných.

2.2 Vybavení školy

Škola není bezbariérová. Školní budova má k dispozici devět kmenových učeben, některé z nich jsou využívány i jako odborné učebny. Samostatné odborné učebny jsou čtyři – učebna fyziky a chemie, učebna jazyků a výchov, zeměpisu a přírodopisu a učebna informatiky. V té mají žáci k dispozici dostatek počítačů s velmi dobrými parametry. Další učebna – informační centrum je umístěna v přízemí školy. Jedna samostatná učebna slouží jako školní družina a je využívána k dělenému vyučování.

Pro výuku tělesné výchovy slouží tělocvična, sportovní hřiště za školou a sportovní areál – SOKOLÁK. Tyto prostory slouží zároveň v odpoledních hodinách k individuálnímu sportovnímu vyžití našich žáků. Terasu za školou využívají žáci také o hlavních přestávkách. Na této terase byl vybudován dřevěný altánek pro potřeby školní družiny. V této době mohou pobývat také ve školní knihovně, kde kromě počítačů se zapojeným internetem mají k dispozici časopisy a odborné publikace. U tělocvičny školy je zřízen kabinet, nářaďovna, šatna a kompletně vybavené hygienické zařízení.

V budově školy je zřízeno 5 kabinetů, které slouží k uložení a přípravě pomůcek. Další pomůcky jsou uloženy ve skříních na chodbách a učebnách. Po stránce materiální patří naše škola mezi dobře vybavené. V rámci projektu „EU peníze školám“ došlo k podstatnému zlepšení ve vybavenosti moderními informačními a komunikačními technologiemi. Prostřednictvím projektu MŠMT, který podporuje technické vzdělávání žáků „Výzva 57“, byla nově vybavena školní dílna a postaven přístřešek na zahradní nářadí. V rámci integrovaného regionálního operačního programu MAS Brána do Českého ráje-IROP-Investice do vzdělávání byla realizována „Rekonstrukce učebny cizích jazyků a vybavení učebny digitálních technologií“.

Mimo hlavní budovu jsou umístěny učebny pro výuku pracovních činností – školní dílna a nově zřízené učebny pro pěstivelské práce a údržbu domácnosti.

Škola má kvalitní hygienické zázemí.

Pracovníci školy se snaží o to, aby prostory školy byly pro žáky esteticky podnětné a splňovaly všechny podmínky pro kvalitní vzdělávání.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Vedení: ředitel,
zástupkyně ředitele

Širší vedení: výchovná poradkyně, metodička prevence (obě plně kvalifikované), předsedové metodického sdružení I. a II. stupně

Pedagogický sbor: odborně a pedagogicky kvalifikovaní/é učitelé/ky na 1. stupni,
odborně a pedagogicky kvalifikovaní/é učitelé/ky na 2. stupni,

odborně a pedagogicky kvalifikované vychovatelky školní družiny,
odborně a pedagogicky kvalifikovaní/é asistenti/ky pedagoga,
speciální pedagog

2.4 Charakteristika žáků

Převážná většina žáků je staropackých. Ostatní dojíždějí ze spádových obcí – Levínské Olešnice, Nedaříže, Ústí u Staré Paky, Roškopova, Karlova a Žďáru. Škola vytváří velmi dobré podmínky pro integraci žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními.

2.5 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Pedagogičtí pracovníci vzájemně spolupracují na školních projektech. V podzimním období zařazujeme projekt na rozvoj výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech a multikulturní výchovy. Ke Dni Země připravujeme projekt s ekologickým zaměřením, ke konci školního roku organizujeme projektový den ochrana člověka za mimořádných situací. Každoročně zařazujeme projektový den, který je zaměřen na témata související s etickou výchovou.

Škola spolupracuje se specializovanou organizací, která vytypovává možné projekty či granty (MŠMT, ČEZ aj.) a pomáhá nám v jejich realizaci a administraci.

Pravidelně organizujeme sportovní kurzy – lyžařský, bruslení, plavecký pro určené ročníky. Pravidelně organizujeme kulturně-poznávací exkurze, třídní výlety.

Škola dlouhodobě spolupracuje s německou školou v Bad Langensalza. Společně s touto školou, nově pak s polskou speciální školou v Pleszewu a základní školou z města Alanya v Turecku jsme se zapojili do projektu ERASMUS + „*Naše krásná Evropa – otevři oči a nahlédni k nám domů*“, který vedl ke kontaktu s jinými národnostmi, porozumění mezi národy, rozšíření rozhledu a bourání předsudků. Zástupci škol jsou stále v kontaktu a v budoucnu plánují další spolupráci. Sportovní aktivity a rozvoj zdravé výživy spojený s radostí z pohybu se zapojením rodin a místních zařízení (státní správy a samosprávy) by měly vyvolávat uvědomělý a zodpovědný způsob života.

2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči se neustále rozvíjí. Rodiče mohou navštívit školu v době třídních schůzek, kde jsou informováni o veškerém školním dění, v době pravidelných konzultačních hodin. Dvakrát do roka organizujeme společné schůzky rodičů se žáky a učiteli. Po vzájemné dohodě s vyučujícími mohou navštívit školu vlastně vždy, když cítí potřebu vyřešit nějaký problém. Na to, jak pracují žáci ve škole, se mohou rodiče podívat v pravidelně pořádaných dnech otevřených dveří. Také se nám daří v tradici společných pěších výletů rodičů s dětmi a vyučujícími. Rodiče jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím webových stránek školy. Komunikace se školou je zajištěna pomocí elektronické žákovské knížky v aplikaci Bakaláři.

Při škole pracuje Rada rodičů (složená ze zástupců všech tříd), která se schází pravidelně několikrát do roka a řeší otázky týkající se dění ve škole. Na základě usnesení zastupitelstva obce v souladu s novým školským zákonem byla zřízena Školská rada v listopadu 2005.

Se zřizovatelem, tj. Obecním úřadem ve Staré Pace, velmi úzce spolupracujeme. Dle finančních možností nám pomáhá nejen s údržbou školní budovy, která je také díky tomu v naprostém pořádku, ale i s vybaveností pomůckami a nábytkem.

Velmi dobrou spolupráci máme s obecní knihovnou, tělovýchovnou jednotou Sokol Stará Paka, se středními školami a učilišti regionu a občanským sdružením Sportem proti bariérám.

V oblasti specifické primární prevence rizikového chování jsme navázali spolupráci s neziskovou organizací SEMIRAMIS o. s. v Nymburce.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Naše škola poskytuje povinné základní vzdělání s širokou nabídkou volitelných a nepovinných předmětů pro rozvoj individuálního nadání a talentu žáků. Navíc má určitá specifika, kterými se odlišuje od ostatních škol. Je to škola venkovského typu, a i když byla postavena již v roce 1932, její stavitelé dokázali vytvořit dílo, které beze zbytku slouží všem potřebám žáků i v dnešní době. Stojí v krásném, klidném místě s více než dvousetletou školní tradicí. Na malém prostoru totiž stojí školní budovy tři. V té nejstarší se vyučovalo již od roku 1790. Historie škol a překrásné přírodní scenérie v okolí jistě udávají určitý charakter práce na této škole.

Do školy dojíždějí i žáci z okolních vesnic: Levínské Olešnice, Nedaříže, Žďáru, Ústí u Staré Paky a Roškopova. Vzhledem k otevřenému a přátelskému prostředí s možností integrace žáků s různými specifickými potřebami dojíždějí do naší školy i žáci z Nové Paky, Bělé u Staré Paky a Bělé u Pecky. Dojíždění žáků se musí přizpůsobit začátek a konec vyučování.

Škola má velmi dobré podmínky pro výuku tělesné výchovy (tělocvična, hřiště za školou, sportovní areál nedaleko školy), pracovních činností (školní dílna, učebna pro výuku přípravy pokrmů, provozu a údržby domácnosti) a informační a komunikační technologie (dobře vybavená počítačová učebna, žáci mají přístup k počítačům s připojením k internetu ve školní knihovně, v družině a ve všech třídách prvního i druhého stupně). Samozřejmě, že pro výuku teoretických předmětů slouží dobře vybavené příslušné učebny.

Ve své práci se chceme zaměřovat na takové znalosti a dovednosti, které budou moci žáci dobře uplatnit v životě, tzn. zaměřovat se více na činnostní učení s ohledem na praxi.

Pro život v rámci EU je velmi důležitá kvalitní výuka cizích jazyků – anglického a německého (spolupráce se školou v Bad Langensalza).

Do výuky pravidelně zavádíme efektivní metody učení, jako je skupinové (kooperativní) a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné spolupráci a vzájemnému respektu.

- Podporujeme žáky ve využívání komunikačních a informačních technologií, využíváme výpočetní techniku ve všech vyučovacích předmětech.
- Vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel v chování, zejména pravidel školního řádu.
- Vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu.
- Klademe důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny, neboť pro úspěšný rozvoj dítěte má velký význam život v populačně přirozené skupině (ve skupině jsou zastoupeni žáci s různými vlohami, nadáním a vlastnostmi).
- Podporujeme žáky s intelektuálním, hudebním, pohybovým, manuálním, estetickým i jiným nadáním.
- Snažíme se o rozumnou integraci dětí zaostávajících, či jinak postižených přímo ve třídách základní školy s ostatními dětmi.
- Zaměřujeme se i na žáky nadané, chceme jim vytvořit podmínky pro jejich rozvoj a tím omezit jejich přechod na jiné školy. Z metod práce u těchto žáků preferujeme samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování apod. Rovněž se zúčastňujeme různých soutěží školního, okresního i krajského charakteru, kde mají žáci možnost se prezentovat a zejména při přípravě k těmto soutěžím dochází k rozvoji jejich nadání.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. **Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.**

Ve vzdělávacím obsahu ŠVP ZV je učivo chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí.

Klíčové kompetence	Společné postupy na úrovni školy
<p>KOMPETENCE K UČENÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelé užívají aktivizující metody vyučování, při kterých se zapojí všichni žáci • Vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali informace z různých zdrojů a dokázali je roztřídit a využít • Učitel vede žáky k tomu, aby dokázali výsledky své práce zhodnotit • Žáky motivujeme k učení zapojením do soutěží a olympiád • Vedeme žáky ke správnému rozložení času a sil • Zadáváme takové úkoly, aby žáci využívali různých forem myšlení (abstraktní, konkrétní, syntetické atd.) • Při zdávání a kontrole úkolů jsou učitelé důslední • Vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování, a ze získaných výsledků vyvozování závěrů pro další využití <p>Na konci základního vzdělávání žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení • vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě • operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří

	<p>komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti • poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učitel vede žáky k aktivnímu přístupu zaváděním aktivizujících metod práce • Žáci se zapojují podle svých schopností a dovedností do soutěží • Učitel zadává žákům problémové úkoly a poskytuje jim prostor pro realizaci jejich vlastních řešení • Učitelé podporují kreativitu žáků při řešení problémů • Učitelé vedou žáky, aby byli při řešení problémů vytrvalí a využívali různých zdrojů, ústních, tištěných mediálních počítačových, včetně internetu • Učitel nastiňuje nové situace a žáky vede k adaptaci na tuto situaci <p>Na konci základního vzdělávání žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností • vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému • samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy • ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů • kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky ke vhodné vzájemné komunikaci se spolužáky, s učiteli, s dospělými ve škole i mimo ni • Učíme žáky vhodně formulovat a obhajovat svůj vlastní názor a akceptovat názory ostatních • Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami • Vedeme žáky ke vhodnému využívání moderních komunikačních technologií • Dáváme jasná pravidla, kdy a co je vhodné, aby žáci vyjádřili, a vedeme je k tomu, aby tato pravidla přijali za vlastní • Organizujeme vystoupení pro rodiče a veřejnost

	<ul style="list-style-type: none"> • Žáci dostávají prostor pro samostatné vyjadřování: komunitní kruh, diskuze, mluvní cvičení <p>Na konci základního vzdělávání žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu • naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje • rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění • využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem • využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelé spolu s žáky vytvoří pravidla chování ve škole, která budou všichni respektovat • Společně stanovíme pravidla práce v týmu a vedeme žáky k jejich dodržování • Ve skupinové práci podporujeme vzájemnou pomoc při učení, empatii • Vedeme žáky k tomu, aby dokázali pracovat na různých pozicích v týmu • Dáváme žákům příležitost k sebehodnocení • V týmové práci posilujeme pocit zodpovědnosti <p>Na konci základního vzdělávání žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce • podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá • přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají • vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Všichni pracovníci školy dbají na to, aby žáci dodržovali pravidla slušného chování • Učitelé vytváří kladný vztah žáků ke škole, obci, regionu, národu

	<ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky respektovat občanskou společnost a hodnoty, které z toho vyplývají • Vedeme žáky k respektování tradic a kultur našeho i jiných národů • Kládeme důraz na odpovědný vztah k životnímu prostředí ve škole i mimo ni • Učíme žáky empatii, zájmu o okolí a tomu, že svým jednáním mohou ovlivnit dění ve společnosti <p>Na konci základního vzdělávání žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí • chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu • rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka • respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit • chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelé dbají na dodržování pracovních postupů a pracovní kázně • Seznamují žáky s vlastnostmi materiálů a rozvíjejí dovednosti používat pracovní nástroje • Vedou k bezpečnému používání pomůcek a nástrojů • Učitelé vychovávají k pečlivosti, trpělivosti a manuální zručnosti • Vedou žáky k vytvoření pozitivního vztahu k práci a různým profesím • Využíváme zkušenosti rodičů žáků při výuce, projektových dnech, exkurzích, besedách apod. • Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci <p>Na konci základního vzdělávání žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky • přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

	<ul style="list-style-type: none"> • využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření • orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení
<p>KOMPETENCE DIGITÁLNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učitel vede žáky prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit k utváření představ o způsobech, jakými se data a informace zaznamenávají • Žáci si ve vhodném programovacím prostředí ověřují algoritmické postupy • Žáci se učí bezpečně zacházet s technologiemi a osvojují si dovednosti a návyky, které vedou k prevenci rizikového chování • Žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními <p>Na konci základního vzdělávání žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení problémů použít • získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí prostupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků • využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce • chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání • předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je ten žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření¹. Žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů². Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení

¹ § 16 odst. 1 školského zákona.

² § 16 odst. 3 školského zákona.

školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ³. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví prováděcí právní předpis⁴.

Všichni pedagogičtí pracovníci uplatňují princip diferenciací a individualizace výchovně vzdělávacího procesu, zvláště při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem a metod výuky. Umožňují žákovi používat potřebné a dostupné kompenzační pomůcky, vhodné učebnice a učební materiály přizpůsobené jeho individuálním potřebám a zohledňuje druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění. K plnění těchto cílů využíváme služeb pedagogických asistentů.

Třídní učitelé koordinují péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (ŽSVP) na úrovni třídy. Soustavně sledují vzdělávací podmínky a výsledky žáků a na základě toho navrhuji opatření pro jednotlivé vyučující, případně konzultují svá pozorování s výchovným poradcem. Spolupracují s rodiči a zajišťují vzájemnou informovanost.

Výchovný poradce koordinuje péči o ŽSVP na úrovni školy. Zajišťuje spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a orgány sociální péče a se základními školami, ze kterých přišli ŽSVP. Ve složitějších případech, které sám řeší, spolupracuje s rodiči. Poskytuje konzultační činnost pro všechny pedagogické pracovníky, pro žáky i pro jejich zákonné zástupce.

Ředitel školy rozhoduje o zařazení ŽSVP do některé formy speciálního vzdělávání, podporuje připravenost pedagogů pro práci s ŽSVP, spolupracuje s výchovným poradcem, zabezpečuje potřebné stavební a jiné změny a úpravy školy a učeben pro potřeby ŽSVP. Povoluje a organizačně zajišťuje individuální vzdělávací plány pro tyto žáky.

3.3.1 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními)

Pro žáky s podpůrnými opatřeními spočívajících v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení školského poradenského zařízení **speciálně pedagogická⁵ a pedagogická intervence⁶**. Počet vyučovacích hodin intervence týdně je v závislosti na stupni podpory stanoven prováděcím právním předpisem⁷. Časová dotace na tuto intervenci je poskytována z disponibilní časové dotace nebo v nezbytných případech z minimální časové dotace vybrané vzdělávací oblasti/oboru (viz poznámky v kapitole 7 RVP ZV).

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost se učit na základě zkušenosti, pracovat se změnou; krátkodobá paměť, problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představitivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s LMP osvědčují, patří např. posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu

³ § 16 odst. 2 školského zákona.

⁴ Vyhláška č. 27/2016 Sb.

⁵ Pod pojmem „speciálně pedagogická intervence“ se rozumí vyučovací hodiny poskytované školským poradenským zařízením (speciálním pedagogem, psychologem školy) podle individuálních potřeb žáka.

⁶ Pod pojmem „pedagogická intervence“ se rozumí vyučovací hodiny stanovené v ŠVP a zajišťované školou ke zvládnutí vzdělávacího obsahu u žáků s podpůrnými opatřeními.

⁷ Vyhláška č. 27/2016 Sb.

v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

Při plánování a realizaci vzdělávání těchto žáků je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Tomu pedagog přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Žáci, u kterých se projevují příznaky některé z vývojových poruch učení, pracují dle plánu pedagogické podpory, který vypracuje třídní učitel ve spolupráci se všemi vyučujícími a výchovným poradcem. Plán pedagogické podpory se pravidelně vyhodnocuje a v případě potřeby je doporučeno vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně. Na základě vyšetření a doporučení poradny jsou pak tyto děti zařazovány do reedukační péče. V případě, že pedagogicko-psychologická poradna nebo speciálně pedagogické centrum diagnostikuje vývojovou poruchu učení, pracují vyučující dle doporučení psychologů a speciálních pedagogů, kteří dítě vyšetřili, případně je vypracován individuální vzdělávací plán, podle kterého se s dítětem v průběhu školního roku pracuje. V něm uvádíme závěry a doporučení z vyšetření z PPP, na co se konkrétně v reedukaci zaměříme, pomůcky, které se budou při nápravě používat, způsob hodnocení, jméno paní učitelky, která bude s dítětem pracovat. Tento plán podepíše vyučující, rodiče i sám žák.

Dle doporučení PPP navštěvují některé děti předmět speciálně pedagogické péče, který vyučuje speciální pedagog.

O poskytování doporučené pedagogické intervence rozhoduje ředitel školy.

Na základě doporučení PPP je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

Minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů žáků v rámci realizace jejich podpůrných opatření jsou podrobně uvedeny v Rámcovém vzdělávacím programu základního vzdělávání (RVP ZV) v kapitole 5 Vzdělávací oblasti.

Podmínky vzdělávání žáků s podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání žáků je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpůrná opatření⁸ při vzdělávání žáků;
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost⁹;
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředků alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám¹⁰;
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami¹¹;

⁸ § 16 odst. 2 školského zákona.

⁹ § 16 odst. 7 školského zákona.

¹⁰ § 16 odst. 8 školského zákona.

¹¹ § 26 odst. 1 školského zákona.

- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků¹²;
- v odůvodněných případech dělení a spojování vyučovacích hodin⁴³;
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);
- spolupráci s ostatními školami.

¹² § 46 odst. 3 školského zákona.

3.3.2 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáci zrakově a sluchově postižení)

Vzdělávání žáků zrakově a sluchově postižených bude dle potřeby probíhat ve třídách na 1. a 2. stupni školy formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů.

V rámci disponibilní dotace budou realizovány podle individuálních potřeb jednotlivých žáků předměty speciální péče – zejména:

- prostorová orientace a samostatný pohyb zrakově a sluchově postižených
- zraková a sluchová stimulace
- práce s optickými pomůckami
- logopedická péče
- zdravotní tělesná výchova

Na základě doporučení školského poradenského zařízení o závažnosti postižení bude požadována přítomnost osobního asistenta, který bude žákovi pomáhat při přizpůsobení se školnímu prostředí.

3.3.3 Vzdělávání žáků s autismem

Jedná se o žáky s lehčími formami autismu (s autistickými rysy, Aspergerův syndrom). Vzdělávání těchto žáků bude probíhat ve třídách na 1. a 2. stupni školy formou individuální integrace. Ve spolupráci a na doporučení speciálně pedagogického centra se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního vzdělávacího plánu.

Učitel musí s žáky stanovit pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování s takto postiženými žáky.

Na základě posouzení SPC o závažnosti postižení bude požadována přítomnost osobního či pedagogického asistenta, který bude pomáhat žákovi při přizpůsobení se školnímu prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci s dítětem.

Na základě doporučení PPP, SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

3.3.4 Vzdělávání žáků s poruchami chování

Jedná se o žáky hyperaktivní, popřípadě s edukativními problémy, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřizpůsobiví, impulsivní a snadno unavitelní.

Vzdělávání těchto žáků bude probíhat na 1. a 2. stupni školy formou individuální integrace. Ve spolupráci a na doporučení PPP se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního výchovně-vzdělávacího plánu. V procesu vytváření klíčových kompetencí bude nutné klást zvýšený důraz na samostatné rozhodování, kritické myšlení, jednání bez podléhání manipulacím a výchovu k práci a ke spolupráci.

Učitel musí ve spolupráci se žáky stanovit přesná pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování s tímto žákem.

3.3.5 Vzdělávání žáků s tělesným postižením (žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně)

Vzdělávání žáků tělesně postižených bude probíhat na 1. a 2. stupni školy formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů. Na doporučení speciálně vzdělávacího centra bude přizpůsobena výuka tělesné výchovy, výtvarné výchovy, pracovních činností, případně ostatních předmětů. Protože škola není bezbariérová, v případě nutnosti bude požadován osobní asistent, který bude žákovi pomáhat při přizpůsobení se školnímu prostředí, při práci ve třídě a při pohybu ve školní budově.

Učitel musí žáky na přítomnost postiženého spolužáka předem připravit, stanovit pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

PLPP sestavuje třídní učitel nebo konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Jako podpůrná opatření pro žáky s SPV jsou v naší škole na základě doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory využívána zejména:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost
- vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučování krátká přestávka

3.3.6 Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Sociálním znevýhodněním je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožené sociálně patologickými jevy, nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou případně postavení azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu. Škola úzce spolupracuje s odborem sociálních věcí a zdravotnictví pověřené obce III. řádu v Nové Pace.

3.3.7 Žák kmenové školy plní povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky

Žák plnící povinnou školní docházku mimo území České republiky a současně je žákem kmenové školy může na základě žádosti svého zákonného zástupce konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků, zkoušku v kmenové škole. Zkouška se koná:

- ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu Český jazyk a literatura,
- v posledních dvou ročnících I. stupně ze vzdělávacího obsahu vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět,
- na II. stupni ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Dějepis a zeměpis.

Zkouška je komisionální.

3.3.8 Žák kmenové školy plní povinnou školní docházku formou individuální výuky v zahraničí

Žák plnící povinnou školní docházku v zahraničí formou individuální výuky může na základě žádosti svého zákonného zástupce konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků zkoušku. Zkouška se koná z každého povinného předmětu vyučovaného v příslušných ročnících.

Zkouška je komisionální.

3.4 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Škola je povinna vytvářet ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka žáků by měla probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání se mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu 1. až 4. stupně podpory.¹³

Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Identifikace mimořádného nadání je dlouhodobý proces. Uplatňují se při něm metody pedagogické, psychologické, pedagogicko-psychologické i laické. Jde především o pozorování žáků ve školní práci, rozbor výsledků práce žáka a portofolio žáka, hodnocení testů a úloh, rozhovory se žákem a jeho zákonnými zástupci. Především u žáků do devíti let je náročné jednoznačně stanovit, zda se jedná o mimořádné nadání nebo o nerovnoměrný vývoj.

Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

V rámci vyučování matematiky projevují tito žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim pracovat na počítači (vzdělávací programy), individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, problémové úlohy) i navštívit vyučovací hodiny ve vyšších ročnících. V dalších vyučovacích hodinách pracují podle individuálních vzdělávacích plánů, jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly, jsou pověřováni vedením a řízením skupin. Je jim dáván prostor pro hlubší bádání a zkoumání.

Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činnosti v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívat píseň apod.

Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, zapojujováni do různých soutěží a místních výstav.

Žáci nadaní spíše technicky, manuálně zruční, jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou. Při samotné výuce bývají pověřováni náročnějšími úkoly. Jsou pověřováni vedením skupiny.

Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojujováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy nebo mimo ni. Reprezentují školu.

Velmi často se stává, že tito žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování usměrňovat taktně, avšak důsledně. Usměrnujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné může být průměrný.

¹³ Vyhláška č. 27 Sb. k provedení § 19 školského zákona (vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami), příloha č. 1.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP mimořádně nadaného žáka

IVP mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného vyhláškou č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce. IVP může být sestaven i pro kratší období než je školní rok, v jeho průběhu může být upravován.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP realizován. Zahájení poskytovaných podpůrných opatření se zaznamená do školní matriky.

Jako podpůrná opatření pro žáky nadané a mimořádně nadané jsou v naší škole uplatňována:

- možný předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů a projektů
- příprava na účast v soutěžích včetně celostátních kol

3.5 Začlenění průřezových témat

	1. STUPEŇ					2. STUPEŇ			
	1. r..	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA									
Rozvoj schopností, poznávání	Čj, ČaJS	Čj, M	Aj, Čj, M, Pč		Hv, Nj	Nj, Vv, Hv, Pč	Nj, Vv, Hv, Pč	Nj, VkZ	Nj
Sebepoznání a sebepojetí					ČaJS	Tv	Tv	Tv, Ov	Tv, Ov
Seberegulace a sebeorganizace			M		Nj, ČaJS	Nj, Tv, VkZ	Nj, Tv	Nj, Tv	Pč, Nj, Tv, VkZ
Psychohygiena					Inf	Tv, Inf	Tv	Tv, Ov, Inf	Tv, VkZ, Ov, Inf
Kreativita	Čj, M, Hv, ČaJS	Hv	Čj, Hv, Pč	Vv, Pč, Inf	Hv, Inf.	Tv, Pč, Inf	Tv	Vv, Tv, Inf	Vv, Tv, VkZ, Inf
Poznávání lidí	Čj	M			M	Ov			Ov

Mezilidské vztahy	ČaJS	ČaJS	ČaJS, Aj	ČaJS	ČaJS	Ov		Ov	D, Ov, VkZ
Komunikace	Čj, M, ČaJS	Čj, M, ČaJS	Čj	Čj, Inf	Hv, Aj, Čj, Inf	Vv, Ov, Čj, Inf	Vv, Čj, Z	VkZ, Ov, Z, Inf	VkZ, Z, Inf
Spolupráce a soutěživost				Čj, Čls	Čj, M, ČaJS	Ov, Nj	Nj	Nj, VkZ	Nj
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M, ČaJS	M, ČaJS	M, ČaJS	Čj	M, Čj, ČaJS				
Hodnoty, postoje, praktická etika	M			Čj	Čj, ČaJS		D		D, Ov, VkZ

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá				Aj, Čj	Aj, Nj, ČaJS	Aj, Nj, Čj, D	Aj, Nj	Aj, Nj, Čj, Z	Aj, Nj, Př, Z
Objevujeme Evropu a svět				ČaJS	Nj, ČaJS	Nj	Aj, Nj, D	Aj, Nj, Z	Aj, Nj
Jsme Evropané				ČaJS	ČaJS	D		Hv, Z	Ov

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní rozdíly		ČaJS	ČaJS		Hv, ČaJS	Z	Nj, D, Z	Pč, Nj, Z	Aj, Nj, Z
Lidské vztahy	ČaJS	ČaJS, Čj	ČaJS	Čj	Čj, ČaJS	Tv	Tv	Tv, Aj, VkZ	Tv, VkZ
Etnický původ					ČaJS	D, Z	Z	Aj, Z	Z
Multikulturalita	Hv	Hv	Aj, Hv	Aj	Aj, Čj, ČaJS	Aj, Hv, Z,	Aj, Hv, Z	Aj, Z	Aj, Z, VkZ
Princip sociálního smíru a solidarity					ČaJS	D			D, Z

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy	ČaJS	ČaJS	ČaJS	ČaJS	ČaJS	Pč, Př	Ov, Př		Př
Základní podmínky života	ČaJS	ČaJS	ČaJS	ČaJS	ČaJS	Z	Z	Ch, Z	Př, Ch
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ČaJS					Pč, Př, VkZ, Z	Ov, Pč, Čj, Př, Z	VkZ, Z	Fy, Ch, Z
Vztah člověka k prostředí	ČaJS	ČaJS	ČaJS		ČaJS	VkZ, Z	Ov, Z	Vv, VkZ, Z	Vv, Př, Z
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA									
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj, ČaJS	Čj	Čj	Čj	Čj	Čj, Z, Inf	Čj	Čj, VkZ, Z, Inf	Čj, Inf
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				Čj	Čj				Čj
Fungování a vliv medií ve společnosti	Čj, ČaJS	Čj, ČaJS	ČaJS	Čj	Čj			Hv, Inf	Hv, Ov, Inf
Tvorba mediálního sdělení	Čj, ČaJS			Čj	Čj	Inf		Vv, Inf	Vv, Čj, Inf
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA									
Občanská společnost a škola			ČaJS	ČaJS	ČaJS	Ov			Ov
Občan, občanská společnost a stát				ČaJS	ČaJS	Ov	Ov, D, Z	Ov, D, Z	Ov, D, Z
Formy participace občanů v politickém životě				ČaJS		Ov	Ov, Z	Z	D, Z
Principy demokracie. jako formy vlády a způsobu rozhodování				ČaJS	ČaJS	Ov, D	Ov, D	D, Z	D, Z

4 Učební plán

4.1 – 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučované předměty	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	Z toho disponibilní	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	9	10	9	7	7	9	42
	Cizí jazyk			3	3	3		9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	4	24
Informatika	Informatika				1	1		2
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	3				7
	Vlastivěda				1,5	2	1,5	3,5
	Přírodověda*				1,5	2	1,5	3,5
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1		5
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2		10
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	1	1	1	1		5
Celkem hodin v ročníku		20	22	25	25	26	16	118

4.2 – 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučované předměty	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	Z toho disponibilní	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	5	2	17
	Cizí jazyk	3	3	3	3		12
	Další cizí jazyk		2	2	2		6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	5	2	17
Informatika	Informatika	1	1	1	1		4
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	2	8
	Občanská výchova	1	1	1	1		4
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	2	2	3	8
	Chemie			2	2		4
	Přírodopis	2	2	2	1	2	7
	Zeměpis	2	2	2	2	2	8
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova	2	2	1	1		6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1	1	1	1	2	4
	Tělesná výchova	2	2	2	2		8
Člověk a svět práce	Pracovní výchova*	1	1	1	1	1	4
Volitelné předměty	Praktika z ekologie	1				1	1
Celkem hodin v ročníku		29	30	31	32	18	122

4.3 Poznámky k učebnímu plánu

1. Každý žák povinně absolvuje v rámci celkové týdenní povinné časové dotace 118 hodin na 1. stupni a 122 hodin na 2. stupni.
2. Z volitelných předmětů zařazujeme v 6. ročníku praktika z ekologie 1 hodinu týdně.
3. *Původní názvy předmětů *Člověk a jeho svět* měníme na název *Prvouka a Člověk a svět práce* na *Pracovní výchovu* z důvodu, že názvy nevyhovovaly rodičům.
4. Disponibilní časovou dotaci využijeme:
 - a) na 1. stupni ve výši 16 hodin:
pro navýšení časové dotace povinných předmětů (český jazyk, matematika, vlastivěda a přírodověda)
 - b) na 2. stupni ve výši 18 hodin:
 - pro navýšení časové dotace povinných předmětů (český jazyk, matematika, fyzika, dějepis, přírodopis, zeměpis, výchova ke zdraví, pracovní výchova) z důvodů uplatňování alternativních vyučovacích metod k rozvoji klíčových kompetencí žáků v celkové výši 17 hodin.
 - pro navýšení časové dotace volitelných předmětů – praktika z ekologie ve výši 1 hodiny.

5. Český jazyk:

V 1. ročníku má předmět komplexní charakter.

Ve 2. – 5. ročníku má složky specifického charakteru (o časové dotaci jednotlivých složek rozhoduje vyučující):

- čtení a literární výchova
- jazykové vyučování
- slohový výcvik
- psaní

Ve 2. – 5. ročníku se psaní vyučuje v týdnu v menších časových celcích, než je celá vyučovací hodina.

V 6. – 9. ročníku má složky specifického charakteru (o časových dotacích jednotlivých složek rozhodne vyučující):

- jazykové vyučování
- literatura
- slohový výcvik

Předmět je ve 2. – 5. ročníku posílen o 9 vyučovacích hodin z disponibilní časové dotace.

V 6. - 9. ročníku je předmět posílen o 2 hodiny z disponibilní časové dotace.

6. Matematika:

Na prvním stupni je předmět posílen o 4 hodiny z disponibilní časové dotace, na druhém stupni v 6. –9. ročníku o 2 hodiny z disponibilní časové dotace.

7. Cizí jazyk:

Cizí jazyk je povinně zařazen do 3. – 9. ročníku. Přednostně je žákům nabídnuta výuka anglického jazyka.

8. Další cizí jazyk:

Další cizí jazyk – povinný předmět (německý jazyk) zavádíme od 7. ročníku v časové dotaci dvou hodin týdně.

9. Pracovní výchova:

V 6. ročníku zařazujeme práce na školním pozemku – pěstitelské činnosti, v zimě práce v polytechnické dílně. V 7. ročníku mají chlapci i dívky pracovní výchovu zaměřenou na práce v domácnosti, v 8. ročníku chlapci absolvují práce v polytechnické dílně a dívky ruční práce (šití, vaření), v 9. ročníku dívky pečují o dítě, chlapci dílny zaměřené na elektro.

10. Informatika

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informatika je realizován ve čtvrtém a pátém ročníku a ve všech ročnících 2. stupně základního vzdělávání.

11. Volitelné předměty:

Dle ŠVP nabízíme žákům v 6. ročníku praktika z ekologie.

Realizace průřezových témat je zpracována v samostatné tabulce.

12. Nepovinné předměty:

Nepovinné předměty nejsou zaváděny.

13. Kroužky:

Kroužky jsou ve škole realizovány v doplňkové činnosti dle zřizovací listiny za úplatu:

- anglický jazyk 2. ročník
- německý jazyk 5. ročník
- hra na flétnu 1. – 3. ročník
- dramatický kroužek 3. – 5. ročník
- taneční kroužek, mažoretky 1. – 5. ročník
- matematika Hejný – 1. – 5. ročník
- cvičení z matematiky 9. ročník
- výtvarný kroužek – šikovné ručičky 1. – 5. ročník
- anglická konverzace – 8. – 9. ročník
- 1. – 9. ročník - sportovní a pohybové aktivity
- pěvecký sbor 5. – 9. ročník

5 Učební osnovy – 1. stupeň

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk¹⁴. **Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.**

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- **pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje** národa, důležitého sjednocujícího činitele národního společenství,
- **pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání,**
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství,
- **rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti,**
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů,
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace,
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů, a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření,
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama,
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro jazykové vzdělání, ale i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti.

Vzdělávací obsah oboru Český jazyk a literatura je rozdělen do tří složek:

- komunikační a slohová výchova
- jazyková výchova
- literární výchova

¹⁴ Další cizí jazyk je od školního roku 2013/2014 vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Komunikační a slohová výchova

Zde se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu.

Jazyková výchova

Žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Český jazyk se tak stává nejen nástrojem získávání informací, ale i předmětem poznávání.

Literární výchova

Prostřednictvím četby žáci poznávají základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky a schopnosti. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Český jazyk a literatura – 1.ročník

Ročníkové výstupy: Žák:	Učivo:	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - porozumí písemným pokynům přiměřené složitosti - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky - rozlišuje písmo: velké, malé, psací, tiskací - správně drží tělo při práci s digitálními technologiemi, po dokončení práce provede relaxační protahovací cviky pod vedením učitele 	<p>Komunikační a slohová výchova: Písemný projev:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní hygienické návyky: správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku - technika psaní: úhledný, čitelný - písmo: velké, malé, psací, tiskací - písemný projev – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi 	<p>Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností a poznávání</p>
<ul style="list-style-type: none"> - respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - srozumitelně mluví - pozdraví, omluví se osloví - porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti - porozumí mimojazykovým prostředkům řeči: gesta, mimika 	<p>Naslouchání a mluvený projev:</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické naslouchání – věcné naslouchání: pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami - základy mluveného projevu: dýchání, tvoření hlasu, výslovnost - komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva - mimojazykové prostředky řeči: gesta, mimika 	
<ul style="list-style-type: none"> - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 	<p>Čtení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické čtení – technika čtení, čtení pozorné, čtení věcné, klíčová slova 	

<ul style="list-style-type: none"> - uvědoměle čte, vyjádří svoji zkušenost 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky, souhláskové skupiny - rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky (písmena) - rozvíjí znělý hlas, artikuluje, plynule spojuje slabiky a slova - chápe význam slov, význam sdělování krátkých zpráv - vyjádří se v krátkém mluveném projevu 	<p>Jazyková výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin - rozvíjení znělého hlasu, artikulování, srozumitelné mluvení, uvědomělé čtení, plynulé spojování slabik a slov - slova pojmy, význam slov, krátké mluvené projevy, sdělování krátkých zpráv 	<p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba mediálního sdělení
<ul style="list-style-type: none"> - čte a přednáší, z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - poslouchá literární texty - tvořivě pracuje s literárním textem - rozlišuje základní literární pojmy: rozpočítadlo, hádanku, říkanku, pohádku 	<p>Literární výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poslech literárních textů - tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů - základní literární pojmy: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá
<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - naslouchá zážitkovému čtení - vhodně reprodukuje přečtený nebo slyšený text - zdramatizuje přečtený nebo slyšený text - výtvarně doprovodí přečtený nebo slyšený text 	<ul style="list-style-type: none"> - zážitkové čtení a naslouchání - vhodná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kreativita

Český jazyk a literatura – 2. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - rozlišuje v textu druhy vět a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové a zvukové prostředky - píše správně velká písmena na začátku vět - seřadí věty podle dějové posloupnosti - umí rozdělit slovo na konci řádku 	<ul style="list-style-type: none"> - věta, slovo, slabika, počet slov ve větě - věta, druhy vět - pořadí vět v textu - dělení slov na konci řádku 	<p>Osobnostní a sociální výchova – komunikace – komunikace v různých situacích, otevřená a pozitivní komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> - sluchově rozlišuje a píše správně krátké a dlouhé samohlásky 	<ul style="list-style-type: none"> - samohlásky krátké a dlouhé 	
<ul style="list-style-type: none"> - odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách 	<ul style="list-style-type: none"> - souhlásky tvrdé a měkké 	
<ul style="list-style-type: none"> - odůvodňuje a píše správně velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenováních 	<ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména, vlastní jména osob, zvířat, měst a vesnic - slovesa, předložky 	<p>Kooperace a kompetice – dovednost reagovat na druhé, organizování práce skupiny</p>

- odůvodňuje a píše správně dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, u, ú, ů	- skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, u, ú, ů	
- odůvodňuje a píše správně párové souhlásky na konci slov	- párové souhlásky na konci slov	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, zvládání učebních problémů
- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - v mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	- zážitkové čtení a naslouchání, technika čtení, čtení pozorné, plynulé, vyhledávací - naslouchání – zdvořilé, pozorné, soustředěné, aktivní - správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem - technika psaní – přehledný písemný projev - žánry písemného projevu	Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí – odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování
- čte a přednáší z paměti ve vhodném tempu literární texty přiměřené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele	- poslech a četba literárních textů - tvořivé činnosti s literárním textem - základní literární pojmy-báseň, pověst, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, ilustrátor, básník, kniha, čtenář	Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, fungování a vliv médií ve společnosti
- připraví si své pracovní místo podle nastavených pravidel před zahájením práce s digitálními technologiemi - provede relaxační protahovací cviky po dokončení práce s digitálními technologiemi	Písemný projev – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi	

Český jazyk a literatura – 3. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- literární text – poezie, próza divadlo, plynulé čtení souvětí a vět, členění textu, rychlé čtení tiché, četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků - věcné čtení – čtení vyhledávací, zdroj informací	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- společenský jazyk a jeho formy – komunikační situace: žádost, zpráva, oznámení, podání stručné	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání

	informace, vyjádření kontaktu s partnerem, dialog	
- respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru	- jazykové prostředky – výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů - zdvořilostní obraty	Osobnostní a sociální výchova – kooperace, navázání na myšlenku, odstoupení od nápadu
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- souvislé jazykové projevy správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace	
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- členění jazykového projevu nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání	
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	- souvislé jazykové projevy základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)	Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj – komunikace
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- vyjadřování závislé na komunikační situaci: zpráva, oznámení souvislé jazykové projevy využívání jednoduché osnovy	
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - připraví si své pracovní místo podle nastavených pravidel před zahájením práce s digitálními technologiemi - dodrží vymezený čas určený pro práci s digitálními technologiemi - provede samostatně relaxační protahovací cviky po dokončení práce s digitálními technologiemi - uplatňuje návyky při psaní na školních digitálních zařízeních - pracuje s textem v textovém editoru	- technika psaní úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu, dodržování hygienických návyků psaní, hygiena zraku - písemný projev – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi, technika psaní na klávesnici a na dotykovém zařízení, úprava textu v textovém editoru, práce v textovém editoru (mazání znaků, označování znaků, slov, části textu)	
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	- automatizace psacího pohybu – odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu	
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	- žánry písemného projevu: omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, inzerát, jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování	
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- vyprávění pohádky nebo povídky, spojování obsahu textu s ilustrací	Osv – osobnostní rozvoj – kreativita
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- hláskosloví, stavba slov, nauka o slově, druhy hlásek	Osv – rozvoj schopnosti poznávání, paměti, soustředění
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná	- o významu slov, významové okruhy: slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma: stavba slova, kořen slova, vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná	

- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	- slovo a skutečnost, slovo příbuzné, třídění slov, tvary slov, slovní druhy - abeceda – řazení slov podle abecedy, vyhledávání slov ve slovníku	
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	- ohebné a neohebné slovní druhy - slovesa: osoba, číslo, čas - podstatná jména: rod, číslo, pád	
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	- souvislý mluvený projev, dovednost klást otázky, vypravovat podle obrázků, požádat o informaci, podat stručné informace	
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- věta a souvětí spojky a jejich funkce, spojovací výrazy	
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	- druhy vět podle postoje mluvčího, výběr vhodných jazykových prostředků	
- odůvodňuje a píše správně: i, í/y, ý po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě; slova s ú/ů; velká písmena na začátku - velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- tvrdé, měkké souhlásky - obojetné souhlásky - vyjmenovaná slova - párové souhlásky na konci i uvnitř slov - znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu - psaní velkých písmen u vlastních jmen měst, obcí, hor, řek, osob, zvířat	
- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- reprodukce textu přednes básně nebo úryvku prózy	Osv – osobnostní rozvoj – kreativita
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- líčení atmosféry příběhu vyjádření svého postoje ke knize	
- rozlišuje vyjadřování v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- základy literatury – poezie (pojmy: báseň, rým, verš, sloka, přirovnání, přednes), próza (pojmy: pohádka, povídka, postava, děj, prostředí, herec, režisér)	
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace pohádky, povídky nebo básně	

Český jazyk a literatura – 4. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - rozlišuje a vybírá podstatné informace v textu - posoudí úplnost nebo neúplnost jednoduchého sdělení	Čtení a naslouchání: - praktické čtení (technika čtení, pozorné, plynulé čtení, orientační prvky v textu) - čtení jako zdroj informací - vyhledávací čtení	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj: komunikace, kooperace a kompetice

<ul style="list-style-type: none"> - aktivně, soustředěně a pozorně naslouchá - reaguje otázkami při rozhovoru s druhými 	<ul style="list-style-type: none"> -praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) -věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – reakce otázkami) 	<ul style="list-style-type: none"> - morální rozvoj: řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje
<ul style="list-style-type: none"> - volí správnou intonaci, přízvuk, tempo řeči podle komunikačního záměru - aktivně používá komunikační žánry – pozdraví, osloví kamarády i dospělého, správně formuluje prosbu, omluvu, vzkaz - ovládá základní komunikační pravidla – zahájí a ukončí dialog, střídá role mluvčího i posluchače - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost – vhodně ji využívá podle komunikační situace - samostatně vede dialog, telefonický rozhovor - aktivně využívá neverbální komunikaci (mimika, gesta) - dodržuje pravidla bezpečnosti při elektronické komunikace 	<p>Mluvený projev:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy techniky mluveného projevu - vyjadřování závislé na komunikační situaci - komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog - základní komunikační pravidla: oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování - neverbální komunikace - pravidla bezpečnosti elektronické komunikace 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá: příběhy, zážitky, život dětí v jiných zemích
<ul style="list-style-type: none"> - užívá základní hygienické návyky při psaní (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) - využívá správnou techniku psaní, písmo je čitelné, písemný projev přehledný - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, pozvánka, oznámení, dopis, popis činnosti a osoby, SMS, vhodně využije emotikony - napíše SMS zprávu, e-mail - sestaví jednoduchou osnovu vyprávění - sestaví příběh podle osnovy s dodržáním časové posloupnosti 	<p>Písemný projev:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní atd.) - technika psaní (úhledný, čitelný, přehledný písemný projev) - žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, oznámení, pozvánka, vzkaz, dopis, popis, vypravování, SMS - zápisy do sešitů, poznámky 	<p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: rozdíl mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - stavba mediálních sdělení - vnímání autora mediálních sdělení - fungování a vliv médií ve společnosti
<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá vhodné tempo a intonaci řeči - rozlišuje zvukovou a psanou podobu slova 	<p>Zvuková stránka jazyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišení hlásek (samohlásky, souhlásky, souhláskové skupiny) - tempo, intonace, přízvuk 	
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá, tvoří a aktivně používá slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma - určí, vytvoří skupiny slov nadřazených, souřadných a podřazených 	<p>Slovní zásoba a tvoření slov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slova jednoznačná, mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma - stavba slova: kořen, část předponová, příponová, koncovka - slova spisovná, nespisovná, s citovým zabarvením 	

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku při skloňování a časování - rozlišuje slova spisovná a nespisovná, vyhledá nespisovné tvary v textu a nahradí je spisovnými - rozpozná slova s citovým zabarvením, odlišuje slova lichotná a hanlivá 		
<ul style="list-style-type: none"> - v textu bezpečně určí podstatná jména, přídavná jména a slovesa - v přiměřeném náročném textu vyhledá a určí všechny slovní druhy - u podstatných jmen určuje rod, číslo, pád - u sloves určuje osobu, číslo, čas; vyhledá a určí infinitiv, vytvoří k němu určitý tvar; rozlišuje jednoduché a složené slovesné tvary; časuje slovesa v přítomném, minulém a budoucím tvaru (bez návaznosti na pravopis sloves v min. čase) 	<p>Tvarosloví:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní druhy - slovesa: neurčitek, zvrtná slovesa, jednoduché a složené tvary, časování sloves - podstatná jména: rod, číslo, pád, vzor 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší větu jednoduchou a souvětí - v souvětí vyhledá určitá slova a spojovací výrazy - užívá vhodné spojovací výrazy, dokáže je obměnit - změni větu jednoduchou v souvětí - ve větě vyhledá základní skladební dvojici a vyznačí podmět a přísudek - naznačí stavbu souvětí pomocí větného vzorce - vytváří souvětí podle jednoduchého vzorce 	<p>Skladba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - věta jednoduchá, souvětí - základní skladební dvojice 	
<ul style="list-style-type: none"> - píše správně i/y po obojetných souhláskách (vyjmenovaná slova i slova příbuzná) uvnitř slov - skloňuje podstatná jména a přiřazuje je ke vzorům podstatných jmen - píše správně i/y v koncovkách podstatných jmen - seznamuje se základy syntaktického pravopisu – shoda přísudku s podmětem 	<p>Pravopis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slova vyjmenovaná a příbuzná - základy morfologického (koncovky podstatných jmen) a syntaktického pravopisu (shoda přísudku s holým podmětem) 	
<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - docvičuje plynulost a techniku čtení 	<ul style="list-style-type: none"> - poslech literárních textů - zážitkové čtení a naslouchání - čtení elektronických textů, význam piktogramů, 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p>

<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje své dojmy z četby, z poslechu literárních textů a zaznamenaná je (zejména výtvarně) - přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu, porozumí piktogramu, - využívá klíčová slova při vyhledávání informací 		<p>- Evropa a svět nás zajímá: lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>- vztahy mezi kulturami</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje základní typy literárních žánrů – rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, pověst - představí si, popíše činnost spisovatele, básníka, čtenáře, herce, režiséra - seznamuje se s pojmy – verš, rým, přirovnání 	<p>Základní literární pojmy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpočítadlo, hádanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, pověst - spisovatel, básník, čtenář, herec, režisér - verš, rým, přirovnání 	
<ul style="list-style-type: none"> - volně reprodukuje text podle svých schopností - samostatně přednese vhodný literární text - pokouší se o dramaturgii textu - samostatně nebo v kolektivu tvoří vlastní literární text a vytvoří výtvarný doprovod 	<p>Tvořivé činnosti s literárním textem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přednes, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - dramaturgii - vlastní výtvarný doprovod 	

Český jazyk a literatura – 5. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá jazyka jako nástroje k ústnímu a písemnému dorozumívání jak ve škole, tak v běžném životě - porovnává význam slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová 	<ul style="list-style-type: none"> - jazyk – nejdůležitější prostředek dorozumívání 	<p>Sociální rozvoj – komunikace, kooperace a kompetence</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje jednotlivé části slova (kořen, předpona, příponová část), koncovku při časování a skloňování slov - odůvodňuje pravopis s přihlédnutím ke způsobu tvoření slov - využívá znalosti o stavbě slova při dělení slov na konci řádku 	<ul style="list-style-type: none"> - stavba slova 	
<ul style="list-style-type: none"> - osvojuje si základní význam předpon a jejich pravopis (roz-, bez-, vz-, od-, nad-, pod-, před-, ob-, v-, z-, s-) 	<ul style="list-style-type: none"> - předpony 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje 2. a 7. p., používá předložky s, z 	<ul style="list-style-type: none"> - předložky 	
<ul style="list-style-type: none"> - odůvodňuje pravopis na základě znalosti o stavbě slova 	<ul style="list-style-type: none"> - skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně 	

- upevňuje znalosti psaní i/y po obojetných souhláskách	- psaní i/y po obojetných souhláskách	
- upevňuje si znalosti v určování slovních druhů - užívá slovní druhy při tvoření vět	- slovní druhy	
- určuje mluvnické, kategorie (pád, číslo, rod, vzor) - skloňuje podstatná jména rodu mužského podle vzorů předseda, soudce	- podstatná jména	
- rozlišuje druhy přídavných jmen (tvrdá, měkká, přivlastňovací) - odůvodňuje pravopis přídavných jmen - stupňuje přídavná jména	- přídavná jména	
- upevňuje si znalosti v určování mluvnických kategorií (osoba, číslo, čas, způsob)	- slovesa	
- učí se určovat druhy zájmen - nahrazuje podstatná a přídavná jména zájmeny - skloňuje osobní zájmena - uvědomuje si rozdíl tvarů mě/mně a užívá je v písemném projevu - užívá v písemném projevu zájmena Ty, Vy, Tvůj, Váš	- zájmena	
- učí se určovat číslovky - skloňuje číslovky dva, tři, čtyři	- číslovky	
- určuje přísudek a podmět	- skladba - základní větné členy	
- vyhledává v textu různé podměty a užívá je při tvoření vět	podmět vyjádřený - nevyjádřený - několikanásobný	
- vyhledává v textu různé přísudky a užívá je při tvoření vět	přísudek slovesný - holý - rozvitý - několikanásobný	
- odůvodňuje pravopis a užívá v písemném projevu	- shoda podmětu s přísudkem	
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí - mění vhodně větu jednoduchou v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- věta jednoduchá a souvětí	
- vyhledává přímou řeč v textu	- přímá řeč	
Komunikační a slohová výchova - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- čtení	
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	- čtení a naslouchání	Mediální výchova- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality,

<ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si fakta - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě 		
<ul style="list-style-type: none"> - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace 	<ul style="list-style-type: none"> - mluvený projev - pravidla bezpečnosti elektronické komunikace 	<p>a vliv médií ve společnosti tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu</p>
<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s jednoduchými komunikačními žánry - píše tyto žánry správně po stránce obsahové i formální - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev - vhodně se zapojí do elektronické komunikace, udržuje ji a ukončí ji - napíše e-mail, vyplní elektronickou přihlášku do školního kroužku 	<ul style="list-style-type: none"> - písemný projev - žánry písemného projevu – e-mail, elektronický formulář 	
<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje své dojmy z poslechu a zaznamenává je 	<ul style="list-style-type: none"> - poslech literárních textů 	<p>Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu - využívá orientační prvky v textu - vyhledává informace ve slovnících, dětských encyklopediích a doporučených online zdrojích - porovnává informace ze dvou zdrojů - rozhodne, které informace v textu jsou pro smysl textu podstatné - zaznamenává si informace a data, s kterými chce v budoucnu pracovat - využívá pro záznam digitální technologie 	<ul style="list-style-type: none"> - zážitkové čtení a naslouchání - věcné čtení (porovnávání informací z více zdrojů), čtení elektronických textů 	<p>dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika Multikulturní výchova – lidské vztahy</p>
<ul style="list-style-type: none"> - přednáší vhodné literární texty - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - zdramatizuje vhodný text - vytvoří výtvarný doprovod textu 	<ul style="list-style-type: none"> - tvořivé činnosti s literárním textem 	
<ul style="list-style-type: none"> - při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> - základní literární pojmy 	

5.1.2 Cizí jazyk

5.1.2.1 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk

Anglický jazyk je vyučován v třetím až devátém ročníku tři hodiny týdně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu, která s daným vzdělávacím oborem souvisejí. Ve vzdělávacím oboru Další cizí jazyk je anglický jazyk vyučován v sedmém až devátém ročníku dvě hodiny týdně. Cílem je poskytnout žákům živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci v rámci integrované Evropy a světa, osvojováním angličtiny snižovat jazykové bariéry, poznávat kulturní tradice a odlišnosti ve způsobu života v jiných zemích, přispívat k vzájemnému porozumění a toleranci.

Výuka je založena na modelu britské angličtiny, vzdělávání v Cizím jazyce – anglický jazyk předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Další cizím jazyce – anglický jazyk předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk používáme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- chápat důležitost komunikovat v anglickém jazyce pro další studium, profesní orientaci i praktický život
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině
- propojovat probraná témata a jazykové jevy

Kompetence k řešení problémů

- nebát se mluvit v cizím jazyce
- naučit se vyjádřit myšlenku opisem

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení
- rozumět cizojazyčnému textu
- formulovat v angličtině myšlenku slovně i písemně
- využít znalosti jazyka k navázání nových kontaktů

Kompetence sociální a personální

- dodržovat pravidla diskuse ve skupině
- respektovat názory druhých
- vyžádat pomoc, radu, poskytnout pomoc

Kompetence občanské

- získat představu o životě a zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnat je se životem v naší zemi

Kompetence pracovní

- samostatně vyhledávat v dvojjazyčném slovníku

Anglický jazyk – 3. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<p>Řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov, rodina, škola, volný čas, jídlo, oblékání, bydliště, dny v týdnu, zvířata, příroda, počasí, anglické reálie a svátky <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - vazba <i>There is.../ There are...</i> - <i>I can see... I've got...</i> - <i>It's (sunny). It's (raining).</i> - <i>What's your favourite food/drink? My favourite food/ drink is....</i> - <i>We like... / We don't like...</i> - <i>I like .../ I don't like....</i> - <i>They're.....</i> - <i>I'm wearing.....</i> - <i>My hat is.... / Your hat is....</i> - čtení textů v učebnici, doplňkové texty, komiksy, říkanky - čísla 0 – 20 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj schopností poznávání <p>Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice</p> <p>Multikulturní výchova – Multikulturalita, význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace</p>

Anglický jazyk – 4. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, pozitivní vztah k odlišnostem</p> <p>Multikulturní výchova – Multikulturalita - význam angličtiny jako prostředku</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: - žák - rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře 	<p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov, rodina, škola, volný čas, záliby a zájmy, sporty, oblečení, dům a jeho zařízení, zvířata, stravování <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - <i>Can you play?</i> <i>Yes, I can. No, I can't.</i> - <i>Can he/she play.....?</i> <i>Yes, he/she can. No, he/she can't.</i> - <i>What's he / she wearing?</i> <i>He's/ She's wearing.....</i> - <i>What's he/she doing?</i> <i>He's/ She's (dancing).</i> - <i>Where's the (lamp)?</i> <i>It's on the (table).</i> - <i>Has it got (big ears)?</i> <i>Yes, it has. No, it hasn't.</i> - <i>Do you like (salad)?</i> <i>Yes, I do. No, I don't.</i> 	<p>nadnárodní komunikace a studia</p>
--	---	---------------------------------------

Anglický jazyk – 5. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov 	<p>Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - Komunikace - verbální i neverbální sdělení, monology, dialogy

<p>pomalou a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapojují se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře 	<p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - odlišnosti slovosledu v české a anglické větě - přítomný čas průběhový - sloveso <i>to be</i> v přítomném čase - předložky pro určení místa - sloveso <i>to have</i> v přítomném čase - předložky pro určení místa - vazba <i>Is there...?</i> - otázka <i>Do you like</i> (skipping)? - měsíce, dny v týdnu, hodiny - <i>What time is it? What time do you have (lunch)? Would you like (pizza)?</i> - četba textů v učebnici, v časopise - volný překlad 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá, pozitivní vztah k odlišnostem, porovnávání zvyků a tradic <p>Multikulturní výchova –</p> <ul style="list-style-type: none"> - Multikulturalita - význam angličtiny jako prostředku nadnárodní komunikace a studia
--	---	--

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje získávat matematickou gramotnost.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Obor Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy.

V tematickém okruhu *Čísla a početní operace* si žáci osvojují aritmetické operace v těchto složkách – dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Žáci se učí získávat číselné údaje měřeními, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním.

V tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás. Uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah, zdokonalovat svůj grafický projev.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním

- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů
- využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost, k vyhledávání informací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů

Matematika – 1.ročník

Ročníkové výstupy: Žák:	Učivo:	Průřezová témata:
<ul style="list-style-type: none"> - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá s předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - počítá předměty v daném souboru 	<p>Číslo a početní operace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obor přirozených čísel 0 - 20 - číselná osa - počítání předmětů v daném souboru 	
<ul style="list-style-type: none"> - řešení slovní úlohy vedoucí ke vztahům o n- více, o n- méně (v daném oboru) 	<ul style="list-style-type: none"> - řešení slovních úloh s využitím vztahů o n-více a o n-méně 	<p>Osobnostní a sociální výchova Morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<ul style="list-style-type: none"> - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - sčítání a odčítání bez přechodu desítky do dvaceti - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace, sčítání a odčítání čísel v oboru 0 – 20 bez přechodu desítky - rozliší znaménka + , - , = - rozlišuje pojmy součet a rozdíl čísel, pracuje s nimi - používá sčítání a odčítání při řešení praktických situací a slovních úloh 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti početních operací s přirozenými čísly – sčítání a odčítání do 20 bez přechodu desítky - součet čísel (bez přechodu desítky) - rozdíl čísel (bez přechodu desítky) - znaménka + , - , = - řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání bez přechodu desítky 	<p>Osobnostní a sociální výchova Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace
<ul style="list-style-type: none"> - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - řeší a vytváří slovní úlohy na porovnávání čísel - používá znamének větší, menší, rovno 	<ul style="list-style-type: none"> - vztahy menší, větší, rovno - čtení a psaní čísel, porovnávání čísel - řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel 	

<ul style="list-style-type: none"> - popisuje jednoduché závislosti z praktického života v oboru čísel - 0 - 20 	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení a vymyšlení slovních úloh v oboru čísel 0 – 20 z praktického života 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - kreativita
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná, pojmenuje základní rovinné útvary a nachází je v realitě - porovnává velikost rovinných útvarů - užívá dětské skládky a stavebnice 	<p>Geometrie v rovině a prostoru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní útvary v rovině – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh - užití dětských skládanek a stavebnic 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kreativita
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v prostoru - rozlišuje geometrické pojmy: vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, hned před, hned za 	<ul style="list-style-type: none"> - konkrétní orientace v prostoru - geometrické pojmy: vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, hned před, hned za 	

Matematika – 2. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - čte, zapisuje, porovnává a používá při početních úkonech sčítání a odčítání přirozená čísla do 20 	<ul style="list-style-type: none"> - sčítání a odčítání do 20 bez přechodu a s přechodem desítky 	
<ul style="list-style-type: none"> - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100 - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 100 (sčítání a odčítání) - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje svoje početní operace (sčítání a odčítání) 	<ul style="list-style-type: none"> - numerace do 100, číselná osa, sčítání a odčítání desítek do 100, slovní úlohy „o více“, „o méně“ - sčítání a odčítání do 100 bez přechodu desítky - sčítání a odčítání dvouciferných čísel - sčítání a odčítání čísel do 100 s přechodem přes desítku 	<p>Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání
<ul style="list-style-type: none"> - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly (násobení a dělení) - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje svoje početní operace (násobení a dělení) - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> - příprava na násobení a dělení - násobení a dělení 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 	<p>Morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - zvládání učebních problémů
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci - porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky 	<ul style="list-style-type: none"> - bod, křivá, přímá a lomená čára - přímka, polopřímka, úsečka, délka úsečky - vzájemná poloha dvou přímek - v rovině (rovnoběžky, různoběžky, kolmice) 	

Matematika – 3. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - číselný obor 0 – 1000- čtení a zápis trojčiferných čísel, porovnávání čísel: vztahy větší, menší, rovno, znaménka $>$, $<$, $=$ 	
<ul style="list-style-type: none"> - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> - číselná osa – znázornění trojčiferných čísel, pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi - zaokrouhlování – určování stovek, desítek, jednotek 	
<ul style="list-style-type: none"> - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly 	<ul style="list-style-type: none"> - sčítání a odčítání v oboru 0-1000 - násobení a dělení v oboru malé násobilky - dělení se zbytkem - násobení a dělení mimo obor násobílek, obor 0-100 	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
<ul style="list-style-type: none"> - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy- užití osvojených početních operací ve slovních úlohách ze života 	Osv – osobnostní rozvoj – kreativita
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času 	<ul style="list-style-type: none"> - jednotky času – určování času, převádění jednotek času 	
<ul style="list-style-type: none"> - popisuje jednoduché závislosti z praktického života 	<ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy- orientace a čtení matematických zápisů, slovní úlohy, které vedou k násobení dvojciferného čísla jednociferným a dělení dvojciferného čísla jednociferným - odhad výsledku 	Osv – osobnostní rozvoj- řešení problémů a rozhodování
<ul style="list-style-type: none"> - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s údaji (tabulkové zápisy v praxi – ceny zboží) 	Osv – osobnostní rozvoj - sebeorganizace
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci 	<ul style="list-style-type: none"> - rovinné útvary: kružnice, kruh - tělesa: jehlan, kužel, koule, válec 	
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky 	<ul style="list-style-type: none"> - bod, přímka, polopřímka, úsečka, krajní body úsečky, průsečík dvou přímek - měření délky v cm a mm - převádění jednotek délky 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> - modelování geometrických útvarů podle zadání 	

Matematika – 4. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Číslo a početní operace	- číselný obor do 1 000 000	Osobnostní a sociální výchova

<ul style="list-style-type: none"> - počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících, tisících; čte čísla 		<ul style="list-style-type: none"> - osobnostní rozvoj: kreativita (pružnost nápadů, hledání nových postupů) - sociální rozvoj: komunikace kooperace a kompetice
<ul style="list-style-type: none"> - zapisuje číslo do 1 000 000 v desítkové soustavě; rozkládá číslo v desítkové soustavě; pozná a zapíše rozvinutý zápis čísla - zobrazí, čte číslo na číselné ose - zaokrouhluje čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, stovky a desítky - porovná, seřadí čísla do 1 000 000 	<ul style="list-style-type: none"> - zápis čísla v desítkové soustavě - rozklad čísla v desítkové soustavě - číselná osa - zaokrouhlování - porovnávání 	<ul style="list-style-type: none"> - morální rozvoj: řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje
<ul style="list-style-type: none"> - využívá komutativní a asociativní zákony při sčítání a násobení - počítání s výhodou 	<p>Vlastnosti početních operací:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti sčítání, odčítání, násobení, dělení - vztahy mezi sčítáním a odčítáním, násobením a dělením - užívání závorek 	
<ul style="list-style-type: none"> - pamětně sčítá a odčítá čísla, která mají nanejvýš 2 číslice různé od nuly - pamětně násobí a dělí čísla do 1 000 000 s nejvýše 2 číslicemi různými od nuly jednociferným číslem - pamětně dělí a násobí 10, 100, 1 000, 10 000, 100 000 - písemně sčítá a odčítá v oboru do 1 000 000 - písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem - písemně dělí jednociferným dělitelem - provádí odhady a kontrolu výpočtů 	<p>Početní výkony s přirozenými čísly:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pamětné sčítání a odčítání (nejvýše 2 číslice různé od nuly) - pamětné násobení a dělení jednociferným číslem - písemné sčítání a odčítání - písemné násobení nejvýše dvojciferným činitelem - písemné dělení jednociferným dělitelem - odhad výsledku - kontrola výpočtu 	
<ul style="list-style-type: none"> - řeší slovní úlohy – provede zápis, výpočet, zkoušku, zapíše odpověď - aplikuje početní operace v oboru do 1 000 000 - vytváří slovní úlohy 	<p>Slovní úlohy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení slovních úloh na porovnání čísel, na početní výkony, na vztahy o n-více, n-krát více - řešení slovních úloh na 2-3 početní výkony 	
<p>Závislosti, vztahy, data</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná přímou úměrnost (kolikrát více/méně, tolikrát více/méně), sestaví tabulku přímé úměrnosti - převádí základní jednotky délky, hmotnosti, objemu a času - seznamuje se s jednotkami obsahu 	<p>Závislosti a jejich vlastnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přímá úměrnost - jednotky délky, hmotnosti, objemu, času 	
<ul style="list-style-type: none"> - čte údaje z diagramu, tabulky, sestavuje jednoduché diagramy a tabulky - využije pro uspořádání získaných dat tabulku 	<ul style="list-style-type: none"> - diagramy, tabulky - práce s daty v elektronické podobě - jízdní řády 	

<ul style="list-style-type: none"> - doplní údaje, které chybí v tabulce - orientuje se v autobusovém a vlakovém jízdním řádu, vypočítá vzdálenost v km 		
<ul style="list-style-type: none"> - označí neznámou písmeny, vypočítá jednoduchou rovnici s jednou neznámou v oboru do 10 000 - zapíše jednoduché příklady pomocí rovnic s jednou neznámou 	<p>Rovnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - neznámá - řešení jednoduché rovnice o 1 neznámé 	
<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje části zlomku (čitatel, jmenovatel, zlomková čára) - čte a zapisuje jednoduché zlomky - názorně vybarví část, která je zapsána zlomkem (polovina, čtvrtina, třetina, pětina, šestina, desetina) - vypočítá polovinu, třetinu, čtvrtinu z daného čísla - sčítá zlomky se stejným jmenovatelem (v oboru 2 – 10) - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel 	<p>Zlomky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - celek, část, zlomek - čitatel, jmenovatel, zlomková čára - názorné vyjádření pojmu: polovina, čtvrtina, třetina, pětina, šestina, desetina - vyjádření poloviny, třetiny, čtvrtiny z daného čísla - sčítání zlomků se stejným jmenovatelem 	
<p>Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí vzájemnou polohu dvou přímk - různoběžky, rovnoběžky, kolmice - sestrojí rovnoběžky a kolmice (podle trojúhelníku s ryskou) 	<p>Vzájemná poloha dvou přímek v rovině:</p> <ul style="list-style-type: none"> - různoběžky, rovnoběžky, kolmice 	
<ul style="list-style-type: none"> - sestrojí grafický součet, rozdíl a násobek úseček - rozezná čtverec, obdélník, rovnoběžník - sestrojí čtverec, obdélník, rovnoběžník, užívá jednoduché konstrukce - pozná a sestrojí pravouhlý trojúhelník - seznamuje se s trojúhelníkovou nerovností - rozlišuje pojmy kruh – kružnice - sestrojí kružnici o daném poloměru 	<p>Základní útvary v rovině</p> <ul style="list-style-type: none"> - úsečka - čtverec, obdélník, rovnoběžníky - trojúhelník (rovnoramenný, rovnostranný, pravouhlý) - trojúhelníková nerovnost - kružnice (střed, poloměr) - kruh 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná osově souměrné obrazce, určí osu souměrnosti překládáním papíru - zakreslí jednoduché osově souměrné obrazce do čtvercové sítě 	<ul style="list-style-type: none"> - osová souměrnost - souměrné útvary - konstrukce ve čtvercové síti - modelování 	
<ul style="list-style-type: none"> - užívá základní jednotky obsahu - určí obsah pomocí čtvercové sítě 	<p>Obvod a obsah čtverce, obdélníku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednotky obsahu cm², m², mm² - řešení jednoduchých slovních úloh 	

- řeší jednoduché výpočty, slovní úlohy		
- vymodeluje povrch krychle a kvádrů - vypočítá povrch krychle a kvádrů pomocí součtu obsahů stěn	Povrch krychle a kvádrů: - modelování kvádrů, krychle ze sítě - určení povrchu pomocí součtu obsahů stěn	
Nestandardní úlohy - užívá nestandardní postupy při řešení úloh, graficky znázorňuje	- číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost	

Matematika – 5. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Číslo a početní operace - čte a zapisuje čísla, porovnává čísla - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	- přirozená čísla do milionu a přes milion - přirozená čísla, celá čísla, zlomky	Rozvoj schopnosti poznávání Kooperace a kompetice
- zobrazuje na číselné ose	- číselná osa	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- zapisuje v desítkové soustavě, řeší jednoduché nerovnice	- zápis čísla v desítkové soustavě	
- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	- vlastnosti početních operací s přirozenými	
- provádí písemné početní operace	- písemné algoritmy početních operací	
- zaokrouhluje, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací	- zaokrouhlování	
- řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace	- slovní úlohy	
- zapisuje desetinným číslem zlomky se jmenovatelem 10,100 - poznává praktické modely desetinných čísel (peníze, hmotnost, délka) - píše a čte desetinná čísla řádu desetin a setin - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty - porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	- desetinná čísla - zápis čísla v desítkové soustavě; a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)	
- zobrazuje na číselné ose desetinná čísla - porovnává	- číselná osa	
- písemně sčítá a odčítá desetinná čísla řádu desetin a setin	- písemné sčítání a odčítání	

<ul style="list-style-type: none"> - násobí a dělí desetinné číslo deseti a stem - násobí a dělí desetinné číslo řádu desetin a setin přirozeným číslem 	<ul style="list-style-type: none"> - násobení a dělení desetinných čísel 	
<ul style="list-style-type: none"> - řeší a vytváří slovní úlohy vedoucí k užití desetinných čísel v jednoduchých případech - zapíše a utřídí získaná data s využitím digitálních technologií - získá nebo dohledá chybějící data v doporučeném digitálním zdroji - využije pro uspořádání získaných dat tabulku, diagram, schéma - navrhne způsob grafického záznamu informací za pomoci digitálních technologií - posoudí, kdy mu digitální technologie napomohou při řešení úloh a problémů vycházejících z praktického života a využije je 	<ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy s desetinnými čísly - práce s doporučenými digitálními zdroji - třídění získaných nebo vyhledaných dat podle daných/zvolených kritérií - základy práce s daty v tabulkovém procesoru - objevování a experimentování s digitálními technologiemi při řešení matematických problémů 	
<p>Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici) - užívá jednoduché konstrukce 	<ul style="list-style-type: none"> - rovinné útvary 	
<ul style="list-style-type: none"> - sčítá, odčítá a násobí graficky úsečky - určí délku lomené čáry 	<ul style="list-style-type: none"> - úsečky 	
<ul style="list-style-type: none"> - sestrojí rovnoběžky, kolmice 	<ul style="list-style-type: none"> - poloha přímek 	
<ul style="list-style-type: none"> - vypočítá podle vzorce obvod čtverce a obdélníka 	<ul style="list-style-type: none"> - obvod 	
<ul style="list-style-type: none"> - určí obsah pomocí čtvercové sítě - vypočítá obsah čtverce a obdélníka podle vzorce 	<ul style="list-style-type: none"> - obsah 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti přeložením papíru 	<ul style="list-style-type: none"> - osově souměrné útvary 	
<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si pojmy úhel, odvěsny, přepona - narýsuje pravý úhel - sestrojí pravoúhlý trojúhelník 	<ul style="list-style-type: none"> - pravoúhlý trojúhelník 	
<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, sbírá a třídí data - čte a sestavuje tabulky a diagramy různých závislostí 	<ul style="list-style-type: none"> - závislosti a jejich vlastnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> - určuje a zapisuje souřadnice bodu 	<ul style="list-style-type: none"> - soustava souřadnic 	

5.3 Informatika

5.3.1 Informatika

Vzdělávací oblast **Informatika** se zaměřuje především na rozvoj inforatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají inforatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují inforatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností.

Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení inforatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním inforatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech

- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládnání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Informatika – 4. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Digitální technologie <ul style="list-style-type: none"> - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi 	<ul style="list-style-type: none"> - digitální zařízení - zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace - ovládání myši - kreslení čar, vybarvování - používání ovladačů - ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) - kreslení bitmapových obrázků - psaní slov na klávesnici - editace textu - ukládání práce do souboru - otevírání souborů - přehrávání zvuku 	
Algoritmizace a programování <ul style="list-style-type: none"> - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<ul style="list-style-type: none"> - příkazy a jejich spojování - opakování příkazů - pohyb a razítkování - ke stejnému cíli vedou různé algoritmy - vlastní bloky a jejich vytváření - kombinace procedur - kreslení čar - pevný počet opakování - ladění, hledání chyb - vlastní bloky a jejich vytváření - změna vlastností postavy pomocí příkazu - náhodné hodnoty - čtení programů - programovací projekt 	
Data, informace a modelování <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji - vyčte informace z daného modelu 	<ul style="list-style-type: none"> - piktogramy, emodži - kód - přenos na dálku, šifra - pixel, rastr, rozlišení - tvary, skládání obrazce 	

Informatika – 5. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
---------------------------	-------	------------------

<p>Digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi 	<ul style="list-style-type: none"> - využití digitálních technologií v různých oborech - ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele - práce se soubory - propojení technologií, internet - sdílení dat, cloud - technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken) - uživatelské jméno a heslo - osobní údaje 	
<p>Informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi - pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data 	<ul style="list-style-type: none"> - data, druhy dat - doplňování tabulky a datových řad - kritéria kontroly dat - řazení dat v tabulce - vizualizace dat v grafu - systém, struktura, prvky, vztahy 	
<p>Algoritmizace a programování</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<ul style="list-style-type: none"> - ovládání pohybu postav - násobné postavy a souběžné reakce - modifikace programu - animace střídáním obrázků - spouštění pomocí událostí - vysílání zpráv mezi postavami - čtení programů - programovací projekt 	
<p>Data, informace a modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji - vyčte informace z daného modelu 	<ul style="list-style-type: none"> - graf, hledání cesty - schémata, obrázkové modely - řešení problémů pomocí modelů 	

5.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika vyučovacího předmětu prvouka, vlastivěda, přírodověda (Časová dotace 14 hodin)

Tato vzdělávací oblast je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání a svým široce integrovaným obsahem spoluvytváří povinné základní vzdělávání.

Žáci si rozvíjí poznatky, dovednosti získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Podmínkou pro úspěšné vzdělávání je vlastní prožitek žáků. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitele. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Člověk a jeho svět* je členěn do pěti tematických okruhů:

Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci a ve společnosti. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních i regionálních skutečností. Různé činnosti a úkoly by měly probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště a postupně rozvíjet národní cítění a vztah k naší zemi. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provází celou společnost. Tento tematický okruh směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějinách a v čase. Vychází od nejnámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Je proto důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, aby mohli společně navštěvovat památky, muzea, knihovny apod.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy. Poznávají rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* se žáci učí poznávat sebe na základě člověka jako živé bytosti. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti. Získávají poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru *Člověk a jeho svět* získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodou a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cíle vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojováním historických, zeměpisných, kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, k poznání a ovlivňování své jedinečnosti, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí, v čem by mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

Kompetence digitální

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních

Rozvoj digitálních kompetencí

- klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvil
- motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj digitálních kompetencí

- zapojujeme žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod.)
- poskytujeme žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace)

- vytváříme modelové situace, které žákům umožňují si uvědomit, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje a že každá činnost v online prostředí zanechává digitální stopu, kterou lze jen obtížně odstranit
- vedeme žáky k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech
- nabízíme žákům příležitosti, aby vhodně využívali digitální technologie při provádění a zaznamenávání průběhu (např. pořizováním vlastních fotografií, časosběrných videí) a výsledků jednoduchých pokusů
- využíváme digitální technologie (např. digitální lupy, teploměr, termokameru) a online aplikace při pozorování přírody
- při využívání digitálních technologií pravidelně zařazujeme relaxační činnosti a vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali zdravotní rizika dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učíme, jak jim mohou předcházet

Prvouka – 1. ročník

Ročníkové výstupy: Žák:	Učivo:	Průřezová témata:
<ul style="list-style-type: none"> - nazve obec, kde žije - nazve obec, kde chodí do školy - řekne své jméno, příjmení, ulici, obec - popíše dům, v němž žije - vyjmenuje členy rodiny - projeví zájem o společné činnosti rodiny 	<p>Místo, kde žijeme (kde chodíme do školy):</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov – prostředí domova - škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, riziková místa a situace - bydliště – adresa (jméno, příjmení, název obce, příp. název ulice) - dům – jeho členění - rodina – společné činnosti rodiny 	<p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost a škola
<ul style="list-style-type: none"> - určí základní směry do jiných obcí v okolí - zná dopravní prostředky v obci 	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečná cesta do školy 	
<ul style="list-style-type: none"> - projeví zájem o významná místa v obci - řekne, jak by mohl pomoci, při udržování životního prostředí - podělí se o zážitky z návštěv kulturních, společenských, sportovních akcí 	<ul style="list-style-type: none"> - konkrétní pomoc při udržování životního prostředí obce - zážitky z návštěv kulturních, společenských, sportovních akcí 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, - popíše zaměstnání rodičů 	<p>Lidé kolem nás:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodina – příbuzenské a mezigenerační vztahy, zaměstnání 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy <p>Multikulturní vých.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem a nedostatkům 	<ul style="list-style-type: none"> - chování lidí – pravidla slušného chování - právo a spravedlnost – práva a povinnosti žáků školy 	
<ul style="list-style-type: none"> - vyměňuje si zkušenosti z činností ve volném čase - předává vzájemné informace ze zájmových činností - rozlišuje vhodně a nevhodně trávený volný čas 	<ul style="list-style-type: none"> - kultura – volný čas, podoby a projevy kultury 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání - kreativita

<ul style="list-style-type: none"> - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 	<ul style="list-style-type: none"> - úcta k práci, odměna za práci - výsledky práce a jejich ochrana 	
<ul style="list-style-type: none"> - využívá časové údaje: ráno, večer, zítřka, pozítří – při různých situacích v denním životě - dodržuje základní pravidelné činnosti denního režimu - nazve roční období - vypráví o vánočních a velikonočních zvycích - zvyká si na pravidelně opakované činnosti ve škole 	<p>Lidé a čas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase a časový řád – režim dne, roční období - den, část dne, dny v týdnu, svátky – Vánoce, Velikonoce - základní orientace v čase: teď, před chvílí dříve, později, dávno, loni, v budoucnu - návyk na pravidelně opakované činnosti ve škole 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti - uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí - jmenuje názvy dnů, měsíců, ročních období a jejich sled - umí charakterizovat roční období 	<ul style="list-style-type: none"> - současnost a minulost v našem životě – předměty denní potřeby - měsíce, roční období, rok – kalendářní, školní prázdniny - časové vztahy v životě – mladý, dospělý, starý 	
<ul style="list-style-type: none"> - určuje čas podle hodin při pravidelných denních činnostech - rozlišuje hodiny na čtvrt, půl, třičtvrtě a celou hodinu 	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase podle hodin, pravidelných denních činností - hodiny – čtvrt, půl, třičtvrtě, celá hodina 	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede nejznámější živočichy vyskytující se v obci ve volné přírodě - vhodně zachází s drobnými domácími zvířaty - nazve mláďata hospodářsky chovaných zvířat - zná pravidla bezpečnosti při kontaktu s neznámými zvířaty - seznámí se s projevy živočichů v různých ročních obdobích 	<p>Rozmanitost přírody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - živočichové ve volné přírodě - živočichové chovaní lidmi - mláďata hospodářsky chovaných zvířat - ochrana živočichů - projevy živočichů v různých ročních obdobích 	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí - problémy životního prostředí - ekosystémy
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam zoologických zahrad 	<ul style="list-style-type: none"> - živočichové v ZOO 	
<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - pozoruje počasí 	<ul style="list-style-type: none"> - proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, reakce organismů na roční období - pozorování počasí 	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede nejznámější rostliny vyskytující se v obci - vysvětlí význam botanických zahrad - zná pravidla bezpečnosti při kontaktu s neznámými rostlinami - vysvětlí význam botanických zahrad - chová se ohleduplně k přírodě - dokáže přírodu chránit 	<ul style="list-style-type: none"> - známé a snadno dostupné druhy rostlin - práce v poli, v sadu, na zahradě - ochrana rostlin - rostliny v Botanické zahradě - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody 	
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným 	<p>Člověk a jeho zdraví:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo – životní potřeby a projevy - péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohybový režim, 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání lidí

<p>chováním a činnostmi, vztah ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - pečuje o zdraví - dokáže poskytnout první pomoc - rozlišuje rozdíly mezi lidmi různých částí světa - sleduje vlastní projevy, dovednosti, vlastnosti - jednoduše určuje části těla - nalézá podobnosti a rozdíly mezi lidmi 	<p>zdravá strava, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdíly mezi lidmi různých částí světa - sledování vlastních projevů, dovedností, vlastností - jednoduché určování částí těla - nalézání rozdílů a podobností mezi lidmi 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá</p>
<ul style="list-style-type: none"> - adekvátně reaguje na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> - situace hromadného ohrožení 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné - ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek 	<ul style="list-style-type: none"> - návykové látky – odmítání návykových látek 	<p>Osobnostní a sociální výchova Morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktická etika
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje zásady bezpečného chování 	<ul style="list-style-type: none"> - osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu (chodec, cyklista) 	

Prvouka – 2. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, vztahy mezi rodinnými příslušníky - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci 	<ul style="list-style-type: none"> - lidský život, rodina, byt, zásady společenského chování, děti a dospělí kolem nás 	<p>Osobnostní a sociální výchova Mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy v rodině, ve škole i společnosti, respektování, podpora, pomoc, lidská práva</p>
<ul style="list-style-type: none"> - interpretuje některé báje a pověsti z minulosti 	<ul style="list-style-type: none"> - naše vlast v minulosti, umění, lidé a čas 	<p>Výchova demokratického občana</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje základní hygienické, režimové a zdravotní návyky, projevuje vhodným chováním vztah ke zdraví, dodržuje zásady bezpečného chování ve škole i mimo ní 	<ul style="list-style-type: none"> - čistota, smysly, zdraví, u lékaře, nemoc, v nemocnici, první pomoc 	<p>Multikulturní výchova – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na</p>

		spolupráci, rozvíjet toleranci, empatii, vžít se do role druhého, lidská solidarita
- dodržuje zásady bezpečného chování, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	- tísňová volání	
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	- výroba a řemesla, technika a pokrok, lidská práce	
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	- chodec, cyklista, dopravní prostředky, chování na silnici, bezpečnost silničního provozu	
- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- domácí zvířata a jejich mláďata - na louce – rostliny, živočichové - v lese – rostliny, živočichové - ovoce – ovocné stromy - zelenina - zemědělské plodiny	Environmentální výchova Ekosystémy – les, pole, louka, vodní zdroje, vliv člověka na životní prostředí

Prvouka – 3. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- naše obec – orientace v místě bydliště, plán obce, okolí školy - orientace v krajině – směrová růžice, práce s kompasem a mapou, turistické značky - nebezpečné situace – osobní nebezpečí	Environmentální výchova – ekosystémy
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	- naše obec – název obce a jejích částí, význačné orientační body, historická a památná místa v obci	Multikulturní výchova – kulturní rozdíly Environmentální výchova – základní podmínky života
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	- domov – rodina, vztahy mezi členy rodiny, pravidla rodinného života, práva a povinnosti členů rodiny	Osv – morální rozvoj – řešení problémů
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	- člověk – lidé a čas: volný čas a jeho využití, povolání: pracovní činnosti lidí – fyzická a duševní práce, lidé a technika	
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, k jejich přednostem i nedostatkům	- člověk – mezilidské vztahy, komunikace, vlastnosti lidí, pravidla slušného chování	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- měření – základní orientace v čase, určování času, kalendáře, režim dne, roční období, časový sled událostí	

<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu 	<ul style="list-style-type: none"> - obec, kde žijí – kultura a historie naší obce, významné osobnosti, zajímavosti, státní symboly 	
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost 	<ul style="list-style-type: none"> - lidé a čas – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby 	<p>Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – mezilidské vztahy</p>
<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> - přírodniny a lidské výtvořiny – charakteristika ročních období, pozorování změn počasí: význam pro život rostlin a živočichů 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě 	<ul style="list-style-type: none"> - živá a neživá příroda – přírodniny a lidské výtvořiny - látka – vlastnosti, rozdělení, změny - neživá příroda – základní význam vody, vzduchu, půdy - podmínky života na Zemi - horniny a nerosty - rostliny a živočichové 	<p>Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti látek – pozorování a porovnávání vlastností hospodářský význam přírodnin - měření – měříme délku, hmotnost, objem, čas, teplotu 	
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> - člověk – lidské tělo: kostra, svaly, vnitřní ústrojí, smysly - péče o zdraví – úraz, nemoc, zásady první pomoci - životospráva – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava 	<p>Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných 	<ul style="list-style-type: none"> - člověk a zdraví – první pomoc, ochrana před úrazy, pravidla chování ve školním řádu 	<p>Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola</p>
<ul style="list-style-type: none"> - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě 	<ul style="list-style-type: none"> - člověk mezi lidmi – zásady bezpečnosti, krizové situace (šikana, týrání, zneužívání) osobní bezpečí, situace hromadného ohrožení 	<p>Multikulturní výchova – etnický původ, lidské vztahy</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje základní pravidla silničního provozu 	<ul style="list-style-type: none"> - pravidla silničního provozu – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty 	
<ul style="list-style-type: none"> - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> - správné a bezpečné chování při mimořádných událostech 	
<ul style="list-style-type: none"> - změří čas, vzdálenost a teplotu s využitím digitálních technologií - naplánuje pokus, s využitím digitálních technologií jej provede - zaznamená výsledky pokusu s využitím digitálních technologií 	<ul style="list-style-type: none"> - látky a jejich vlastnosti – měření veličin s využitím digitálních technologií (např. digitální lupy) - plánování a záznam jednoduchých pokusů 	

<ul style="list-style-type: none"> - podílí se na vytvoření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s počítačem, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod. a pravidla dodržuje - naplánuje pokus, s využitím digitálních technologií jej provede 	<ul style="list-style-type: none"> - péče o zdraví – pravidla při práci s digitálními technologiemi 	
---	--	--

Člověk a jeho svět - vlastivěda, přírodověda – 4. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Místo, kde žijeme <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v místě bydliště, určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu 	Domov: <ul style="list-style-type: none"> - prostředí domova - orientace v místě bydliště 	Osobnostní a sociální výchova <ul style="list-style-type: none"> - sociální rozvoj: mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc, lidská práva), kooperace, kompetice (vedení a organizování práce skupiny)
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve škole a v okolí školy - bezpečně se pohybuje při cestě do/ze školy, v dopravních prostředcích 	Škola: <ul style="list-style-type: none"> - prostředí školy - činnosti školy - okolí školy - bezpečná cesta do školy 	Výchova demokratického občana <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost a škola: demokratické vztahy ve škole
<ul style="list-style-type: none"> - začlení obec do příslušného kraje, popíše krajinu, poznává minulost a současnost obce - určí významné objekty obce, zná jejich funkci, orientuje se v dopravní síti 	Obec, místní krajina: <ul style="list-style-type: none"> - části obce - zeměpisná poloha - přírodní podmínky - region v minulosti, místní pověsti - významné události, předkové - významné budovy - dopravní síť 	
<ul style="list-style-type: none"> - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - rozlišuje základní typy, tvary zemského povrchu - vyhledá nejdůležitější pohoří, nížiny, vodní toky, jezera ČR - vysvětlí vliv krajiny na život lidí a působení lidí na krajinu a životní prostředí 	Okolní krajina: <ul style="list-style-type: none"> - světové strany - typy a tvary zemského povrchu - pohoří, vodstvo ČR - rozšíření půd, rostlin, živočichů - přírodní bohatství - vzájemné působení života lidí a krajiny 	
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam 	Regiony ČR: <ul style="list-style-type: none"> - Praha - významné oblasti ČR, důležitá města 	

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje pojmy domov, krajina, národ - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam - orientuje se v základech státního zřízení a politického systému v ČR 	<p>Naše vlast:</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov, krajina, národ - státní zřízení, základy politického systému v ČR (demokracie, volby, prezident, parlament, senát, vláda, premiér, ministr) - státní symboly (znak, hymna, vlajka) - státní svátky - sousední státy ČR 	<p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - občan, občanská společnost a stát: základní principy, hodnoty demokracie, práva a povinnosti občana, právo a spravedlnost, soužití s minoritami, příčiny nedorozumění a konfliktů - formy participace občanů v politickém životě: volební systém, obec <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - objevujeme Evropu a svět
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map - vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách ČR 	<p>Mapy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mapy obecně zeměpisné, tematické - obsah, grafika, vysvětlivky - čtení map - kresba jednoduchých plánek (okolí školy) 	
<p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v principech demokracie - rozlišuje ve svém okolí chování a jednání, která se nemohou tolerovat 	<p>Chování lidí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti lidí - pravidla slušného chování - principy demokracie 	<p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy: vztahy mezi kulturami, principy slušného chování <p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná chování a jednání, která se nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy - seznamuje se s právy a povinnostmi dítěte 	<p>Právo a spravedlnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní lidská práva - práva dítěte - práva a povinnosti žáků školy 	<p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - princip sociálního smíru a solidarity: otázka lidských práv, základní dokumenty
<ul style="list-style-type: none"> - používá peníze v běžných situacích 	<p>Vlastnictví:</p> <ul style="list-style-type: none"> - peníze 	
<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s pojmem kultura jako s nezastupitelnou součástí lidského života - rozlišuje různé podoby a projevy kultury - pojmenuje některé kulturní instituce v obci, regionu 	<p>Kultura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podoby a projevy kultury - kulturní instituce 	
<p>Lidé a čas</p>	<p>Orientace v čase a časový řád:</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - pracuje s časem jako s fyzikální veličinou - orientuje se v ročních obdobích - popíše denní režim jako časový sled událostí 	<ul style="list-style-type: none"> - čas jako fyzikální veličina - dějiny jako časový sled událostí - letopočet - roční období 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozeznává současné a minulé - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	<p>Současnost a minulost v našem životě:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proměny způsobu života - státní svátky - významné dny 	
<ul style="list-style-type: none"> - využívá bájí, mýtů a pověstí k rozšíření svých vědomostí o minulosti kraje a předků - poznává regionální památky 	<ul style="list-style-type: none"> - báje, mýty, pověsti - regionální památky 	
<p>Rozmanitosti přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - zkoumá změny látek a skupenství, na základě vlastností látek je třídí, porovnává - založí jednoduchý pokus – naplánuje si postup, zdůvodní ho, vyhodnotí a vysvětlí jeho výsledky, užívá základní jednotky měřených veličin 	<p>Látky a jejich vlastnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - třídění látek - změny látek a skupenství - vlastnosti a porovnávání látek - měření veličin - základní jednotky 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozšiřuje si poznatky o významu vody a vzduchu pro život - jednoduše popíše vlastnosti a formy vody, vlastnosti a složení vzduchu - popíše oběh vody v přírodě a proudění vzduchu 	<p>Voda a vzduch:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výskyt - vlastnosti, formy vody - koloběh vody v přírodě - vlastnosti, složení vzduchu - proudění vzduchu - význam vody a vzduchu pro život 	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidská sídla, kulturní krajina - základní podmínky života: voda, ovzduší, klimatické změny, ekosystémy, energie, přírodní zdroje
<ul style="list-style-type: none"> - pozná a porovná některé hospodářsky významné horniny a nerosty - vysvětlí pojem zvětrávání, vznik půdy a její význam 	<p>Nerosty horniny, půda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - významné horniny a nerosty - zvětrávání - půda 	
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech - popíše základní znaky, životní potřeby, projevy některých živých organismů - srovnává životní projevy, potřeby, průběh a způsob života, výživu a stavbu těla u známějších druhů organismů - zhodnotí jejich význam v přírodě a pro člověka 	<p>Rostliny, houby, živočichové:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znaky, projevy života - průběh, způsob života, stavba těla některých nejnámějších druhů - rostliny jednoleté, dvouleté, trvalky; bylina, plevel, keř, jehličnaté a listnaté stromy - houby jedovaté, jedlé, nejedlé - přečkávání nepříznivých podmínek, příprava živočichů na zimu - význam pro přírodu, člověka 	
<ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí - pozoruje, porovnává a zaznamenává rozmanitosti v závislosti na střídání ročních 	<p>Životní podmínky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmanitost podmínek na Zemi - význam ovzduší, vodstva, půd, rostlin, živočichů - počasí - podnebí 	

<p>období a odlišností životních podmínek na Zemi</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí význam ovzduší, vodstva, rostlin, živočichů, podnebí pro život - pozoruje, zaznamenává údaje o počasí 		
<ul style="list-style-type: none"> - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy v přírodě - charakterizuje jednotlivá společenstva na základě vlastního pozorování - nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka 	<p>Rovnováha v přírodě:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájemná závislost organismů a neživé přírody - významná společenstva (les, potok, rybník, zahrada, pole) - význam přírodních celků pro člověka (zemědělství, lesnictví) 	
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat - uvědomuje si odpovědnost lidí za ochranu životního prostředí - v rámci svých možností se aktivně zapojuje do aktivit, které mohou ochranu životního prostředí podporovat - zajímá se o likvidaci a třídění odpadů - uvědomuje si a uvede příklady některých živelných pohrom a ekologických katastrof (pokusí se o diskuzi, jak těmto katastrofám předcházet) 	<p>Ohleduplné chování v přírodě, ochrana přírody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vliv člověka na přírodní společenstva - odpovědnost lidí - ochrana a tvorba životního prostředí - ochrana rostlin a živočichů - likvidace odpadů - živelné pohromy a ekologické katastrofy 	
<p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si pravidla denního režimu - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek s ohledem na oprávněné nároky jiných osob - dodržuje pitný režim, pohybový režim, zásady zdravého stravování a vede k němu své okolí - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou - ošetří drobné poranění a zajistí lékařskou pomoc 	<p>Péče o zdraví, zdravá výživa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - denní režim - pitný režim - pohybový režim - zdravá strava - první pomoc - stres a jeho rizika - reklamní vlivy 	
<ul style="list-style-type: none"> - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek - seznamuje se s nebezpečím hracích automatů a počítačů 	<ul style="list-style-type: none"> - návykové látky a jejich vliv na zdraví - odmítání návykových látek 	
<ul style="list-style-type: none"> - nacvičuje bezpečné chování v rizikovém prostředí, v silničním provozu pěšky i na kole 	<p>Osobní bezpečí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezpečné chování v rizikovém prostředí, v silničním provozu 	

<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s možnostmi pomoci v krizových situacích (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) - vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista 	<ul style="list-style-type: none"> - krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání) - násilí v médiích 	
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události 	<ul style="list-style-type: none"> - situace hromadného ohrožení 	
<ul style="list-style-type: none"> - odmítne nepřijemnou nebo rizikovou komunikaci v digitálním světě - na příkladu rozliší jednání v souladu s pravidly a jednání porušující pravidla v digitálním světě - pozoruje základní projevy života organismů při terénní výuce s využitím digitálních technologií - uvědomuje si zdravotní rizika při dlouhotrvajícím využívání digitálních technologií - uvede na příkladech možná nebezpečí, která jsou spojena se vstupem do online prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - soužití lidí – komunikace v digitálním světě (např. SMS) - chování lidí – uvědomění si rizikové situace v online prostředí - vlastnictví – autorská práva - životní podmínky rostlin a živočichů – pozorování s využitím digitálních technologií - péče o zdraví – pravidla při práci s digitálními technologiemi, osobní bezpečí – bezpečné chování v online prostředí 	

Člověk a jeho svět – vlastivěda, přírodověda – 5. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Místo, kde žijeme <ul style="list-style-type: none"> - ukazuje na modelu polokoule, poledníky, rovnoběžky, podnebné pásy, časová pásma 	<ul style="list-style-type: none"> - planeta Země 	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na mapě, určuje polohu Evropy, poloostrovy, ostrovy, největší nížiny, vysočiny a nejvyšší vrchol v Evropě 	<ul style="list-style-type: none"> - Evropa – povrch 	
<ul style="list-style-type: none"> - určuje polohu oceánů, moří a největších řek 	<ul style="list-style-type: none"> - Evropa – vodstvo 	
<ul style="list-style-type: none"> - určuje polohu několika států a hlavních měst - vyhledává v mapě jednoduché údaje o státech 	<ul style="list-style-type: none"> - státy v Evropě 	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět
<ul style="list-style-type: none"> - zamýšlí se nad významem EU 	<ul style="list-style-type: none"> - Evropská unie 	Jsme Evropané

<p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy - zamýšlí se nad významem rodiny - rozlišuje pojmy fyzická a duševní práce - zamýšlí se nad volbou povolání 	<p>- rodina</p>	<p>Osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v obci - zamýšlí se nad významem zájmových spolků, církve, politických stran - zamýšlí se nad možnostmi pomoci nemocným a sociálně slabým 	<p>- soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie</p>	<p>Sociální rozvoj – mezilidské vztahy, kooperace a kompetice Multikulturní výchova – lidské vztahy, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity, etnický původ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy 	<p>- chování lidí vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům</p>	<p>Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvádí příklady lidských práv a povinností - zamýšlí se nad důležitostí právní ochrany občanů a majetku, orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy - rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu a řešení 	<p>- právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy</p>	<p>Výchova demokrat. člověka - občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhod.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích 	<p>- vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - zamýšlí se nad významem kultury - jmenuje různé podoby a projevy kultury, kulturní instituce 		
<ul style="list-style-type: none"> - poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a 	<p>- základní globální problémy – významné sociální problémy,</p>	<p>Vztah člověka k prostředí</p>

některé problémy a navrhně možnosti zlepšení životního prostředí obce a města	problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí	
Lidé a čas - charakterizuje svými slovy způsob života starých Slovanů - vyjádří rozdíl mezi pověstí a historickou skutečností	- nejstarší osídlení naší vlasti, staré české pověsti a historická skutečnost	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané
- jmenuje první státní útvary na našem území a významné osobnosti	- první státní útvary, počátky křesťanství, svatý Václav	
- charakterizuje hospodářský a kulturní rozvoj za vlády Karla IV.	- český stát za vlády Karla IV.	
- popisuje období husitských válek, jmenuje významné osobnosti a nastíní život lidí za vlády Jiřího z Poděbrad	- české země v době husitské a za vlády Jiřího z Poděbrad	
- popíše způsob života lidí, nejvýznamnější události a osobnosti	- národní obrození a jeho představitelé	
- porovná život ve starověku a novověku, vyloží význam vědy a techniky pro rozvoj výroby	- české země ve druhé polovině 19. století	
- objasní vznik Československé republiky, uvede nejdůležitější osobnosti	- první světová válka, vznik Československé republiky, významné osobnosti	
- charakterizuje život v českých zemích v době nacistické okupace	- druhá světová válka	
- charakterizuje způsob života v poválečném období, v období totality a obnovení demokracie	- poválečná léta, období totality, obnova demokratického vývoje, vznik České republiky	
- využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti		Multikulturní výchova – kulturní diference
Rozmanitost přírody - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních dob - vysvětlí význam Slunce	- vesmír a Země	
- samostatně vyhledává organismy žijící v různých částech světa (atlasy, mapy, literatura)	- základní oblasti Země a rozdíly v rozvoji života v těchto oblastech	
- zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách - vysvětlí význam botanické a zoologické zahrady	- rozmanitost podmínek života na Zemi	Enviromentální výchova – ekosystémy, základní podmínky života
Člověk a jeho zdraví - využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	- lidské tělo	Osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí

<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před narozením a po jeho narození 	<ul style="list-style-type: none"> - partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy 	
<ul style="list-style-type: none"> - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou - ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> - péče o zdraví a zdravá výživa - lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince - péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc, při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena 	<p>Vztah člověka k prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události 	<ul style="list-style-type: none"> - osobní bezpečí, situace hromadného ohrožení, armáda ČR 	
<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje rozdíly v komunikaci ve fyzickém a digitálním světě - uvede na příkladu rozdíly mezi reálnou a digitální identitou - uvede příklad informace, která může poškozovat druhou osobu - zaznamená výsledky pozorování s využitím digitálních technologií - využije digitální technologie k vyhledání informací o vybraném organismu - uvede, které údaje o sobě může zveřejnit a své tvrzení zdůvodní - vyhledá svou digitální stopu a porovná ji s jinou digitální stopou (např. známé osobnosti, spolužáka) - uvědomuje si, že zveřejněné informace lze jen obtížně odstranit 	<ul style="list-style-type: none"> - soužití lidí – komunikace v digitálním světě, digitální identita - chování lidí – předcházení konfliktním situacím v online prostředí - životní podmínky pro život rostlin – záznam pozorování s využitím digitálních technologií - rostliny, houby, živočichové – vyhledávání informací v doporučených digitálních zdrojích - osobní bezpečí – ochrana osobních údajů, digitální stopa 	

5.5 Umění a kultura

(Časová dotace pro 1.-5. ročník: Hv - 5 hodin týdně, Vv - 7 hodin týdně)

Oblast Umění a kultura je zastoupena obory **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**. Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci učí tvořivě pracovat s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s uměleckými díly, učí se je chápat, rozpoznávat, interpretovat.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti Umění a kultura

Vzdělávání ve vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání, k užívání umění jako komunikačního prostředku a k chápání tvorby jako způsobu vyjadřování osobních prožitků a postojů
- chápání umění a kultury jako neoddelitelné součásti lidské existence
- učení prostřednictvím vlastní tvorby
- rozvíjení tvůrčího myšlení, kultivování projevů a potřeb, utváření hodnotového systému, uvědomování si vlastní jedinečnosti
- toleranci k ostatním kulturním hodnotám, ke kulturním projevům a potřebám dalších národů a národností

5.5.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova

Žák se prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností dostává k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu. Tyto činnosti využívá jako komunikačního prostředku.

V rámci vokálních činností se žák učí pracovat s hlasem, kultivuje pěvecký i mluvní projev, utváří si správné pěvecké návyky. Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci a produkci. Při hudebně pohybových činnostech se žáci učí ztvárňovat hudbu a reagovat na ni pomocí pohybu a tance. Při činnostech poslechových žáci aktivně vnímají všechny hudební žánry a styly a učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Hudební činnosti vedou k rozvoji hudebnosti žáka, k hudebním schopnostem, které se projevují individuálními hudebními dovednostmi.

Kompetence digitální

- vedeme žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- motivujeme žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebe prezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Hudební výchova – 1. stupeň (1. období)

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo:	Průřezová témata
Vokální činnosti: - zpívá v jednohlase	- pěvecký a mluvený projev (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba hlasu)	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj - kreativita Sociální rozvoj - komunikace
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	- hudební rytmus - nejjednodušší hudební formy	Multikulturní výchova - kulturní diference
Instrumentální činnosti: - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- hra na hudební nástroje (Orffovy hudební nástroje, příp. zobcová flétna) - rytmizace, hudební improvizace	
Hudebně pohybové činnosti: - reaguje pohybem na znějící hudbu - pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- pohybový doprovod znějící hudby	
Poslechové činnosti: - rozlišuje jednotlivé kvality tónů - rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- kvalita tónů - hudební výrazové prostředky	
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje - odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	- hudební nástroje, lidský hlas - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální	

Hudební výchova – 1. stupeň (2. období)

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Vokální činnosti - zpívá v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	- pěvecký a mluvený projev (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu)	Osobnostní rozvoj – kreativita, rozvoj schopností poznávání Sociální rozvoj – komunikace
- orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností realizuje píseň ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	- hudební rytmus	Multikulturní výchova – kulturní diference
- na základě svých dispozic rozpozná diatonické postupy	- intonace, vokální improvizace	

<p>v durových a mollových tóninách, intonuje</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapojí se podle svých schopností do hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď) 		
<p>Instrumentální činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní 	- hra na hudební nástroje	
<ul style="list-style-type: none"> - vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> - rytmizace, melodizace a hudební improvizace - grafický záznam 	
<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	- pohybové vyjádření hudby	
<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebně výrazových prostředků - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby 	<ul style="list-style-type: none"> - hudba vokální, instrumentální, vokální, instrumentální, hudební styly a žánry - hudební formy, výrazové prostředky - hudba známých hudebních skladatelů 	

5.5.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými vyjádřeními jako s nástroji poznávání, prožívání i prostředky komunikace. Výtvarná výchova je založena na tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti žákovi umožňují rozvíjet vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost a fantazii.

Výtvarná výchova – 1. až 3.ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ - v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace - vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje 	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarné vyjádření vjemů a postojů na základě vlastního prožitku - základní barvy, barevný kontrast a harmonie - pozorování přírodních útvarů – otisk, frotáž, kombinace přírodních materiálů - pozorování a zobrazování věcí 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Rozvoj schopností poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností</p>
<ul style="list-style-type: none"> - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil 	<ul style="list-style-type: none"> - poznávání vlastností barev - hra s linií - poznávání vlastností plastických materiálů - rozvíjení citu pro prostor a výtvarný rytmus - rytmické řešení plochy a kompozice plochy 	
<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se a aktivně pracuje s ilustrací - seznamuje se s různými druhy výtvarného umění - rozvíjí svůj vztah k životnímu prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivní práce s ilustrací, funkce ilustrací a jejich výrazových prostředků - hračka, loutka, maňásek v životě dítěte - seznámení s různými druhy výtvarného umění - rozvíjení smyslu pro krásu přírody a vztah k životnímu prostředí 	<p>Environmentální výchova</p> <p>Vztah člověka k životnímu prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> - učí se rozlišovat mezi jednotlivými vizuálními obsahy a objevuje, k čemu jsou určeny (například kresba v knize, animace v reklamě (v animovaném filmu pro děti) - experimentuje s prostředky, kterými je možné vyjádřit nebo zachytit smyslový vjem, seznamuje se s jednoduchými postupy a prostředky animace s využitím digitálních technologií 	<ul style="list-style-type: none"> - vybraná vizuální díla umělecké i běžné produkce (malba, grafika, socha, ilustrace architektura, animace, hraný film, reklama); vnímání – reprodukce a originál - smyslové podněty a jejich vyjádření; kombinace vybraných prostředků – například kresba a otisk, malba a frotáž; jednoduchá úprava digitální fotografie – změna barevnosti, velikosti apod.; animace podle zájmu, a to samostatně i jako společný výstup 	

Výtvarná výchova – 4. a 5. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě 	<p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření:</p> <ul style="list-style-type: none"> - linie, tvar, objem - světlo, barevnost (základní teorie barev) - textura <p>Techniky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kresba – tužka, uhel, rudka, pero, dřívko, štětec; malba – tempera, akvarel; koláž, modelování, kaširování, dřevo, kamínky, textil, plast, vlna, papír 	<p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobnostní rozvoj: kreativita (originalita, schopnost vidět věci jinak, citlivost) <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference: poznávání vlastního kulturního zakotvení, zvláštnosti různých etnik
<ul style="list-style-type: none"> - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy 	<p>Uspořádání objektů do celků:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní kompoziční principy - podobnost, kontrast, rytmus (symetrie, asymetrie) - detail, celek - dekorativní prvky 	
<ul style="list-style-type: none"> - nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil - pozoruje, vnímá přírodu a změny v ní 	<ul style="list-style-type: none"> - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (vyjádření hudby, pohybu, chutí, vůní atd.) 	
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace 	<ul style="list-style-type: none"> - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, média, reklam, písmo - vnímání zrakem, hmatem, statické, dynamické - fantazie x vyjádření skutečnosti - vnímání vlastní tvůrčí činnosti, dalších autorů - výstavy výtvarného umění - pozorování architektury 	
<ul style="list-style-type: none"> - užívá při tvorbě různé prostředky včetně digitálních technologií (například nástrojů a programů pro kresbu, funkce přiblížení obrazu pro zaměření na detail apod.) - objevuje, jak použitá digitální technologie pro propojení zvuku a obrazu, může zdůraznit smyslový vjem či pocit; vychází ze svých nápadů i pracuje podle jednoduchého zadání 	<ul style="list-style-type: none"> - vizuální prostředky – vlastnosti, rozdíly, vlastní preference; různost výsledků tvorby v závislosti na užití prostředků, variantní řešení, kombinace - vizuální prostředky – vlastnosti, rozdíly, vlastní preference; různost výsledků tvorby v závislosti na užití prostředků, variantní řešení; kombinace, experiment; zvuk a obraz – intuice – zadání – záměr; zvuk a proměny obsahu obrazu 	

5.6 Člověk a zdraví

5.6.2 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Tělesná výchova

Předmět Tv se na prvním stupni v 1. – 5. ročníku vyučuje jako samostatný předmět s dotací dvou hodin týdně. Uplatňuje se také jako relaxační chvílka v hodinách jiných vyučovacích předmětů.

Součástí jsou vycházky do přírody, lehkooatletické soutěže a turistika. Pro výuku využíváme tělocvičnu, sportovní areál, sportovní hřiště za školou, vytrvalostní disciplíny trénujeme v přílehlém prostoru lesa. V rámci hodin tělesné výchovy na prvním stupni je žákům nabídnut kurz plavání a bruslení. Děti mohou navštěvovat kroužek aerobiku a pohybových her.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy a jiné), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Cílem Tělesné výchovy je:

- harmonický rozvoj žáka po stránce tělesné i duševní a vytváření návyku trvale cvičit a sportovat
- rozvíjí tělesnou zdatnost, výkonnost a kulturu pohybového projevu
- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- ovlivňuje zdravotní stav, charakterové i volní vlastnosti (např. sebeovládání, trpělivost, houževnatost, vůli) a odstraňuje psychickou únavu
- úkolem Tělesné výchovy je osvojit si praktické dovednosti a návyky, rozvíjet teoretické znalosti (např. pravidla sportovních her) a zájem žáků k pohybovým aktivitám a sportu
- učí je dodržovat daná pravidla a hrát fair-play
- podporuje u žáků vztah ke svému tělesnému i duševnímu zdraví a k celkovému zdravému životnímu stylu
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích a mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

Učitel při výuce přihlíží k aktuálnímu zdravotnímu stavu a individuálním předpokladům žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- má všeobecný přehled v oblasti sportu a získané vědomosti i dovednosti umí prakticky používat

Kompetence k řešení problémů

- umí vyřešit problém jak samostatně, tak i v týmu
- uvážlivě prosazuje svá rozhodnutí a je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

- dokáže poskytnout prostor druhému k vyjádření svého názoru
- umí naslouchat a vnímat druhé a využívá toho ke svému rozvoji
- zná různé prostředky komunikace a umí je využít ve svůj prospěch

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje ve sportovním týmu a přijímá nové role, které v něm plní

- ochotně pomáhá a umí o pomoc požádat
- při sportovních aktivitách dodržuje zásady ohleduplného chování
- dovede ocenit zkušenosti druhých a obohatit se jimi pro vlastní zdokonalování
- snaží se seberealizovat, má zdravou sebedůvěru, pocit sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- aktivně se zapojuje do sportovních aktivit
- dokáže zaujmout správný postoj k fyzickému a psychickému násilí
- zná svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu

Kompetence pracovní

- při sportovních aktivitách chrání zdraví své i druhých
- dodržuje vymezená pravidla
- aktivně se staví k pohybovým aktivitám a sportu

Tělesná výchova – 1. až 3. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti 	<ul style="list-style-type: none"> - znalost základních zdraví - prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost; 	osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – psychohygiena
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení 	<ul style="list-style-type: none"> - činnosti napomáhající ke splnění očekávaných výstupů; vzdělávací obsah se prolíná všemi výstupy - gymnastika - základy akrobacie (průpravná cvičení pro kotoul vpřed; kotoul vzad); přeskok (nácvik odrazu z můstku na nízkou švédskou bednu) - kladinka (chůze s dopomocí i bez dopomoci, obměny chůze); cvičení na žebřinách; cvičení na trampolínce - atletika: - vytrvalostní běh 5 - 10 minut - rychlý běh 20 - 60 m; základy nízkého a polovysokého startu; skok daleký (spojení rozběhu a odrazu) - hod míčkem z místa a z rozběhu - plavecký a bruslařský výcvik 	osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
<ul style="list-style-type: none"> - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích. 	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek - průpravné sportovní hry podle zjednodušených pravidel (minikopaná, vybíjená, florbal), základní přihrávky rukou a nohou; držení míče, manipulace s míčem; hry na sněhu 	osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy 	<ul style="list-style-type: none"> - základy bezpečnosti a hygieny během a po TV a při jiných pohybových aktivitách 	
<ul style="list-style-type: none"> - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci 	<ul style="list-style-type: none"> - znalost smluvených gest a signálů, znamení a povelů při pohybových činnostech 	

- zaujímá správné základní cvičební polohy; uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách	- cvičení se sportovním náčiním (švihadla, míče, apod.); správné držení těla	
- přijímá pravidla hry; rozlišuje herní a reálnou situaci	- herní dovednosti; pravidla zjednodušených sportovních her (miniher)	
- využívá přírodního prostředí pro vlastní pohybovou aktivitu	- překonávání přírodních překážek a terénních nerovností; chůze v terénu do 8 km, způsob pohybu v terénu, chování v přírodě; motivovaný běh v terénu	

Tělesná výchova – 4. a 5. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu - uplatňuje kondičně zaměřené činnosti - projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti 	- význam pohybu pro zdraví (pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu)	osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - psychohygiena
<ul style="list-style-type: none"> - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením 	- příprava organismu (příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení)	environmentální výchova – vztah člověka k prostředí
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti - vytváří varianty osvojených pohybových her - zorganizuje nenáročnou pohybovou činnosti a soutěže na úrovni třídy 	- organizace při TV (základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí); pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží)	osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí - adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - bezpečný pohyb a chování i v méně známých prostorech (bazény) - vhodné a nevhodné prostředí pro Tv a sport, vhodné a nevhodné pohybové činnosti 	- hygiena při Tv (hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity); bezpečnost při pohybových činnostech (organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách Tv)	
<ul style="list-style-type: none"> - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti 	- sledování základních výkonů a jejich záznam	
<ul style="list-style-type: none"> - jedná v duchu fair play - dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje 	- zásady jednání a chování (fair play)	osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace,

- respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví		sociální rozvoj – kooperace a kompetice
- užívá základní osvojované tělocvičné názvosloví - cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	- komunikace v Tv (základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály)	
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	- základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů; zaznamenávání výsledků utkání a pomoc při rozhodování	
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště - samostatně získá potřebné informace	- zdroje informací o pohybových činnostech (časopisy, knihy, televize, rozhlas, internet aj.)	mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

5.7 Člověk a svět práce (pracovní výchova)

Charakteristika vyučovacího předmětu pracovní výchova

(Časová dotace pro 1.-5. ročník: 5 hodin týdně)

Oblast Člověk a svět práce – předmět pracovní výchova zahrnuje různé pracovní činnosti a technologie a umožňuje žákům získávat základní dovednosti a návyky v různých oborech lidské činnosti. Zaměřuje se na vytváření pozitivního vztahu k práci, na přispívání k orientaci žáků v různých profesích a k jejich uplatnění v dalším životě.

Tematický okruh „Svět práce“ je povinný pro všechny žáky na 1. stupni – chlapce i dívky bez rozdílu v plném rozsahu.

Na 1. stupni je oblast rozdělena do čtyř tematických okruhů: Práce s drobným materiálem, Konstruktivní činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů. Žáci se učí pracovat s různými materiály, osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Seznamují se s organizací a plánováním práce. Osvojují si zásady bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny při práci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti Člověk a svět práce

Vzdělávání ve vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pozitivnímu vztahu k práci, odpovědnosti za kvalitu vlastní i společné práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých oborů lidské činnosti, k organizaci a plánování práce, používání vhodných nástrojů, náradí, pomůcek
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce
- vytrvalosti, odpovědnosti, uplatňování tvořivosti při pracovních činnostech
- chápání techniky a digitálních technologií jako součásti lidské kultury a jejího propojení s pracovní činností člověka
- vytváření postojů a hodnot ve vztahu k lidské práci, k technice a životnímu prostředí
- chápání práce jako možnosti seberealizace

Pracovní výchova -1. až 3. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Práce s drobným materiálem - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- určování vlastností materiálu - rozlišování přírodních a technických materiálů (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) -	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
- seznamuje se se základními nástroji a pomůckami	- pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	
- pracuje podle slovního návodu a předlohy - vytvoří zvolený výrobek podle videonávodu	- vytváření návyku organizace práce - osvojování si základů bezpečnosti a hygieny práce - jednoduché pracovní operace a postupy - lidové zvyky, tradice, řemesla - tvorba výrobku podle videonávodu, vyhledání videonávodu, volba vhodného materiálu a pomůcek	

Konstrukční činnosti - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita
Pěstitelské práce - provádí pozorování přírody - zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování - zaznamenává výsledky pozorování s využitím digitálních technologií	- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	
- pečuje o nenáročné rostliny	- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina) - pěstování a ošetřování pokojových rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	
Příprava pokrmů - připraví tabuli pro jednoduché stolování	- jednoduchá úprava stolu, příprava jednoduché tabule,	
- chová se vhodně při stolování	- pravidla správného stolování	

Pracovní výchova - 4. a 5. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Práce s drobným materiálem - seznamuje se s různými materiály a pracovními postupy - volí si vhodné pracovní pomůcky, nástroje, náčiní vzhledem k materiálu - pomocí přiměřených postupů a na základě své představivosti vytváří různé výrobky z různých materiálů - zvolí si výrobek, samostatně vyhledá vhodný videonávod, výrobek vytvoří - vytváří videonávod vlastního výrobku - při činnostech využívá prvky lidových tradic - udržuje pořádek na pracovním místě - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu	- materiály: přírodniny (listy, sláma, šišky, větvičky, plody, semena atd.), papír, karton, modelovací hmota, těsto, vosk, textil, drát, fólie atd. - funkce a využití pracovních pomůcek: nůžky, lepidlo, nůž, jehla, nit, pravítko, špachtle atd. - pracovní postupy: stříhání, ohýbání, trhání, spojování, propichování, navlékání, hnětení, válení, ubírání, přidávání, odměřování, sešívání - lidové zvyky, tradice, řemesla (vánoční svícen, ozdoba, kraslice, vizovické pečivo, práce se slámou, batika atd.) - tvorba výrobku podle videonávodu – vyhledání videonávodu, volba vhodného materiálu a pomůcek - tvorba vlastního videonávodu	
Konstrukční činnosti - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	- stavebnice: plošné, prostorové, konstrukční - sestavování modelů - návod, předloha, náčrt	

<ul style="list-style-type: none"> - sestaví model podle předlohy, slovního návodu, jednoduchého náčrtu i podle fantazie - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu 		
<p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomocí pokusů a pozorování si ověřuje podmínky pro život rostlin - pěstuje a ošetřuje pokojové květiny, zalévá, kypří půdu - pěstuje některé plodiny (úprava půdy, setí, sázení, jednocení, hnojení atd.) - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje, náčiní - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu - pozoruje a zaznamenává vývoj rostlin při pěstitelských pokusech s využitím digitálních technologií 	<ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky pro život rostlin - půda a její zpracování - výživa rostlin - osivo, rostliny, plody, plevel - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě - pěstování pokojových rostlin - druhy rostlin: jedovaté, rostliny jako drogy - alergie - pozorování rozmnožování rostlin a jeho záznam s využitím digitálních technologií 	
<p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základním vybavení kuchyně - samostatně připraví jednoduchý pokrm - chová se podle pravidel správného stolování a společenského chování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného stolování - jednoduché pohoštění ze studené kuchyně - technika v kuchyni, historie, význam 	

5 Učební osnovy – 2. stupeň

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Vzdělávací obor český jazyk a literatura je důležitý pro jazykové vzdělávání i pro osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Žáci rozvíjejí kultivovaný písemný i ústní projev, učí se vyjádřit své reakce a pocity v různých komunikačních situacích, orientovat se při vnímání okolního světa i sebe sama.

Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Celý vzdělávací obor je rozdělen do tří složek: jazyková výchova, komunikační a slohová výchova a literární výchova.

V jazykové výchově žáci získávají znalosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného a srozumitelného vyjadřování.

V komunikační a slohové výchově se učí žáci vnímat a chápat různá jazyková sdělení, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah.

V literární výchově poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět.

V 6. – 8. ročníku je týdenní dotace 4 hodiny, v 9. ročníku 4,5 hodiny.

Předmětem prolínají **průřezová témata:**

OSV – mluvní cvičení, verbální a neverbální sdělení, poznávání lidí dle příběhů, mezilidské vztahy, řešení problémů

VDO – demokratické zásady, formování volných a charakterových rysů

VEGS – poznávání života v jiných zemích, světová literatura

MuV – Češi a národní obrození

MeV – výběr literatury, mediální sdělení a jeho hodnocení, reklama, zpravodajství, média v každodenním životě

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- vede žáky k užívání správné terminologie
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- vede žáky k využívání počítačů
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a sjednocujícího činitele národního společenství

Kompetence digitální

Učitel:

- vede žáky k využívání vhodných digitálních technologií pro usnadnění komunikace ve škole i mimo ni podle komunikačního záměru a situace
- vede žáky k samostatnému rozhodování o tom, které technologie jsou pro naplnění komunikační potřeby vhodné a proč
- vede žáky k samostatnému i skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací jako takových a k dodržování zásad ochrany duševního zdraví
- vede žáky k dodržování autorského práva, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- podporuje kreativitu žáků při řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k výstižné argumentaci
- zorganizuje vystoupení pro ostatní žáky (9. tř.)
- vede žáky k vzájemné komunikaci, obhajování vlastních názorů
- dává žákům prostor pro samostatné vyjadřování v diskusi, mluvních cvičeních

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- zařazuje týmovou práci, při které žáci pracují na různých pozicích a spolupracují

Kompetence občanské

Učitel:

- motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví
- navštíví se žáky alespoň 1 kulturní představení za školní rok
- vytváří kladný vztah žáků k obci, národu
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k využívání znalostí v praxi
- vede žáky k vytvoření pozitivního vztahu k práci a různým profesím
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení

Český jazyk a literatura – 6. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: Komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none">- zvládá přesné a výstižné pojmenování konkrétní věci, využívá poznatků o jazyce ke	- vypravování	

<p>gramaticky i věcně správnému písemnému projevu</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí pojem vypravování, vyhledá jeho charakteristické rysy - zvládne reprodukovat přečtený příběh 		
<ul style="list-style-type: none"> - z ukázek vyvodí charakteristické rysy popisu - práci rozčlení do odstavců - dbá na návaznost, výběr pojmenování a rozmanitost sloves 	- popis	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší zprávu a oznámení - vyhledá zprávu a oznámení v tisku 	- zpráva a oznámení	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v textu na základě pozorného čtení, vyhledává klíčová slova a shrne hlavní myšlenky 	- práce s informacemi	MeV – kritické čtení
<ul style="list-style-type: none"> - uvede rozdíl mezi úředním a soukromým dopisem, ovládá zásady digitální komunikace - vede telefonický rozhovor 	- písemná komunikace	OSV – komunikace
<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí pojem jazyk, rozpozná jazyk spisovný a nespisovný - definuje, co je nářečí, obecná čeština - pracuje s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny, Stručnou mluvnicí českou, 	<ul style="list-style-type: none"> - úvod o českém jazyce - jazyk a jeho útvary - jazykověda a její složky - jazykové příručky 	
<ul style="list-style-type: none"> - dovede vysvětlit spodobu znělosti - rozpozná základní typy větné melodie 	- zvuková stránka jazyka	
<ul style="list-style-type: none"> - provede slovotvorný rozbor - uvede slova příbuzná - vyjmenuje, k jakým změnám dochází při odvozování - zdůvodní pravopis souhláskových skupin, psaní předpon s/z - zdůvodní pravopis i/y po obojetných souhláskách uprostřed slova, v koncovkách podstatných jmen a ve shodě přísudku s podmětem 	- stavba slova a pravopis	
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná jednotlivé druhy slov - zdůvodní pravopis podstatných jmen (koncovky, podstatná jména obecná a vlastní) - provede správné rozdělení přídavných jmen, skloňuje je podle příslušných vzorů - vysvětlí pojem stupňování - vyjmenuje druhy zájmen - správně skloňuje zájmena já, ten, náš, on, ona, ono, můj, tvůj, svůj 	<p>Tvarosloví:</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy slov - podstatná jména – konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná, obecná a vlastní - přídavná jména – skloňování, stupňování - zájmena – druhy, skloňování - číslovky – druhy a jejich skloňování - slovesa 	

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší druhy číslovek, vyhledá je v textu, dokáže je skloňovat - vyjmenuje slovesné kategorie, určí je u konkrétních sloves - určí druhy vět podle postoje mluvčího 		
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá ve větě základní větné členy, vhodně je užije ve větě - rozliší druhy přísudků - uplatňuje zásady pořádku slov ve větě - rozlišuje větu jednoduchou a souvětí - zapíše správně přímou řeč a používá ji v písemném projevu 	<p>Skladba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní větné členy - věta jednoduchá a souvětí - opakování o přímé řeči 	
<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvořivě pracuje s literárním textem - volně reprodukuje text - využívá základních zásad při přednesu literárního textu - uvědomuje si význam literatury v minulosti i současnosti - chápe smysl kulturních akcí, formuluje vlastní názory na přečtený text 	<ul style="list-style-type: none"> - poslech a četba literárních děl 	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, proč vznikaly mýty a báje, uvede jejich příklady - uvede části, ze kterých se skládá bible, stručně je charakterizuje - vyjmenuje charakteristické znaky pohádek, uvede příklady klasických a moderních pohádek - vyvodí z textu charakteristické znaky pověstí, porovná pověst s pohádkou, uvede příklady známých pověstí - uvede hlavní znaky bajek, jejich autory - přečte s porozuměním ukázky z knih se zvířecí tematikou, vyhledá důkazy o vztahu člověka ke zvířatům - vyhledá v textu humorné situace, výstižně formuluje vlastní názory na četbu - seznámí se s pojmy satira, ironie a dokáže je charakterizovat - seznámí se s pojmy cestopis, fejeton, žánry věcné literatury - určí hlavní znaky dobrodružné literatury, uvede příklady dobrodružné literatury a jejich autorů 	<ul style="list-style-type: none"> - mýty a báje - bible - pohádky - pověsti - bajky - svět lidí a svět zvířat - humorná literatura - dobrodružná literatura 	<p>VMEGS-E. a svět nás zajímá Jsme Evropané</p>

Český jazyk a literatura – 7. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> - při vlastním tvořivém psaní uplatňuje poznatky o jazyce a stylu - aplikuje studijní čtení – text jako zdroj informací - uplatňuje zásady kultivovaného projevu - dokáže využít prostředky k oživení děje a stupňování napětí, správně píše interpunkci v přímé řeči, užije slova citově zabarvená 	<ul style="list-style-type: none"> - vypravování 	
<ul style="list-style-type: none"> - zvolí správný postup při popisu uměleckého díla - nevhodné výrazy nahradí výstižnějšími - využívá synonyma - užívá výrazy líčící krásu místa a vztah k němu - vyhledá v textu odborné názvy, vysvětlí jejich význam - využije slovník 	Popis <ul style="list-style-type: none"> - uměleckého díla - líčení - návody a popisy pracovních postupů 	OSV-Soc. rozvoj- Komunikace
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší vnější a vnitřní charakteristiku - využívá rčení a přirovnání - vysvětlí některá rčení a přísloví - charakterizuje blízkého člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteristika 	
<ul style="list-style-type: none"> - sestaví vlastní životopis 	<ul style="list-style-type: none"> - životopis 	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v textu na základě pozorného čtení, vyhledává klíčová slova a shrne hlavní myšlenky, posuzuje spolehlivost informací a informačních zdrojů na internetu 	<ul style="list-style-type: none"> - páče s informacemi 	
Jazyková výchova <ul style="list-style-type: none"> - využívá znalostí o podstatných jménech konkrétních a abstraktních v projevu ústním i písemném - užívá správné koncovky podle vzorů - zdůvodní a správně užije koncovky přídavných jmen, pozná jmenné tvary přídavných jmen - skloňuje zájmena (jenž), užije správné tvary v textu - upevní si skloňování číslovek - časuje slovesa - vyvodí podstatu rodu činného a trpného, správně jej užije - rozliší příslovce místa, času, způsobu, příčiny a míry 	Tvarosloví: <ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména - přídavná jména - zájmena - číslovky - slovesa - příslovce 	

<ul style="list-style-type: none"> - píše správně přísl. spřežky 		
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá v textu větu jednočlennou a dvojčlennou - správně určí různé druhy přísudků - nahradí jmennou část př. větou přísudkovou - rozliší věty s podmětem všeobecným a nevyjádřeným - rozlišuje rozvíjející větné členy - orientuje se v různých druzích vedlejších vět - pozná větný člen rozvitý, několikanásobný a postupně rozvíjející 	<p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - věta jednočlenná a dvojčlenná - podmět, v. věta podmíněná - přísudek, v. věta přísudková - přívlastek, v. věta přívlastková - předmět, v. věta předmětná - příslovečné určení, v. věty přísl. - doplněk - větné členy několikanásobné 	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam věcný a mluvnický - vysvětlí pojmy sousloví metafora, metonymie – vyhledá v textu - vysvětlí pojmy synonyma, homonyma, antonyma a dokáže je vyhledat a užít - vysvětlí pojem termín, terminologie 	<ul style="list-style-type: none"> - význam slov 	
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje způsoby, jak se obohacuje slovní zásoba - vysvětlí pojem odvozování, skládání, zkracování 	<ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba a tvoření slov 	
<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte plynule a s porozuměním - reprodukuje přečtený text - při práci s textem vyhledá hl. myšlenku, metaforu, přirovnání a personifikaci - vyhledá a uvede informace o některých autorech - přiřadí literární text k příslušnému žánru - při rozboru literárního díla užívá základní literární pojmy - spolupracuje při výběru mimočítankové četby s místní knihovnou - z textu vyvodí typické znaky povídky - rozliší lyriku a epiku, objasní pojmy sloka, verš a rým - z ukázek vyvodí rozdíly mezi baladou a romancí - porovná poezii s prózou - vyjmenuje charakteristické rysy dramatu - porovná pohádku s pověstí na základě přečtených ukázek - sestaví osnovu dobrodružné literatury, vyhledat dobrodružné prvky a prostředky, kterými autor dosáhl napětí 	<ul style="list-style-type: none"> - povídka - poezie - balady a romance - próza - drama - pohádky a pověsti - dobrodružná literatura - humorná literatura - sci-fi 	<p>MeV – Kritické čtení</p> <p>EV-Lidské aktivity</p>

<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady humorných prvků v literatuře - v textu vyhledá prvky sci-fi, charakterizuje druh této literatury 		
--	--	--

Český jazyk a literatura – 8. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá jazykové prostředky charakteristiky vnější a vnitřní - odstraní z textu kompoziční nedostatky - vyhledá v literatuře ukázkou charakteristiky 	- charakteristika	
<ul style="list-style-type: none"> - odlišuje prvky vypravování, líčení, popisu apod. - vyhledá básnické obrazy - v textu užije personifikaci, metaforu, přirovnání 	- subjektivně zbarvený popis	
<ul style="list-style-type: none"> - používá vhodně jazykové prostředky pro výklad, úvahu a ostatní stylistické útvary - v textu vyhledá odborné názvy, pracuje se Slovníkem cizích slov a s internetovými příručkami - pracuje s odbornými texty 	- výklad	
<ul style="list-style-type: none"> - v textu vyhledá důležité rysy předmětu, o kterém pojednává, sestaví referát, zhodnotí umělecké dílo, čerpá relevantní informace z internetových informačních zdrojů 	- referát a recenze	
<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří svůj postoj a názor odpovídajícími stylistickými a jazykovými prostředky - porovná úvahu s výkladem - diskutuje kultivovaně na dané téma - rozezná manipulativní působení projevu 	- úvaha	MeV – Kritické čtení -rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení
<ul style="list-style-type: none"> - vyplní nebo napíše přihlášku, objednávku, pozvánku, žádost, a to i v digitální formě 	- administrativní žánry	MeV
Jazyková výchova <ul style="list-style-type: none"> - rozliší slovanské jazyky na západní, východní, jižní - vyhledá společné znaky 	- obecné výklady o jazyce	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí způsoby obohacování slovní zásoby - provede rozbor stavby slova - vyhledá v textu cizí slova a s pomocí Slovníku cizích slov vysvětlí jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> - nauka o slovní zásobě - slovní zásoba a tvoření slov - slova přejatá 	

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší větu jednočlennou a dvočlennou - vytvoří věty se základními větnými členy vyjádřenými různým způsobem - rozpozná rozvíjející větné členy holé, rozvité, několikanásobné - vyhledá v textu několikanásobné větné členy a určí významový poměr mezi nimi - doplní správně interpunkci - vyhledá přístavek, doplní interpunkci - graficky znázorní stavbu věty jednoduché - rozliší větu hlavní a vedlejší - rozliší jednotlivé druhy vět vedlejších - vyhledá v textu souřadně spojené věty vedlejší, doplní správně interpunkci - využívá znalostí o významovém poměru mezi souřadně spojenými větami hlavními při komunikaci 	<p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - věty jednočlenné a dvočlenné - základní větné členy - rozvíjející větné členy - několikanásobný větný člen - přístavek - věta jednoduchá a souvětí - druhy vět vedlejších - souřadně spojené věty vedlejší - souvětí souřadné 	
<ul style="list-style-type: none"> - v textu vyhledá slova přejatá, správně je skloňuje - vyvodí, podle jakých vzorů se podstatná jména přejatá skloňují - rozliší slovesný vid, vytvoří vidové dvojice 	<p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování slovních druhů ohebných - skloňování slov přejatých - slovesa - neohebné slovní druhy 	
<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v hlavních vývojových obdobích národní literatury, v literárních žánrech a představitelích - ovládá způsoby interpretace literárních a jiných děl - orientuje se ve struktuře literárního textu - rozumí významu a smyslu literárního textu - charakterizuje dobu husitskou, pobělohorskou, národního obrození, seznámí se s hlavními představiteli - charakterizuje romantismus, uvede jeho hlavní představitele, pracuje s romantickým textem - zhlédne některé adaptace literárních děl - zhlédne film, určí řeč postav, charakterizuje hlavní postavy, orientuje se ve filmovém scénáři - vymezí základní námětové okruhy science fiction 	<p>Ze starší české literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> - bible - starší česká literatura - národní obrození <p>Od romantismu k moderní literatuře</p> <p>Setkání se světovou literaturou</p> <p>Science fiction</p>	<p>VMEGS-E.a svět nás zajímá</p> <p>EV – Lidské aktivity</p>

Český jazyk a literatura – 9. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje základní styly projevu – podle funkce (prostěsdělovací, odborný, publicistický, umělecký) - podle formy (projevy mluvené a psané) - uplatňuje analytické a hodnotící čtení - orientuje se v různých slohových útvarech a využívá vhodně slovní zásoby - respektuje interpunkci v rozsáhlejších stylistických projevech - používá kritického a prožitkového čtení - aplikuje komunikační žánry vzhledem k funkci projevu - dodržuje pravidla jazykové kultury - vyjádří svůj postoj k sdělovanému obsahu - uplatňuje aspekty subjektivity a objektivitu - uvede lit. žánry, které jsou založeny na vypravování - vysvětlí pojem paralelní děje - charakterizuje popis prostý, odborný a subj. zbarvený - napíše charakteristiku blízkého člověka - vyhledá a odstraní v textu slohové nedostatky - využívá výstižná vyjádření - vyplní běžné tiskopisy - uvede, kde tiskopisy může nahradit mobilní telefon, počítač, umí využívat digitální formu tiskopisů a dotazníků - napíše strukturovaný životopis, a to i v digitální podobě - odliší části výkladové a popisné - zpracuje výklad z odborného textu - z textu vytvoří výtah - k danému tématu vyjádří svůj názor a dokáže jej obhájit - v ústním projevu dbá na výslovnost, tempo, přízvuky a větnou melodii 	<ul style="list-style-type: none"> - vypravování - vypravování v umělecké oblasti - popis a charakteristika - tiskopisy - životopis - výklad - úvaha - proslov - diskuse - publicistické útvary - poučení o slohu 	<p>MeV – vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>MeV – interpretace vztahu med. sdělení a reality</p> <p>MeV – tvorba med. Sdělení</p>

<ul style="list-style-type: none"> - zapojí se aktivně do diskuse, vybere vhodné prostředky, kterými své názory obhájí - charakterizuje zprávu, oznámení, inzerát, interview, reportáž a fejeton, v novinách vyhledá úvodník a komentář, ovládá i některé formy internetové publicistiky - rozliší prostředky slohově zabarvené a neutrální - uvede, na čem závisí volba jazykových prostředků 		
<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu - stručně popíše vývoj českého jazyka 	<ul style="list-style-type: none"> - obecné výklady o jazyce 	
<ul style="list-style-type: none"> - přečte text přiměřeným tempem, se správným přízvukem a větou melodií - provede rozbor stavby slova, vytváří nová slova odvozováním, skládáním, zkracováním 	<ul style="list-style-type: none"> - zvuková stránka jazyka - tvoření slov 	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, homonyma, antonyma - rozliší metaforu a metonymii 	<ul style="list-style-type: none"> - význam slova 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší podstatná jména konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná a látková - určí mluvnické kategorie u jmen i sloves - skloňuje cizí jména osob, zemí a měst a vlastní jména cizího původu - v textu rozpozná přechodníky - orientuje se v pravidlech psaní malých a velkých písmen 	<ul style="list-style-type: none"> - tvarosloví - slovní druhy - přechodníky - psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech 	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem podřadnosti a souřadnosti členů - využívá různé slovní druhy vhodné jako spojovací výrazy ve větě jednoduché a v souvětí - používá složitá souvětí v praxi - spojí věty v souvětí podle zadaných podmínek - rozliší vsuvku od věty vedlejší - užívá správně interpunkci 	<p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - věta jednoduchá - souvětí podřadné, souřadné - vsuvka 	
<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jednotlivé literární žánry (pohádka, pověst, povídka, novella, román) - má přehled o významných představitelích české a světové literatury v období od konce 19. stol. po současnou dobu 	<p>Hlavní vývojová období české literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> - literatura s tematikou 1. sv. války - literatura mezi dvěma světovými válkami - literatura po druhé svět. válce - současná literatura - vize a fantazie 	<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá</p>

<ul style="list-style-type: none">- přiřadí literární text k literárnímu žánru- seznámí se s nejznámějšími díly hlavně českých autorů- navštíví divadelní představení a formuluje dojem z něj- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty- vysvětlí pojmy literatura exilová, samizdatová- vysvětlí pojem drama, uvede naše nejznámější dramatiky a jejich díla (zhlédnou alespoň filmové představení některého z nich)- přečte si některá díla významných autorů a prezentuje své zážitky z četby- spolupracuje s obecní knihovnou- vytvoří vlastní literární text- charakterizuje význam literatury pro život	<p>- osudy</p>	
--	----------------	--

5.1.2 Cizí jazyk

5.1.2.1 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk

Anglický jazyk je vyučován na druhém stupni v šestém až devátém ročníku tři hodiny týdně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru **Cizí jazyk** a tematických okruhů průřezových témat rámcového vzdělávacího programu, která s daným vzdělávacím oborem souvisejí.

Vzdělávání v Cizím jazyce – anglický jazyk předpokládá dosažení úrovně A2.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk používáme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- chápat důležitost komunikovat v anglickém jazyce pro další studium, profesní orientaci i praktický život
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině
- propojovat probraná témata a jazykové jevy

Kompetence k řešení problémů

- nebát se mluvit v cizím jazyce
- naučit se vyjádřit myšlenku opisem

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení
- rozumět cizojazyčnému textu
- formulovat v angličtině myšlenku slovně i písemně
- využít znalosti jazyka k navázání nových kontaktů

Kompetence sociální a personální

- dodržovat pravidla diskuse ve skupině
- respektovat názory druhých
- vyžádat pomoc, radu, poskytnout pomoc

Kompetence občanské

- získat představu o životě a zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnat je se životem v naší zemi

Kompetence pracovní

- samostatně vyhledávat v dvojjazyčném slovníku

Kompetence digitální

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení
- samostatně vyhledávat a zpracovávat informace
- uvědomit si existenci autorského zákona při tvorbě digitálních materiálů
- osvojit si zvyk uvádět zdroj informací
- pracovat s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků

- využívat odpovídající čtenářské strategie vhodné pro digitální čtení
- pracovat v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek), pracovat s textem a informacemi
- pracovat s klávesnicí k formulování písemného vyjádření různými formami

Anglický jazyk – 6. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí tématu a obsahu jednoduchého a zřetelně pronášeného příběhu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí tématu a obsahu jednoduchého a zřetelně pronášeného rozhovoru, který se vztahuje k osvojovaným tématům domov, volný čas, škola, rodina - v pomalu a zřetelně pronášeném projevu, který se vztahuje k výše uvedeným osvojovaným tématům, zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy - porozumí obsahu jednoduché písně týkající se osvojovaných témat - porozumí informacím v jednoduché videonahrávce vztahující se k osvojovaným tématům <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> - zeptá se na základní informace týkající se osob, míst, každodenních činností, volnočasových aktivit a na podobné otázky odpoví - zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co má rád nebo nerad, co umí nebo neumí, a na podobné výpovědi reaguje - mluví o své rodině, kamarádech, zájmech a volnočasových aktivitách, aktuálních činnostech, škole, domově a místě, kde bydlí a dalších osvojovaných tématech, a to zejména hovoří-li podle předem připravených poznámek nebo má-li k dispozici vizuální oporu 	<p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov - volný čas - škola - kalendářní rok - rodina - bydlení - město - nákupy a móda - kultura - realie anglicky mluvících zemí – svátky Halloween, Diwali, Bonfire Night aj.; bydlení ve Velké Británii, Birmingham; zvířata žijící ve volné přírodě ve Velké Británii <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - měsíce v roce, datum - země a národnosti - škola - každodenní činnosti - volnočasové aktivity - členové rodiny - popis osoby - popis domu - vybavení místností, nábytek - oblečení - popis města - místa a budovy ve městě - obchody - umění - zvířata, hmyz - práce se slovníkem <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravopis slov osvojené slovní zásoby - výslovnost α / a / ə - výslovnost æ - výslovnost ə - výslovnost w a v - větný přízvuk - rytmus - intonace ve větě 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech –</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p> <ul style="list-style-type: none"> - život dětí v jiných zemích <p>Multikulturní výchova –</p> <p>Multikulturalita</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam užívání angličtiny jako nástroje k dorozumění a celoživotního vzdělávání

<ul style="list-style-type: none"> - jednoduše a v krátkých větách popíše osoby, zvířata, místa, věci každodenního života <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí krátkému a jednoduchému popisu osoby, místa (např. školy, domu nebo bytu, místnosti, města) - rozumí tématu a obsahu jednoduchého komiksového nebo fotografického příběhu, který se vztahuje k osvojovaným tématům domov, volný čas, škola, rodina, bydlení, město a příroda, nákupy a móda, - rozumí krátkým a jednoduchým textům, např. emailu, příspěvku na webu, letáku, projektu vrstevníka, které se týkají výše uvedených osvojovaných témat, a v textu vyhledá konkrétní informace, příp. konkrétní číselné informace <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - ve formuláři vyplní základní údaje o své osobě, např. své jméno a příjmení, věk, kontaktní údaje apod. - zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty týkající se osvojovaných témat domov, volný čas, škola, rodina, bydlení, město a příroda, nákupy a móda - napíše krátký jednoduchý popis osoby (např. popis členů své rodiny), domácího mazlíčka, místa (např. popis bytu, domu, města, kde bydlí) - napíše jednoduchý text, např. email vrstevníkovi, kde uvede základní informace o své osobě, rodině, škole a místě svého bydliště - podle předem připravené osnovy sestaví projekt na osvojované téma - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby <p>Digitální kompetence – psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - odpoví na textovou zprávu nebo e-mail týkající se osvojovaných témat - vyplní elektronický formulář týkající se jeho osoby 	<p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - řadové číslovky - přítomný čas prostý - příslovce častosti děje - zájmena <i>this, that, these, those</i> - <i>can / can't</i> - <i>like / love / don't like / hate / can't stand</i> - <i>What like? / What look like?</i> - osobní zájmena - přítomný čas průběhový - vazba <i>there is / there are + a / an + some / any</i> - předložky míst - přivlastňovací zájmena - samostatně stojící přivlastňovací zájmena - <i>whose</i> - <i>want / want to</i> - stupňování přídavných jmen - číslovky - tvoření otázek, tázací zájmena - <i>so, because</i> <p>Digitální kompetence-psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektronické formuláře online – osobní údaje <p>Digitální kompetence – čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - internetová úložiště a materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti; elektronické slovníky 	
---	--	--

<p>Digitální kompetence – čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá internetová úložiště pro materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti - používá elektronické slovníky 		
--	--	--

Anglický jazyk, 7. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí tématu a obsahu jednoduchého a zřetelně pronášeného příběhu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, sport, stravovací návyky, péče o zdraví, cestování, počasí a realie anglicky mluvících zemí - rozumí tématu a obsahu jednoduchého a zřetelně pronášeného rozhovoru, který se vztahuje k osvojovaným tématům - v pomalu a zřetelně pronášeném projevu, který se vztahuje k výše uvedeným osvojovaným tématům, zachytí konkrétní informace - porozumí obsahu jednoduché písně týkající se osvojovaných témat - porozumí informacím v jednoduché videonahrávce vztahující se k osvojovaným tématům <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> - zeptá se na základní informace týkající se osob, míst, každodenních činností, volnočasových aktivit a na podobné otázky odpoví - zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co má rád nebo nerad, co umí nebo neumí, kde byl o víkendu, co dělal o prázdninách, co rád jí, jaké jsou jeho stravovací návyky apod., a na podobné výpovědi reaguje - mluví o své rodině, kamarádech, zájmech a volnočasových aktivitách, aktuálních činnostech, škole, domově a místě, kde bydlí, prázdninových zážitcích a dalších 	<p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - příroda - sport - péče o zdraví - cestování - počasí - stravovací návyky - realie anglicky mluvících zemí - sporty v USA, sporty na Novém Zélandu, neobvyklé sporty v anglicky mluvících zemích, Belfast, York, Wales, dovolená v UK, jídlo ve Velké Británii, jídlo v Austrálii, jídlo v USA <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis zvířete - čísla - přídavná jména - vodní a zimní sporty, závody - části těla - zdravotní problémy a úrazy - geografické názvy a pojmenování - dopravní prostředky - dovolená, prázdniny - počasí - přídavná jména - potraviny, příprava jídel - zdravé stravovací návyky - tvoření slov - práce se slovníkem <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravopis slov osvojené slovní zásoby - výslovnost <i>æ / a: / ə</i> - výslovnost <i>æ</i> - výslovnost <i>ə</i> - výslovnost <i>w</i> a <i>v</i> - větný přízvuk - rytmus - intonace ve větě - výslovnost <i>-ed / - d</i> - výslovnost nepravidelných sloves v minulém čase prostém 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech --</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p> <ul style="list-style-type: none"> - život dětí v jiných zemích - Objevujeme Evropu a svět - životní styl a vzdělávání mladých Evropanů <p>Multikulturní výchova-</p> <p>Multikulturalita</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam užívání angličtiny jako nástroje dorozumění a dalšího vzdělávání

<p>osvojovaných tématech, a to zejména hovoří-li podle předem připravených poznámek nebo má-li k dispozici vizuální oporu</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduše a v krátkých větách popíše osoby, zvířata, místa, věci každodenního života, své stravovací návyky a přípravu oblíbeného jídla, své prázdniny apod. <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí krátkému a jednoduchému popisu sportovní činnosti, víkendu, prázdninového zážitku, stravovacích návyků a v textu vyhledá konkrétní informace číselné i nečíselné povahy - rozumí tématu a obsahu jednoduchého komiksového nebo fotografického příběhu, který se vztahuje k osvojovaným tématům sport, stravovací návyky, péče o zdraví a cestování - rozumí krátkým a jednoduchým textům, např. emailu, příspěvku na webu, letáku, projektu vrstevníka, které se týkají výše uvedených osvojovaných témat, a v textu vyhledá konkrétní informace - tvoří otázky a odpovědi k probíraným tématům <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - ve formuláři vyplní základní údaje o své osobě, např. své jméno a příjmení, věk, kontaktní údaje apod. - zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty týkající se osvojovaných témat - napíše krátký jednoduchý popis události (např. popis prázdninového zážitku, školního výletu), volnočasových aktivit a každodenních činností (např. přípravy jídla) - napíše jednoduchý text, např. email vrstevníkovi, kde uvede základní informace o své osobě, rodině, škole a místě svého bydliště, kde popíše, jak strávil minulý víkend nebo minulé prázdniny 	<p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvoření otázek, tázací zájmena - <i>so, because</i> - stupňování přídavných jmen - příslovce - sloveso <i>to be</i> v minulém čase – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky ,ano / ne‘, otázky s tázacími zájmeny - minulý čas pravidelných sloves – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky ,ano / ne‘, otázky s tázacími zájmeny - minulý čas nepravidelných sloves – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky ,ano / ne‘, otázky s tázacími zájmeny - přítomný čas prostý vs přítomný čas průběhový - rozkazovací způsob - ano / ne‘, otázky s tázacími zájmeny <p>Digitální kompetence-psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - e-mail, výhody a nevýhody osobní komunikace, elektronický formulář online (příhlášky, dotazníky apod.) <p>Digitální kompetence – čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s elektronickými slovníky, vyhledávání slovní zásoby a významu slov 	
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - podle předem připravené osnovy sestaví projekt na osvojované téma - ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby <p>Digitální kompetence – psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - napíše a odpoví na e-mail týkající se osvojovaných témat - vyplní elektronický formulář týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů <p>Digitální kompetence – čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá elektronické výkladové slovníky pro práci s textem 		
--	--	--

Anglický jazyk – 8. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí tématu a obsahu jednoduchého a zřetelně pronášeného příběhu, který se vztahuje k osvojovaným tématům domov, volný čas, škola, bydlení, kultura, počasí, stravovací návyky, nákupy, péče o zdraví, moderní technologie a média, - rozumí tématu a obsahu jednoduché a zřetelně pronášené konverzace vztahující se k výše uvedeným osvojovaným tématům (např. seznámení vrstevníků s novým spolužákem, interview s teenagerem, který zažil přírodní katastrofu, rozhovor s expertem na internet - v pomalu a zřetelně pronášeném projevu, který se vztahuje k výše uvedeným osvojovaným tématům, zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy - porozumí obsahu jednoduché písně týkající se osvojovaných témat - porozumí informacím v jednoduché videonahrávce vztahující se k osvojovaným tématům <p>Mluvení</p>	<p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov - volný čas - škola - bydlení - kultura - počasí - stravovací návyky - nákupy - péče o zdraví - moderní technologie a média - realie anglicky mluvících zemí – White House, Buckingham Palace, britští cestovatelé, Jamie Oliver, London, Bristol, Skotsko, Kingsbridge, národní park Snowdonia (Wales), národní park Yellowstone (USA), Grand Canyon (USA), New York (WB), Dartmouth (WB), New Zealand (WB), Auckland (WB), Austrálie, Nový Zéland, přistání na řece Hudson (WB) <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - množné číslo podstatných jmen - měsíce v roce, datum - každodenní činnosti a volnočasové aktivity - přídavná jména - popis osoby - škola - školní předměty - popis učebny 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá - život mladých lidí v jiných zemích Objevujeme Evropu a svět - životní styl vzdělávání mladých lidí</p> <p>Multikulturní výchova – Multikulturalita - význam angličtiny jako nástroje dorozumění a dalšího vzdělávání Lidské vztahy - význam tolerance Etnický původ - chápání rovnocennosti etnických skupin a jejich kultur</p>

<ul style="list-style-type: none"> - zeptá se na základní informace týkající se osob, míst, činností a událostí a na podobné otázky odpoví - zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co má rád nebo nerad, kde by rád žil, co dělá za určitého počasí, zda rád kempuje, kterou zemi by rád navštívil, co rád jí, co měl na snídani, kde se rád stravuje, jak často používá internet, zda umí pracovat s počítači - zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých vyjádří žádost o svolení, souhlas nebo nesouhlas, nabídku nebo návrh, radu nebo lítost a na tato vyjádření reaguje - mluví o své rodině, kamarádech, škole, městě nebo vesnici, kde bydlí, stravovacích návycích a dalších osvojovaných tématech, a to zejména hovoří-li podle předem připravených poznámek nebo s vizuální oporou - jednoduše a v krátkých větách popíše osoby (např. kamaráda, osobu na obrázku), místa (např. školní třídu, známou budovu), činnosti (např. prohlídku města), události (např. přírodní katastrofu) apod. - podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí tématu a obsahu jednoduchého komiksového nebo fotografického příběhu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - porozumí krátkému a jednoduchému popisu osoby (např. kamaráda, osoby na obrázku), místa (např. školní třídy, známé budovy), konkrétní činnosti (např. prohlídky města) nebo události (např. přírodní katastrofy) a v textu vyhledá konkrétní informace číselné i nečíselné povahy 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádření žádosti o svolení - popis známé budovy - malíři a autoportréty - počasí - extrémní počasí a přírodní katastrofy - vyjádření lítosti - jídlo a pití - potraviny a vyjádření množství - nákup potravin - zdravé stravovací návyky - zdravý životní styl - vyjádření pokynů, zdvořilé žádosti - vyjádření souhlasu a nesouhlasu <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - have got - like / don't like / hate + -ing - can / can't - osobní zájmena - přivlastňovací zájmena - přítomný čas prostý - příslovce častosti děje - What like? / What look like? - přítomný čas průběhový - přítomný čas prostý vs průběhový - stavová slovesa - there was / there were - sloveso to be v minulém čase - minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky ,ano / ne‘ , otázky s tázacími zájmeny - tázacími zájmena - příslovce - počítatelná a nepočítatelná podstatná jména - some / any - How much...? / How many...? - a lot (of), (not) much / many - minulý čas nepravidelných sloves - rozkazovací způsob - budoucí čas will – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky ,ano / ne‘ , otázky s tázacími zájmeny - vyjádření budoucího děje pomocí going to – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky ,ano / ne‘ , otázky s tázacími zájmeny <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravopis slov osvojené slovní zásoby - slovní a větný přízvuk 	
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - rozumí krátkým a jednoduchým textům (např. příspěvku na webu, kvízu, projektu vrstevníka), které se týkají osvojovaných témat domov, volný čas, škola, bydlení, kultura, počasí, stravovací návyky, nákupy, péče o zdraví, moderní technologie a média - porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají orientace v místě, upozornění nebo zákazu <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty týkající se osvojovaných témat domov, volný čas, škola, bydlení, kultura, počasí, stravovací návyky, nákupy, péče o zdraví, moderní technologie a média, reálie anglicky mluvících zemí - napíše krátký jednoduchý popis osoby (např. popis kamaráda, osoby na obrázku), místa (např. popis města, známé budovy), události (např. popis přírodní katastrofy) a činností (např. popis stravovacích návyků) - napíše jednoduchý text, např. email vrstevníkovi, příspěvek na web vztahující se k osvojovaným tématům - podle předem připravené osnovy sestaví projekt na osvojované téma <p>Digitální kompetence – psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikuje v modelových situacích (pro sociální sítě) o osvojovaných tématech - napíše komentář a vyjádří souhlas nebo nesouhlas s textem blogu nebo jiným komentářem <p>Digitální kompetence – čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí své jazykové prostředky a jazykové dovednosti prostřednictvím online výukových aplikací nebo instalovaného softwaru (Word Manager aj.) 	<ul style="list-style-type: none"> - výslovnost <i>s, z</i> - výslovnost <i>e, i:</i> - výslovnost <i>æ / a:</i> - výslovnost <i>v</i> a <i>w</i> - intonace - silent letters <p>Digitální kompetence – psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidla diskuse online; korektní a nekorektní vystupování; vyjádření názoru, souhlasu, podpory nebo nespokojenosti <p>Digitální kompetence – čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - pro práci s textem využívá Wikipedii 	
---	--	--

Anglický jazyk – 9. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí tématu a obsahu jednoduchého a zřetelně pronášeného příběhu, který se vztahuje k osvojovaným tématům město a příroda, společnost a její problémy a realie anglicky mluvících zemí - rozumí tématu a obsahu jednoduché a zřetelně pronášené konverzace vztahující se k výše uvedeným osvojovaným tématům - v pomalu a zřetelně pronášeném projevu, který se vztahuje k výše uvedeným osvojovaným tématům, zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy - porozumí obsahu jednoduché písně týkající se osvojovaných témat - porozumí informacím v jednoduché videonahrávce vztahující se k osvojovaným tématům <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> - zeptá se na základní informace týkající se osob, míst, činností a událostí a na podobné otázky odpoví - zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co má rád nebo nerad, kde by rád žil, co dělá za určitého počasí, zda rád kempuje, kterou zemi by rád navštívil, co rád jí, co měl na snídání, kde se rád stravuje, jak často používá internet, zda umí pracovat s počítačem, zda dává přednost životu na venkově nebo ve městě apod., a na podobné výpovědi reaguje - se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých vyjádří žádost o svolení, souhlas nebo nesouhlas, nabídku nebo návrh, radu nebo lítost a na tato vyjádření reaguje 	<p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - kultura - příroda - společnost a její problémy - volný čas - město - škola - cestování - moderní technologie a média - nákupy a móda - sport - realie anglicky mluvících zemí – národní park Yellowstone (USA), Grand Canyon (USA), New York (WB), Dartmouth (WB), New Zealand (WB), Auckland (WB), Austrálie, Nový Zéland, literatura a filmová tvorba anglicky mluvících zemí <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - život ve městě - místa a budovy ve městě - život na venkově - prohlídka města - popis cesty z A do B - frázová slovesa - příslovce - vyjádření rady - řešení problémů - obnovitelné zdroje energie - filmové a literární žánry - mezilidské vztahy - frázová slovesa týkající se mezilidských vztahů - historie lidstva - společenské vztahy - vyjádření názoru, souhlasu a nesouhlasu - výlety - práce se slovníkem <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - stupňování přídavných jmen - (<i>not</i>) <i>as ... as</i> - člen určitý a neurčitý - předložky místa - <i>should / shouldn't</i> - <i>must / mustn't</i> - <i>have to / don't have to</i> - přítomné časy - zájmena 	<p>Výchova k myšlení v globálních a evropských souvislostech – Evropa a svět nás zajímá - život mladých lidí v jiných zemích Objevujeme Evropu a svět - životní styl a vzdělávání mladých Evropanů</p> <p>Multikulturní výchova – Kulturní diference - respektování zvláštností různých etnik Multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost Multikulturalita - význam užívání angličtiny jako nástroje dorozumění a dalšího studia</p>

<ul style="list-style-type: none"> - mluví o své rodině, kamarádech, škole, městě nebo vesnici, kde bydlí, stravovacích návycích a dalších osvojovaných tématech, a to zejména hovoří-li podle předem připravených poznámek nebo s vizuální podporou - jednoduše a v krátkých větách popíše osoby (např. kamaráda, osobu na obrázku), místa (např. školní třídu, známou budovu), činnosti (např. prohlídku města), události (např. přírodní katastrofu) apod. - podle předem připravené osnovy nebo s vizuální podporou vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí tématu a obsahu jednoduchého komiksového nebo fotografického příběhu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - porozumí krátkému a jednoduchému popisu osoby (např. kamaráda, osoby na obrázku), místa (např. školní třídy, známé budovy), konkrétní činnosti (např. prohlídky města) nebo události (např. přírodní katastrofy) a v textu vyhledá konkrétní informace číselné i nečíselné povahy - rozumí krátkým a jednoduchým textům (např. příspěvku na webu, kvízu, projektu vrstevníka), které se týkají osvojovaných témat - porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají orientace v místě, upozornění nebo zákazu <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty týkající se osvojovaných témat domov - napíše krátký jednoduchý popis osoby (např. popis kamaráda, osoby na obrázku), místa (např. popis města, známé budovy), události (např. popis přírodní katastrofy) a činnosti (např. popis stravovacích návyků) - napíše jednoduchý text, např. email vrstevníkovi, příspěvek na 	<ul style="list-style-type: none"> - předpřítomný čas prostý - minulý čas prostý, minulý čas průběhový - spojky <i>when, while, but, because, so, although, until</i> - příslovce - <i>will a going to</i> - přítomné časy pro vyjádření budoucího děje <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravopis slov osvojené slovní zásoby - slovní a větný přízvuk - výslovnost <i>s, z</i> - výslovnost <i>e, i:</i> - výslovnost <i>æ / a:</i> - výslovnost <i>v a w</i> - intonace - silent letters - vázání <p>Digitální kompetence – psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - evropské jazykové portfolio; vyjádření názoru; způsoby argumentace a kritiky; elektronická mobilní zařízení – funkce a aplikace; pravidla diskuse online; korektní a nekorektní vystupování; vyjádření názoru, souhlasu, podpory nebo nespokojenosti <p>Digitální kompetence – čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - digitální nástroj, znalost terminologie v daném jazyce, práce s prohlížečem 	
--	--	--

<p>web vztahující se k osvojovaným tématům</p> <ul style="list-style-type: none">- podle předem připravené osnovy sestaví projekt na osvojované téma <p>Digitální kompetence – psaní</p> <ul style="list-style-type: none">- napíše komentář k modelovému blogu nebo příspěvku na sociální síti a v komentáři zdůvodní svůj postoj- sdílí informace o svých zájmech- zhodnotí své jazykové dovednosti v Evropském jazykovém portfoliu <p>Digitální kompetence – čtení</p> <ul style="list-style-type: none">- používá různé digitální nástroje (počítač, tablet, interaktivní tabuli aj.) podporující výuku cizího jazyka- vyhledává doplňující informace k osvojovaným tématům na internetu		
---	--	--

5.1.2.2 Německý jazyk jako Další cizí jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu Německý jazyk

Ve vzdělávacím oboru **Další cizí jazyk** je německý jazyk vyučován v 7. až 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny v týdnu.

Žáci získávají jazykový základ a předpoklady pro komunikaci v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování německého jazyka pomáhá snižovat jazykové bariéry. V našem regionu je velké zastoupení zahraničních firem, jejichž podmínkou pro přijetí do pracovního poměru je znalost německého jazyka. Studium tohoto jazyka přispívá tedy nejen ke zvýšení mobility v osobním životě a v dalším studiu, ale i k možnosti budoucího pracovního uplatnění.

Díky zařazení německého jazyka do vzdělávacího procesu jsou vytvořeny podmínky pro spolupráci naší školy na mezinárodním projektu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovací předmětu německý jazyk si žáci osvojují kompetence:

Kompetence k učení

- pochopit důležitost znalosti německého jazyka pro další studium i praktický život
- propojovat probraná témata a jazykové jevy
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v němčině

Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebát se mluvit s cizím člověkem
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v německém jazyce
- umět zformulovat jednoduché myšlenky německy
- rozumět promluvě a přiměřenému textu v německém jazyce
- využívat dovednosti osvojené v německém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích si vyžádat nebo poskytnout pomoc, radu
- dodržovat v německy mluvícím prostředí zásady slušného chování
- diskutovat ve skupině
- respektovat názory ostatních

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je s našimi
- umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se německy mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem a výkladovým slovníkem

Kompetence digitální

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení
- samostatně vyhledávat a zpracovávat informace

- uvědomit si existenci autorského zákona při tvorbě digitálních materiálů
- osvojit si zvyk uvádět zdroj informací
- pracovat s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- využívat odpovídající čtenářské strategie vhodné pro digitální čtení
- pracovat v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek), pracovat s textem a informacemi
- pracovat s klávesnicí k formulování písemného vyjádření různými formami

Německý jazyk – 7. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - sdělí ústně i písemně základní informace o sobě, své rodině, škole - vyplní základní údaje do formulářů - čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty se slovní zásobou k daným tématům - v textu vyhledává potřebnou informaci, odpovídá na otázku, tvoří otázky - používá dvojjazyčný slovník, využívá online slovníky - vede si elektronický slovníček s osvojovanou slovní zásobou 	<p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov - rodina, povolání - škola 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>Osobnostní rozvoj</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým pokynům a reaguje na ně - pozdraví, představí sebe i ostatní, rozloučí se - poděkuje, reaguje na poděkování 	<p>Jednoduchá sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché pokyny - pozdrav - představování - poděkování 	<p>Rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává gramatické jevy v textu - využívá své znalosti při překladu nebo vlastní tvorbě slovních spojení či vět, aktivně je užívá při konverzaci, vlastním vypravování 	<p>Gramatické struktury a typy vět</p> <ul style="list-style-type: none"> - abeceda - dny v týdnu - měsíce, barvy - člen určitý, neurčitý - zájmena <i>mein, dein</i> - časování sloves, časování pomocných sloves <i>haben</i> a <i>sein</i> - zápor – <i>nicht, kein</i> - číslovky základní 0-100 - časové údaje - věta jednoduchá, pořádek slov ve větě - tvorba otázky - časování způsobových sloves – větný rámec 	

Německý jazyk 8. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - sdělí písemně i ústně informace na dané téma - vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby - rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu - v textu vyhledává potřebnou informaci, odpověď na otázku, tvoří otázky - vede si elektronický slovníček s osvojovanou slovní zásobou - používá dvojjazyčný slovník, využívá online slovníky - reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace 	<p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - volný čas - zájmová činnost - zvířata - stravování, lidské tělo, zdraví - roční doby, tradice zvyky, svátky - interaktivní výukové materiály, terminologie pro práci s digitálními technologiemi 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá Osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace</p>
<ul style="list-style-type: none"> - napíše adresu, pozdrav z prázdnin - napíše jednoduché sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět - ústně i písemně poblahopřeje - napíše textovou zprávu, e-mail 	<p>Jednoduchá sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> - adresa - pozdrav z prázdnin - blahopřání 	
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává gramatické jevy v textu - využívá své znalosti při překladu nebo vlastní tvorbě slovních spojení či vět, aktivně je užívá při vlastním vypravování, konverzaci 	<p>Gramatické struktury a typy vět</p> <ul style="list-style-type: none"> - přivlastňovací zájmena - přídavná jména v přísudku - předložky s údaji o čase - předložka in + místo - časování nepravidelných sloves 	

Německý jazyk 9. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - aktivně používá slovní zásobu k daným tématům - sdělí ústně i písemně základní zeměpisné údaje o německy mluvících zemích, - čte plynule a foneticky správně texty přiměřené náročnosti složené ze známé slovní zásoby k daným tématům - reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace - rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledává potřebnou informaci a odpověď na otázku 	<p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - příroda a počasí - oblékání, móda - domov, aktivity během dne - důležité zeměpisné údaje – německy mluvící země - online aplikace – bezpečnost při práci 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět Osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace</p>

<ul style="list-style-type: none"> - vede si elektronický slovníček s osvojovanou slovní zásobou - používá dvojjazyčný slovník, využívá online slovníky 		
<ul style="list-style-type: none"> - napíše dopis z prázdnin za správného použití základních gramatických struktur a vět - napíše krátký e-mail o své osobě, rodině, zájmech - vyplní jednoduchý elektronický formulář týkající se osobních údajů - omluví se, reaguje na omluvu - napíše a ústně vyjádří žádost, reaguje na žádost - zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace 	<p>Jednoduchá sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopis z prázdnin, e-mail, textová zpráva - omluva - žádost - konverzace na volné téma 	
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává gramatické jevy v textu - využívá své znalosti při překladu nebo vlastní tvorbě slovních spojení či vět, aktivně je využívá při vlastním vypravování, konverzaci 	<p>Gramatické struktury a typy vět</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovesa s odlučitelnou předponou, slovosled ve větách - předložky se 3. a 4. p. - osobní zájmena ve 3. a 4. p. - časování nepravidelných sloves - slovosled v souvětí po spojce deshalb 	

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika

Tato vzdělávací oblast je založena na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Klade důraz na porozumění základním myšlenkám, pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům.

Žáci si osvojují matematické pojmy, algoritmy, symboliku. Učí se využívat získané vědomosti v praktickém životě. Matematika rozvíjí u žáků především logické uvažování, důslednost, přesné vyjadřování, pečlivost, vytrvalost, tvořivost, schopnost sebekontroly a sebedůvěru.

Žáci využívají při práci též výpočetní techniku, především pak kalkulátory.

Matematika má nezastupitelnou roli, prolíná na základní škole celým vzdělávacím procesem, vytváří předpoklady pro další studium a pro úspěšné uplatnění ve většině oborů profesionální přípravy.

Týdenní časová dotace pro ročník – 4 hodiny.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

Kompetence k učení

- přesnému osvojení obecně užívaných termínů, symboliky a znaků
- rozvíjení paměti prostřednictvím numerických výpočtů, osvojení si nezbytných vzorců a algoritmů
- rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním, k vyhodnocení matematického modelu a hranic jeho použití
- poznání smyslu osvojovaných postupů pro běžný život
- práci a porovnávání dosažených výsledků v týmu i samostatně

Kompetence k řešení problémů

- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení
- uvědomění si, že úloha má více nebo žádné řešení
- hledání vhodného postupu při řešení problémů, chápání významu kontroly
- dosažených výsledků, vyjádření závěru na základě ověřených výsledků
- a umění je obhájit

Kompetence komunikativní

- sestavení vypočítaných výsledků srozumitelně a v logickém sledu
- spolupráci při řešení složitějších matematických zadání ve dvojici, menší skupině
- kvalitní spolupráci, a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální

- dosahování pocitu sebeuspokojení a sebeúcty samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů
- stanovení a dodržování pravidel pro skupiny, dvojice i samostatnou práci

Kompetence občanské

- uvědomění si svých školních povinností a zodpovědnosti za domácí přípravu
- chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů

Kompetence pracovní

- bezpečné používání rýsovacích a jiných potřeb, udržování jejich funkčnosti
- kritické hodnocení dosažených výsledků, stanovení kritérií hodnocení vlastní práce
- dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce

Kompetence digitální

- vytváření situace, kdy využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- vedení žáků k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

Průřezová témata vzdělávací oblasti

Celou touto vzdělávací oblastí, prakticky veškerým učivem, se prolíná osobnostní a sociální výchova. Prostřednictvím vzdělávací oblasti Matematika lze rozvíjet pozornost, soustředění, tvořivost, cvičení paměti, sebekontroly, sebeovládání, řešit praktické problémy, pěstovat odpovědnost, spolehlivost, vzájemné respektování a vést žáky k sebehodnocení.

V některých tématech lze také pomocí projektů, řešení slovních úloh, vytváření grafů, přehledů realizovat témata, která se zabývají energií, přírodními zdroji a ochranou životního prostředí, tudíž se uplatňuje také environmentální výchova.

Matematika – 6. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - provádí početní operace v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje - určí hodnotu jednoduchých výrazů s užitím posloupnosti početních operací 	<ul style="list-style-type: none"> - přirozené číslo - vymezení pojmu - základní početní operace - znázornění na číselné ose - porovnávání - zaokrouhlování - číselný výraz 	
<ul style="list-style-type: none"> - modeluje a řeší situace - situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel 	<ul style="list-style-type: none"> - dělitelnost přirozených čísel - znaky dělitelnosti - prvočíslo a číslo složené - nejmenší společný násobek - největší společný dělitel - slovní úlohy s využitím této tematiky 	
<ul style="list-style-type: none"> - provádí početní operace v oboru kladných desetinných čísel 	<ul style="list-style-type: none"> - desetinné číslo - zaokrouhlování - základní početní operace - vztah desetinné číslo a zlomek 	
<ul style="list-style-type: none"> - řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy 	<ul style="list-style-type: none"> - triviální slovní úlohy 	Environmentální výchova – ochrana živ. prostředí
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary 	<ul style="list-style-type: none"> - přímka, polopřímka, úsečka - čtverec, obdélník, kruh - trojúhelník a jeho vlastnosti - těžnice a výšky v trojúhelníku - kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku 	
<ul style="list-style-type: none"> - určuje velikost úhlu měřením i výpočtem 	<ul style="list-style-type: none"> - rýsování úhlů - přenášení úhlů 	

	<ul style="list-style-type: none"> - typy úhlů - početní operace s úhly - pravidelné n – úhelníky - vzájemná poloha dvou přímek 	
<ul style="list-style-type: none"> - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - načrtne a sestrojí rovinné útvary 	<ul style="list-style-type: none"> - obdélník a čtverec - obdélník, čtverec - trojúhelník 	
<ul style="list-style-type: none"> - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti - určí osově souměrný útvar 	<ul style="list-style-type: none"> - osová souměrnost 	
<ul style="list-style-type: none"> - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa) 	<ul style="list-style-type: none"> - kvádr a krychle 	
<ul style="list-style-type: none"> - odhaduje a vypočítá - objem a povrch těles 	<ul style="list-style-type: none"> - objem a povrch kvádrů a krychle 	
<ul style="list-style-type: none"> - načrtne a sestrojí síť základních těles - obraz jednoduchých těles v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> - kvádr a krychle 	

Matematika – 7. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - provádí početní operace v oboru celých čísel 	<ul style="list-style-type: none"> - celé číslo - vymezení pojmu - znázornění na číselné ose - základní početní operace - číselný výraz - absolutní hodnota 	
<ul style="list-style-type: none"> - provádí početní operace v oboru racionálních čísel - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - účelně využívá kalkulátor 	<ul style="list-style-type: none"> - racionální číslo - vymezení pojmu - zlomek, celek a jeho část - základní početní operace se zlomky 	
<ul style="list-style-type: none"> - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část 	<ul style="list-style-type: none"> - vztah desetinného čísla, zlomku a procenta - početní úpravy se zlomky 	
<ul style="list-style-type: none"> - řeší aplikační úlohy na procenta 	<ul style="list-style-type: none"> - procenta - slovní úlohy s využitím procent 	Environmentální výchova – ochrana živ. prostředí
<ul style="list-style-type: none"> - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem - pracuje s měřítky map a plánů 	<ul style="list-style-type: none"> - poměr - měřítko plánů a map 	
<ul style="list-style-type: none"> - určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - přímá a nepřímá úměrnost - trojčlenka (aplikace i pro slovní úlohy s tematikou procent) 	Environmentální výchova
<ul style="list-style-type: none"> - vyjádření vztahu přímé a nepřímé úměrnosti tabulkou, rovnicí a grafem 	<ul style="list-style-type: none"> - čtení z grafu - graf přímé a nepřímé úměrnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data 	<ul style="list-style-type: none"> - zpracování dat do tabulek a grafů - čtení z grafů 	Environmentální výchova
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává soubory dat 	<ul style="list-style-type: none"> - základy statistiky - aritmetický průměr 	Environmentální výchova
<ul style="list-style-type: none"> - zdůvodňuje a využívá polohové vlastnosti základních rovinných 	<ul style="list-style-type: none"> - matematická symbolika - základní vztahy 	

útvary při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů		
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- čtyřúhelníky - rovnoběžník, lichoběžník	
- vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	- trojúhelník - rovnoběžník, lichoběžník	
- načrtne a sestrojí rovinné útvary	- konstrukce trojúhelníku, rovnoběžníku a lichoběžníku	
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti - určí středově souměrný obraz	- středová souměrnost	
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků	- pojem shodné zobrazení - základní vlastnosti - shodnost trojúhelníků	
- určuje a charakterizuje základní rovinné útvary (tělesa) - analyzuje jejich vlastnosti	- kolmý hranol	
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- objem a povrch kolmého hranolu	
- načrtne a sestrojí síť základních těles, obraz jednoduchých těles v rovině	- síť kolmého hranolu - volné rovnoběžné a pravoúhlé promítání	

Matematika – 8. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - řeší jednoduché výpočty mocnin s přirozeným mocnitelem	- reálné číslo - vymezení pojmu druhá mocnina a odmocnina - mocniny s přirozeným mocnitelem - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě	
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - určí hodnotu výrazu - sčítá a násobí mnohočleny - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	- číselný výraz - výraz s proměnnou - hodnota výrazu - mnohočlen - základní početní operace s mnohočleny	
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a soustav	- lineární rovnice s jednou neznámou - řešení lineárních rovnic	
- porovnává soubory dat	- základy statistiky - finančnictví	Environmentální výchova
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů - využívá potřebnou matematickou symboliku	- Pythagorova věta a její užití ve slovních úlohách - Thaletova kružnice	
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- kružnice a kruh - určení základních vlastností	

- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	- délka kružnice - obsah a obvod kruhu	
- načrtne a sestrojí rovinné útvary	- kružnice, kruh - vzájemná poloha kružnice a přímky - vzájemná poloha dvou kružnic	
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	- speciální konstrukční úlohy	
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary - analyzuje jejich vlastnosti	- váleček	
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- objem a povrch válce	

Matematika – 9. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- provádí základní početní operace s lomeným výrazem	- lomený výraz	
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a soustav	- rovnice s neznámou ve jmenovateli - soustava dvou lineárních rovnic o dvou neznámých - řešení slovních úloh s užitím rovnic a soustav	
- porovnává soubory dat	- základy finančnictví	Environmentální výchova Mediální výchova
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	- čtení z grafu funkcí - graf lineární funkce - některé nelineární funkce	
- užívá k argumentaci i při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	- podobnost, základní charakteristika - podobnost trojúhelníků - goniometrické funkce	
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary	- jehlan, kužel, koule	
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- objem a povrch jehlanu, kužele a koule	
- načrtne a sestrojí síť základních těles	- síť těles - volné rovnoběžné a pravoúhlé promítání	
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek a nalézá různá řešení - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- řešení početních hlavolamů a hříček - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční úlohy	

5.3 Informatika

5.3.1 Informatika

Vzdělávací oblast **Informatika** se zaměřuje především na rozvoj inforatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají inforatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují inforatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností.

Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení inforatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním inforatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech

- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládnání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Informatika – 6. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<p>Informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu - vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů 	<ul style="list-style-type: none"> - data v grafu a tabulce - evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce - kontrola hodnot v tabulce - filtrování, řazení a třídění dat - porovnání dat v tabulce a grafu - řešení problémů s daty - školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace 	
<p>Algoritmizace a programování</p> <ul style="list-style-type: none"> - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoření programu - opakování - podprogramy 	
<p>Data, informace a modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> - navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu 	<ul style="list-style-type: none"> - přenos informací, standardizované kódy - znakové sady - přenos dat, symetrická šifra - identifikace barev, barevný model - vektorová grafika - zjednodušení zápisu, kontrolní součet - binární kód, logické A a NEBO 	

Informatika – 7. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<p>Digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky - poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení 	<ul style="list-style-type: none"> - datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému - správa souborů, struktura složek - instalace aplikací - domácí a školní počítačová síť - fungování a služby internetu - princip e-mailu - metody zabezpečení přístupu k datům - role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) - postup při řešení problému s digitálními zařízeními (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna) 	
<p>Algoritmizace a programování</p> <ul style="list-style-type: none"> - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<ul style="list-style-type: none"> - opakování s podmínkou - události, vstupy - objekty a komunikace mezi nimi - větvení programu, rozhodování - grafický výstup, souřadnice - podprogramy s parametry - proměnné 	
<p>Data, informace a modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní - zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji 	<ul style="list-style-type: none"> - standardizovaná schémata a modely - ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu - orientované grafy, automaty - modely, paralelní činnost 	

Informatika – 8. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<p>Informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat 	<ul style="list-style-type: none"> - relativní a absolutní adresy buněk - použití vzorců u různých typů dat - funkce s číselnými vstupy - funkce s textovými vstupy - vkládání záznamu do databázové tabulky - řazení dat v tabulce - filtrování dat v tabulce - zpracování výstupů z velkých souborů dat 	
<p>Algoritmizace a programování</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<ul style="list-style-type: none"> - sestavení a oživení robota - sestavení programu s opakováním, s rozhodováním - používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) - používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) - čtení programu - projekt Můj robot 	

Informatika – 9. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<p>Digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky 	<p>Hardware a software</p> <ul style="list-style-type: none"> - složení současného počítače a principy fungování jeho součástí - operační systémy: funkce, typy, typické využití - komprese a formáty souborů - fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) <p>Sítě</p> <ul style="list-style-type: none"> - typy, služby a význam počítačových sítí 	

<ul style="list-style-type: none"> - poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení 	<ul style="list-style-type: none"> - fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa - struktura a principy internetu, datacentra, cloud - web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL - princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) <p>Bezpečnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy - zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat <p>Digitální identita</p> <ul style="list-style-type: none"> - digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat - fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies 	
<p>Algoritmizace a programování</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<ul style="list-style-type: none"> - programovací projekt a plán jeho realizace - popsání problému - testování, odladění, odstranění chyb - pohyb v souřadnicích - ovládání myši, posílání zpráv - vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu - nástroje zvuku, úpravy seznamu - import a editace kostýmů, podmínky - návrh postupu, klonování. - animace kostýmů postav, události - analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné - výrazy s proměnnou - tvorba hry s ovládáním, více seznamů - tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy 	

5.4 Člověk a společnost

5.4.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu Dějepis

Dějepis jako společenskovědní předmět je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Je založen na poznacích soudobých historických věd, a vytváří tak žákovo historické vědomí. Hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je poznávání dějů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do současnosti. Zároveň systematizuje různorodé historické informace, s nimiž se žák v každodenním životě setkává a má významnou úlohu pro formování žákova samostatného myšlení a pro rozvoj jeho občanských postojů.

Výuka dějepisu v jednotlivých ročnících navazuje na kompetence získané v ročnících předcházejících. Tyto jsou průběžně rozvíjeny tak, aby žáci na základě poznání a pochopení minulosti hlouběji porozuměli současnosti.

Výuka dějepisu má být pro žáka zajímavá a stimulující. Má žáka aktivizovat a rozvíjet jeho intelektové a komunikativní dovednosti a pozitivně ovlivňovat jeho hodnotovou orientaci. Zaměřuje se na prevenci rasistických postojů, vychovává k toleranci a respektování lidských práv. Učivo tvoří výběr především z českých národních dějin doplněný o výběr ze světových dějin (hlavně evropských) při zachování časové chronologie.

Dotace 2 vyučovacích hodin týdně je zachována ve všech ročnících.

Cíle vzdělávací oblasti

Vzdělávací strategie specifické pro dějepis směřují k tomu, aby žáci:

- získali poznatky o národních dějinách a národní dějiny dovedli zařadit do evropského a světového kontextu
- chápali evropské integrační procesy a jejich problémy v historii a současnosti
- chápali otevřenost historického obrazu a pluralitu názorů na historické procesy, události a osobnosti a získali přitom schopnosti kriticky posuzovat historickou skutečnost
- porozuměli historickému vývoji demokracie a principům fungování moderní demokracie
- poznali všední život lidí v různých historických obdobích
- seznámili se s historickými kořeny dnešních globálních problémů
- dovedli vyhledávat různé zdroje informací i historii a pracovat s nimi
- při práci s různými zdroji informací byli kritičtí a schopni tvořit si samostatný úsudek
- získávali komunikativní dovednosti včetně správného používání historické terminologie
- porozuměli vztahu člověka přírody v plynutí historického času
- rozlišili mýty a skutečnost, objektivně posoudili společenské jevy současnosti a minulosti
- chápali souvislosti celospolečenského dění se životem lidí ve vlastním regionu
- chápali hodnotu historických a kulturních památek a byli ochotni se na jejich ochraně podílet
- utvářeli si vědomí vlastní identity a identity druhých lidí k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení
- orientovali se v problematice peněz a cen a k odpovědnosti spravování osobního rozpočtu ohledem na měnící se životní situaci
- utvářeli si pozitivní vztahy k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, rozpoznají stereotypní nahlížení na postavení muže a ženy ve společnosti
- rozpoznají názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost nebo ohrožující základní principy demokratického soužití

Vyučovacím předmětem prolínají **průřezová témata**:

OSV – komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, kreativita...

VDO – demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie...

EV – příroda a první civilizace, historické památky, dopad průmyslové revoluce na přírodu

MuKV – poznávání jiných kultur, předsudky, mezinárodní solidarita, respektování zvláštností různých etnik, multikulturalita současného světa

VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace, integrace Evropy, formování evropských států, zvyky a tradice národů Evropy

MeV – historie, vliv sdělovacích prostředků na myšlení lidí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování
- zařazuje rozmanité aktivity – diskuse, řešení problémů, práce s počítačem

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- dává prostor žákům pro samostatné vyjadřování
- vede žáky k věcnému argumentování
- vede k využívání informačních a komunikativních technologií

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podporuje sebehodnocení
- posiluje u žáků pocit zodpovědnosti

Kompetence občanské

Učitel:

- vytváří u žáků kladný vztah ke kraji, národu, historickému a kulturnímu dědictví
- učí žáky empatii, zájmu o okolí
- učí žáky respektovat občanskou společnost a vnímat podstatu demokracie

Kompetence pracovní

Učitel:

- požaduje dohodnutou úroveň práce
- vychovává k pečlivosti, vede žáky k využívání znalostí v praxi
- umožňuje žákům vzájemně si pomáhat

Kompetence digitální

Učitel:

- vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy;
- seznamuje žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení;
- klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učí je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí

Dějepis – 6.ročník

Ročníkové výstupy: Žák:	Učivo:	Průřezová témata:
<ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků - uvede příklady, kdy se lidstvo z dějin poučit nedokázalo - uvede příklady zdrojů informací o minulosti - pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány 	<ul style="list-style-type: none"> - člověk v dějinách - historie kolem nás 	VMEGS (rozvívá schopnost racionálně uvažovat – Evropa a svět nás zajímá)
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na časové přímce a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s časovou osou - práce s historickou mapou 	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - pojmenuje hlavní znaky člověka a dovede je zdůvodnit - respektuje jiné lidské rasy - vysvětlí neolitickou revoluci, její význam a znaky - objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost - najde rozdíly v lidské společnosti v době kovů - objasní roli muže a ženy ve společnosti - stručně popíše pravěké osídlení Evropy a našich zemí 	<ul style="list-style-type: none"> - počátky lidské společnosti - vznik a vývoj lidského rodu - paleolit, neolit, doba kovů - člověk dnešního typu - změny ve společnosti – náboženství a duchovní kultura - pravěk v českých zemích 	VMEGS (jsme Evropané) EV (základní podmínky života)
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací - popíše přírodní podmínky staroorientální oblasti - uvede znaky staroorientálních států 	<ul style="list-style-type: none"> - nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury - přírodní podmínky pro vznik prvních zemědělských států - práce s mapou 	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví 	<ul style="list-style-type: none"> - městské státy v Mezopotámii - starověký Egypt - státy Předního východu 	Mu V (princip sociálního smíru a solidarity)

<ul style="list-style-type: none"> - vypráví o vzdělání a výchově ve starověku, porovná se vzděláním v dnešní době - popíše postavení lidí z různých sociálních vrstev ve starověkých státech - váží si hodnot, které vytvořily lidské civilizace ve starověku 	<ul style="list-style-type: none"> - starověká Indie a Čína - bible (Starý zákon) - židé a judaismus 	
<ul style="list-style-type: none"> - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech, vysvětlí podstatu antické demokracie - vysvětlí pojem otrokářská demokracie - uvede příklady významných kulturních památek nejstarších států 	<ul style="list-style-type: none"> - Řecko – kolébka civilizace, jeho vývoj a kulturní odkaz - aténská demokracie, Sparta - dějiny antického Říma - Řím republikou - Panské války - zrod a šíření křesťanství - Řím na vrcholu moci - pád západořímské říše - naše země ve starověku 	VDO (Občan, občanská společnost a stát; Principy demokracie)

Dějepis – 7. ročník

Ročníkové výstupy Žák.	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti - objasní příčiny rozdílného tempa vývoje, konkretizuje jejich vzájemné vztahy - uvede první státní útvary na našem území - uvede základní informace z období počátků českého státu 	Křesťanství a středověká Evropa <ul style="list-style-type: none"> - vznik středověké Evropy - Byzantská říše - Arabská říše - Franská říše - Slované, Velká Morava - křesťanství v raném středověku 	VMEGS (jsme Evropané) OSV (Hodnoty, postoje, prakt. etika)
<ul style="list-style-type: none"> - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj Českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - dokáže jednoduše pracovat s ukázkami dobových dokumentů (vyhledat informaci, vysvětlit dobový pojem) - vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi svět. a církevní mocí 	<ul style="list-style-type: none"> - Velkomoravská říše - počátky českého státu - vznik států ve střední Evropě - nájezdy Vikingů a vznik Anglie a Francie - křížové výpravy - společnost a hospodářský život v českém státě v období raného středověku - kulturní vývoj ve znamení románského slohu 	MuV (Kulturní diferenciacie)
<ul style="list-style-type: none"> - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, 	<ul style="list-style-type: none"> - život zemědělců - vznik středověkých měst a jejich význam 	MuV (kulturní diferenciacie)

<p>uvede příklady románské a gotické kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> - středověká velmoc posledních Přemyslovců - kulturní vývoj ve znamení gotického slohu 	
<ul style="list-style-type: none"> - objasní postavení českého státu za vlády Karla IV. - charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - objasní snahy Jiřího z Poděbrad o spolupráci v Evropě - vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve 	<ul style="list-style-type: none"> - český stát v době Karla IV. - doba předhusitská - Jan Hus, reformace, počátek revoluce a její výsledky - vláda Jiřího z Poděbrad - renesance a humanismus v Itálii - vláda Jagellonců 	VDO (Principy demokracie)
<ul style="list-style-type: none"> - popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - porovná úroveň evropské a zámořských kultur a civilizací - vysvětlí význam technických a vědeckých novinek, které umožnily zámořské objevy 	<p>Objevy a dobývání, počátky nové doby</p> <ul style="list-style-type: none"> - zámořské objevy, jejich důsledky pro Evropu - pokrok ve výrobě a obchodu v 16. stol. - reformace 	VMEGS (Objevujeme Evropu a svět)
<ul style="list-style-type: none"> - objasní postavení českého státu v Evropě a jeho postavení v habsburské monarchii - zjistí základní rozdíly mezi katolictvím a protestantstvím 	<ul style="list-style-type: none"> - evropská kultura v 16. stol., protireformace - nástup Habsburků na český trůn 	
<ul style="list-style-type: none"> - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - objasní komplikovanost náboženské situace českého státu - zhodnotí výsledky války a mírových jednání s důrazem na české země - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek 	<ul style="list-style-type: none"> - obrana proti Habsburkům v západní Evropě - boj českých stavů proti habsburským panovníkům - třicetiletá válka - české země za třicetileté války 	VDO (Principy demokracie) VMEGS (Jsme Evropané)

Dějepis – 8. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní znaky dobových státních systémů a porovná je se současným stavem 	<p>Počátek novověku v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anglie od absolutismu k parlamentnímu režimu - absolutismus na evropském kontinentu 	VDO (Principy demokr. jako formy vlády a způsobu rozhodování) VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele 	<ul style="list-style-type: none"> - kultura baroka - osvícenství - osvícenský absolutismus 	

<p>a příklady významných kulturních památek</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - vysvětlí příčiny rozdílné ekonomické a společenské úrovně evropských států, na tomto základě se pokusí i o srovnání kulturní vyspělosti 	<ul style="list-style-type: none"> - habsburská monarchie a české země za Marie Terezie a Josefa II. - vznik USA, válka s Anglií, americká ústava 	<p>VDO (Principy demokracie)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě - objasní rozdíly mezi jednotlivými formami státního zřízení během francouzské revoluce (absolutní monarchie, konstituční monarchie, republika, diktatura) 	<p>Modernizace společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - francouzská revoluce - napoleonské období 	<p>VDO (Principy demokracie) VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů 	<ul style="list-style-type: none"> - rozšíření průmyslové revoluce - rozvoj vědeckého poznání - národně osvobozené hnutí v Evropě - národní obrození 	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích - porovná feudální a buržoazní společnost a vysvětlí vznik nového společenského rozvrstvení 	<ul style="list-style-type: none"> - revoluce 1848-49 - české národní hnutí - Evropa v druhé polovině 19. stol. 	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdílné cíle evropských revolucí 19. stol. a uvede příklady konkrétních zemí 		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní pojmy nacionalismus, liberalismus, konzervatismus, demokratismus, socialismus, levice, pravice, absolutismus 	<ul style="list-style-type: none"> - sjednocení Itálie, Německa - habsburská monarchie ve druhé pol. 19. stol. 	<p>VDO (Občan, občanská společnost a stát)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla - charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií - dokáže rozdělení Evropy na vyspělou a zaostávající a zdůvodní své závěry na základě předchozího vývoje - popíše fungování koloniálního obchodu (s atlasem) 	<ul style="list-style-type: none"> - rozmach průmyslové revoluce - změny v charakteru výroby - politika českého měšťanstva - mezinárodní situace 	

Dějepis – 9. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - porovná klady a zápory technického rozvoje v předcházejícím období (co přinesl technický rozvoj společnosti, jednotlivým oblastem světa, vědeckému pokroku...) - uvede příklady zneužitelných objevů a vynálezů (bojový plyn, letecká technika, ponorky...) - vyvodí příčiny (ekonomické, politické, nacionální, mocenské) prvního světového konfliktu - charakterizuje velmi stručně průběh války na jednotlivých frontách a československou účast v bojích 	<p>Moderní doba</p> <ul style="list-style-type: none"> - dějiny konce 19. století - 1. světová válka 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - uvede znaky typické pro demokratickou společnost - porovná demokratickou a totalitní společnost - popíše vznik Československa a vysvětlí jeho politický systém 	<ul style="list-style-type: none"> - svět po první světové válce – versailleský systém - poválečné uspořádání světa 	<p>VDO (Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět - rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - uvede příčiny a důsledky hospodářské krize 	<ul style="list-style-type: none"> - nástup fašismu v Itálii - sovětské Rusko-stalinismus - světová hospodářská krize 	<p>VDO (Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - dokáže vysvětlit fungování pluralitní demokracie na příkladu politického systému 1. republiky 	<ul style="list-style-type: none"> - vznik ČSR a jeho vývoj ve 20. letech - mezinárodní postavení ČSR - československá demokracie-politický systém - národnostní problémy 	<p>VDO (Formy participace občanů v polit. životě)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - vysvětlí příčiny 2. světové války - popíše průběh války na evropských i světových bojištích 	<p>2. světová válka</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mnichovská konference a její důsledky - vypuknutí 2. sv. války - válečné události do napadení SSSR - obrat ve vývoji 2. sv. války - protektorát Čechy a Morava 	<p>VDO (Občan, občanská spol. a stát)</p> <p>OSV (Morální rozvoj)</p>

<ul style="list-style-type: none"> - objasní vznik protifašistické koalice a její cíle - posoudí výsledky 2. světové války a poválečné uspořádání - objasní persekuci českého národa a konečné cíle nacistů vzhledem k Čechům - uvede příklady zapojení Čechů do boje proti nacismu 	<ul style="list-style-type: none"> - holocaust - domácí a zahraniční odboj - Evropa v letech 1945-47 	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - objasní příčiny rozkolu mezi bývalými spojenci - vyvodí, které země se staly sovětskými satelity - charakterizuje pojem studená válka 	<p>Rozdělený a integrující se svět</p> <ul style="list-style-type: none"> - studená válka - Československo 1945-47 - sovětizace ČSR 	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - objasní vývoj v Československu od roku 1948, pražské jaro 1968, normalizace a vytváření neostalinského režimu, vývoj v osmdesátých letech a sametovou revoluci 	<ul style="list-style-type: none"> - západní Evropa a USA v 50. a 60. letech - rozdělení světa do mocenských bloků – NATO, Varšavská smlouva, OSN - komunistické Československo, protikomunistický odboj - nastolení komunistické totality – únor 1945 - pokus o reformu systému – 1968 - období normalizace - sametová revoluce 1989 - věda a kultura po 2. sv. válce – umění a jeho úloha v životě člověka 	<p>VDO</p> <p>OSV (Sociální rozvoj – mezilidské vztahy; Morální rozvoj)</p> <p>VMEGS</p>
<ul style="list-style-type: none"> - posoudí postavení rozvojových zemí 	<ul style="list-style-type: none"> - situace v tzv. třetím světě, příklady dekolonizace 	<p>MuV (Princip sociálního smíru a solidarity)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<ul style="list-style-type: none"> - globální problémy, civilizační choroby, přístup k životnímu prostředí 	<p>EV (lidské aktivity a problémy živ. prostředí – vliv průmyslu na prostředí)</p>

5.4.2 Občanská výchova

Časová dotace v 6. – 9. ročníku 1 vyučovací hodina týdně

Charakteristika vyučovacího předmětu Občanská výchova

- postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáků
- orientace ve významných okolnostech společenského života
- utváření vztahů žáků ke skutečnosti
- formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života
- formování vědomí odpovědnosti za vlastní život
- vedení k sebepoznávání

Průřezová témata

Sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice, občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politické životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané, kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- práce s textem
- vyhledávání informací (příručky, internet, učebnice)
- vést žáky k sebehodnocení
- individuálním přístupem dát žákům šanci prožít úspěch (pochvala)
- podněcovat tvořivost žáků, brát v úvahu jejich nápady
- pozitivní motivace žáků vhodnými příklady a ukázkami, které odrážejí jejich zkušenost
- motivace hrou

Kompetence k řešení problémů

- zadávat dle možností problémové úlohy, které mohou mít různá, pro žáka i pro učitele nová řešení
- nacházet poučení v dostupných materiálech, ve zkušenostech žáka a z jeho úvah
- umět využít poznatků z různých předmětů (mezipředmětové vztahy)
- řešit problémy ve skupinách
- podporovat žáky v používání digitálních technologií pro zlepšení prostředí, ve kterém žijí (např. objevování problémů, pro jejich řešení, pro prezentaci výsledků)

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu (netolerovat agresivní, nezdvořilé a vulgární chování)
- vhodnou formou obhájit svůj názor a zároveň umět naslouchat názoru jiných, vést žáky k přesné formulaci otázek a argumentů
- podporovat komunikaci a spolupráci s jinými školami, s obcí, veřejností a s ekologickými organizacemi
- práce s médii (jejich reflexe, vést k porozumění různým typům sdělení)

Kompetence sociální a personální

- příležitostně používat skupinovou práci žáků (vést k týmové práci, ke zlepšování organizace práce, zastávání různých rolí, k respektu ostatních a ohleduplnosti)
- vést k respektování společně dohodnutých pravidel chování (podíl žáků na stanovení těchto pravidel)
- rozvíjet u žáků schopnost reflexe a sebereflexe
- posilovat u žáků chování, které se řídí etickým zlatým pravidlem
- vést žáky k zodpovědnému budování a spravování digitální identity a zařazovat aktivity, které vedou žáky k posuzování jejich digitální stopy
- vysvětlovat nebezpečí sociálních nebo názorových bublin

Kompetence občanské

- důraz na slušné chování mezi spolužáky
- respektovat individuální rozdíly žáků (národnostní, kulturní a sociální)
- důraz nejen na uplatňování svých práv, ale také na plnění povinností, na odpovědnost za své chování a celkově posilovat demokratické smýšlení a projevy pozitivních postojů ke kulturnímu dědictví a tradicím
- vést žáky k ekologickému smýšlení
- seznamovat žáky pomocí ukázek např. s ostatními kulturami, vést je k jejich toleranci a respektu vůči nim
- netolerovat projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- vést žáky k vlastenectví a k chápání významu svého národa v kontextu evropském a světovém
- rozvíjet u žáků právní povědomí pro situace v digitálním prostředí, vést žáky k tomu, aby ve svých školních i domácích úkolech dodržovali autorská práva a citovali informační zdroje
- motivovat žáky k tomu, aby prostřednictvím digitálních technologií vyjadřovali své názory, ověřovali fakta, aby digitální technologie využívali pro zapojování se do rozhodování na třídní, celoškolní i mimoškolní úrovni a aby jejich prostřednictvím navazovali a udržovali kontakty a propojovali lidi

Kompetence pracovní

- vést žáky k poznávání svých schopností (studijních, pracovních), na základě toho zvážit výběr svého budoucího povolání
- doplňovat výuku praktickými exkurzemi
- vést žáky k samostatnosti, soustředění, trpělivému a pečlivému přístupu při práci

Kompetence digitální

- podporovat žáky v tom, aby využívali digitální technologie pro průzkumy, šetření a ankety zaměřené na život ve škole a v obci
- vést žáky k tomu, aby chránili své osobní údaje a svá osobní data
- klást důraz na respektování a dodržování etikety při interakci v digitálním prostředí

Občanská výchova – 6. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - objasní zákonitosti střídání ročních období - popíše svůj denní režim - podá příklady aktivního využití volného času - vypráví o významných státních svátcích a výročích 	<p>Rok v jeho proměnách</p> <ul style="list-style-type: none"> - cyklus dne, týdne a roku - denní rytmus - volný čas - státní svátky a významné dny 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace</p>

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vnímání pojmu domov - objasní funkce rodiny, roli matky a otce - popíše způsoby náhradní rodinné péče - popíše dělbu práce v rodině - vysvětlí hlavní zdroje příjmů rodiny - popíše hlavní zdroje rodinných výdajů - objasní hlavní zásady hospodaření s penězi - vysvětlí výhody spolupráce - objasní význam přátelství - využívá vhodných prostředků komunikace k vyjadřování svých myšlenek, pocitů a postojů - respektuje odlišné názory, zájmy a myšlení lidí 	<p>Domov a rodina</p> <ul style="list-style-type: none"> - moje rodina - uspořádání bytu - rodina, její funkce a náhradní výchova - manželství a rodičovství - hospodaření domácnosti - sousedé, hosté a cizí lidé - domov a jeho přírodní okolí - lidská setkání - rovnost a nerovnost 	<p>Osobnostní a sociální výchova Sociální rozvoj – Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vypráví pověsti z počátku českých dějin - vyjmenuje některé naše slavné předky a řekne, čím se proslavili - jmenuje hlavní evropské jazykové skupiny a správně mezi ně zařadí češtinu - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk (slang, nářečí, obecná čeština) 	<p>Naše vlast</p> <ul style="list-style-type: none"> - pověsti o počátcích českého národa - naši slavní předkové - co nás proslavilo - mateřský jazyk 	
<ul style="list-style-type: none"> - shromáždí důležité informace o své obci - popíše hlavní úkoly obecního zastupitelstva - vyjmenuje památná a významná místa v obci - vyjmenuje některé významné rodáky - pozná významné budovy v Praze - pozná některé významné pražské památky - jmenuje a pozná některá historicky významná místa v naší zemi - rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i jiných lidí - respektuje odlišnosti v kultuře jiných národů 	<p>Obec, region, země</p> <ul style="list-style-type: none"> - moje obec - radnice a obecní zastupitelstvo - památná místa a významné osobnosti v místě bydliště - Praha – matka měst - významná místa v naší zemi - národnostní menšiny 	<p>Výchova demokratického občana - Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>Multikulturní výchova - Kulturní diference, Etnický původ, Princip sociálního smíru a solidarity</p>

Občanská výchova – 7. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam rodiny pro život lidí a pro společnost 	<p>Život mezi lidmi</p> <ul style="list-style-type: none"> - patříme k lidem - vliv rodiny 	<p>Výchova demokratického občana</p>

<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje historický vývoj lidské společnosti - objasní nutnost vzniku státu - objasní význam státních symbolů a způsob jejich užívání 	<ul style="list-style-type: none"> - ve škole - mezi vrstevníky - komunikace - média 	<ul style="list-style-type: none"> - Občan občanská společnost a stát
<ul style="list-style-type: none"> - objasní, co je majetek - objasní formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady 	<p>Majetek v našem životě</p> <ul style="list-style-type: none"> - naše potřeby - majetek a vlastnictví - mít nebo být? 	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje různé krajinné typy - uvede příklady vlivu člověka na změny v krajině - objasní význam chráněných území - uvede příklady ekologických problémů ve světě a navrhne jejich řešení 	<p>Přírodní a kulturní bohatství</p> <ul style="list-style-type: none"> - krásy naší země - ochrana přírodního a kulturního bohatství 	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ekosystémy - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí různé významy pojmu kultura - objasní pojem umění, hovoří o vkusu - charakterizuje různé umělecké slohy - uvede přehled kulturních institucí v regionu a objasní jejich význam pro člověka 	<p>Člověk a kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> - kultura - umění - krása kolem nás - víra a náboženství - nejstarší formy náboženství - slušnost pro každý den - kam za kulturou 	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede hlavní znaky státu - vyjmenuje historické typy států - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu - vyloží smysl voleb do zastupitelstva v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - vysvětlí smysl voleb - vysvětlí výhody demokratického státu pro život občanů - dodržuje právní řád 	<p>Řízení společnosti, lidská práva</p> <ul style="list-style-type: none"> - stát - cesta k demokracii - volby - začlenění do veřejného života - lidská práva v dokumentech - rovnost a nerovnost - svoboda - morálka a mravnost - všeobecná deklarace lidských práv 	<p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - Občan, občanská společnost a stát - Formy participace občanů v politickém životě - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Občanská výchova – 8. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - je schopen sebepoznání a poznání jiných lidí - objasní, jak může sebepoznání a sebehodnocení ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými 	<p>Osobnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdíly mezi lidmi (myšlení, prožívání, jednání), změny biologické, psychické a sociální 	<p>OSV</p> <p>Sebepoznání a sebepojetí</p>

<p>lidmi a kvalitu života</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování cílů a překonávání překážek - uvědomí si význam vůle - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti a překonávat osobní nedostatky, pěstovat zdravou sebedůvěru - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí 	<ul style="list-style-type: none"> - osobnost, puberta, adolescence, poznání sebe sama - představy o budoucnosti, dospělost a stáří - sebezpečí, sebepoznání, sebehodnocení, sebevědomí, vůle, sebezmena - temperament, temperamentové typy, charakter - motivy, zájmy, potřeby, hodnoty - vlohy, schopnosti, dovednosti, inteligence, nadání, talent, genialita, kreativita 	
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí dosavadní styl svého učení a hledá cesty k jeho zlepšení - - dokáže posilovat svoje volní jednání - získá základní představu o znacích emocí a dostává tak návod k vlastnímu sebepoznání - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, ojasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek 	<p>Psychické procesy a stavy</p> <ul style="list-style-type: none"> - smyslové poznávání skutečnosti – vnímání, vjem, smyslové klamy, sociální vnímání a poznávání, všímavost a představivost - rozumové vnímání skutečnosti – myšlení, řeč, myšlenkové operace, řešení problémů - paměť, zapomínání, pozornost - hra, učení, práce, vůle, funkce pravé a levé hemisféry, význam motivace, aktivity, kázně při seberozvoji - city, jejich druhy a vlastnosti 	<p>OSV Sebezpečí a sebezpečí Psychohygienu</p>
<ul style="list-style-type: none"> - porozumí procesu socializace a různým stránkám lidského života - uvědomí si existenci sociálních pozic a rolí, učí se, co role vyžadují a jak se s nimi člověk musí vyrovnávat - učí se zodpovědně volit cíle a nacházet cesty k jejich realizaci - uvede příklady příčin neshod mezi lidmi a situací, za nichž mohou konflikty vzniknout - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - rozpoznává projevy masové nesnášenlivosti a vysvětlí, k jakým důsledkům mohou vést - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí zaujímá tolerantní postoje k menšinám 	<p>Člověk v sociálních vztazích</p> <ul style="list-style-type: none"> - proces socializace - sociální role a pozice - asertivita, agresivita, pasivita, asertivní práva a povinnosti - stres a jeho příčiny - konflikt, způsoby řešení životních situací, náročné životní situace - osobní a neosobní vztahy, konflikt v mezilidských vztazích, problém lidské nesnášenlivosti - svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování - tělesné a duševní zdraví, relaxace 	<p>OSV Sociální rozvoj, mezilidské vztahy Poznávání lidí, komunikace Psychohygienu</p>

<ul style="list-style-type: none"> - objasní potřebu tolerance ve společnosti - kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání 		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí příčiny změny dělby práce v průběhu věků - vysvětlí pojmy statky, služby, výroba, poptávka, nabídka - vysvětlí tržní principy - na příkladu kupující a prodávající vyloží podstatu fungování trhu - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz 	<p>Hospodaření</p> <ul style="list-style-type: none"> - dělba práce, specializace, technický rozvoj - výrobní a nevýrobní odvětví, výrobní faktory, sjednávání nákupu statků a služeb - principy tržního hospodářství – trh, nabídka, poptávka, tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu, cena zboží, ekonomika - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing 	
<ul style="list-style-type: none"> - porovná morálku a právo - uvede příklady práv a povinností, které vyplývají z důležitých právních vztahů - rozliší protiprávní jednání a na příkladech posoudí podmínky trestní postizitelnosti občanů - uvede příklady postihů, které může použít náš stát v případech protiprávního jednání (pokuta, odnětí svobody) - ví, kam se obrátit v případě porušování práv - charakterizuje a porovná složky státní moci a vysvětlí, jaké úkoly plní jejich orgány - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - objasní význam dokumentů upravujících lidská práva - přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje druhých lidí - orientuje se v úloze mezinárodních společenství a porozumí jejich vývoji 	<p>Právní minimum</p> <ul style="list-style-type: none"> - morální a právní normy, následky porušování norem - právní vztah – jeho účastníci, obsah, předmět, právní způsobilost, právní řád, právní systém, právní oblast, právní odvětví, právní předpisy, právní normy, základní práva spotřebitele <p>Ústava ČR, její struktura</p> <ul style="list-style-type: none"> - zákonodárná moc v ČR, volby do Parlamentu ČR, poměrný a většinový systém, mandát, poslanecká imunita, legislativní proces - výkonná moc v ČR, vláda a prezident, činnost ministerstev - soustava soudů v ČR, spor občanskoprávní a záležitost trestní - politické spektrum v ČR, politické strany, pravice, levice, pluralita, volební kampaň <p>Listina základních práv a svobod, ombudsman, prosazování svých práv a respektování práv druhých</p>	<p>OSV</p> <p>Morální rozvoj</p> <p>Řešení problémů, rozhodovací dovednosti</p> <p>VDO</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p>

<ul style="list-style-type: none"> - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů - uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování 	<ul style="list-style-type: none"> - důležitá mezinárodní společenství (EU, OSN) - evropská integrace (podstata, význam, výhody) - orgány EU a jejich funkce 	
--	---	--

Občanská výchova – 9. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem - objasní, jak může poznání vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky své chování zhodnotí - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky - podle svých schopností vybere pro sebe vhodná povolání - zná základní práva a povinnosti vyplývající z uzavření pracovního poměru - orientuje se v pracovních činnostech - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce - využívá digitální zdroje k posouzení svých schopností, pro orientaci v profesní nabídce a pro výběr vhodného vzdělávání a profesní přípravy 	<p>Svět práce Člověk v pracovním poměru</p> <ul style="list-style-type: none"> - techniky sebepoznání - hierarchie hodnot - rozhodování - informační základna pro volbu povolání - volba povolání - zákoník práce <p>Trh práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, charakter a druhy pracovních činností - požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní, rovnost příležitostí na trhu práce <p>Volba profesní orientace</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní zájmy a cíle, zdravotní stav, sebehodnocení, vlivy na profesní volbu orientace - práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb <p>Možnosti vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - náplň učebních a studijních oborů - přijímací řízení, informace a poradenské služby <p>Zaměstnání</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracovní příležitosti v regionu - způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele - problémy nezaměstnanosti, úřady práce - práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů <p>Podnikání</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy a struktura organizací - nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání 	<p>OSV – sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> - seberegulace a sebeorganizace - psychohygiena - poznávání lidí - mezilidské vztahy - komunikace - kooperace a kompetice <p>Sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - psychohygiena - poznávání lidí - mezilidské vztahy - komunikace - kooperace
<ul style="list-style-type: none"> - chápe význam občanství, povinnosti a práva občana - zná podmínky nutné k dosažení občanství 	<p>Člověk, stát a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> - občan obce a státu - státní občanství ČR - imigrace, emigrace 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost a stát

<ul style="list-style-type: none"> - je schopen se vhodnou cestou domoci svých práv (reklamace zboží) - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestní čin, uvede jejich příklady - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činností a spolupráce při postihování trestních činů - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, uvědomuje si rizika - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání - vysvětlí pojmy imigrace a emigrace a jejich hlavní příčiny 	<ul style="list-style-type: none"> - občanská participace - právní řád ČR - protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost - porušování předpisů v silničním provozu - porušování práv k duševnímu vlastnictví 	<ul style="list-style-type: none"> - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany - orientuje se v příjmech a výdajích státního rozpočtu - zná sociální zachytnou síť - chápe roli peněžních ústavů v životě člověka, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít a zná různé způsoby podnikání - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu 	<p>Hospodaření státu</p> <ul style="list-style-type: none"> - státní rozpočet - sociální politika státu - peněžní ústavy, podnikání - rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti - význam daní - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků - principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh - tvorba ceny, inflace - podstata fungování trhu 	<p>MuV</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference - lidské vztahy - multikulturalita - princip sociálního smíru a solidarity

<p>fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu 		
<ul style="list-style-type: none"> - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování 	<p>Globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> - významné globální problémy, globalizace – projevy - evropská integrace – EU a ČR 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - jsme Evropané - Evropa a svět nás zajímá

5.5 Člověk a příroda

Cíle vzdělávací oblasti

- navázat a dále rozvíjet zájem žáků o zkoumání přírodních jevů a zákonitostí
- naučit žáky využívat pro zkoumání různé metody: metody racionálního uvažování a empirické metody (měření, pokusy, pozorování)
- v průběhu celého období se zamýšlet nad průběhem a příčinami různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životního prostředí a majetku, učit žáky formulovat otázky, jak tyto procesy probíhají a v mezích možností formulovat odpovědi
- orientace v základních přírodovědných pojmech
- formou praktických činností a projektů se zapojovat do konkrétních aktivit, které vedou k šetrnému chování k přírodním systémům
- rozebrat problematiku využívání obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, zaměřit se na tuto problematiku z pohledu blízkého regionu, celé republiky, ale i globální
- odhalování souvislostí mezi přírodními podmínkami a životem lidí v blízkém okolí, regionu, na celém území republiky, v Evropě a ve světě
- učit se šetrnému chování ke svému zdraví, a zdraví ostatních lidí, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody
- učit se získat správné návyky chování

Charakteristika výuky

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruhy problémů spojených se zkoumáním přírody, přírodních zákonitostí a získaných faktů. Výuka ve 3. období probíhá v těchto vzdělávacích oborech: Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis.

Celá vzdělávací oblast přímo vybízí k příležitosti poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se.

Cíle výuky by měly být naplňovány zejména

- rozvíjením a prohlubováním dříve získaných základních znalostí o fungování přírodních procesů a zákonitostí
- využitím jednoduchých pozorování, měření, jejich zpracováním a vlastní interpretací získaných dat, která se žáci snaží z různých pohledů zhodnotit a hledat mezi nimi souvislosti
- vyhledáváním potřebných údajů v různých zdrojích informací
- rozpoznáváním důležitosti přírodních zákonitostí a procesů pro svůj život
- rozvíjením schopnosti naučit se předvídat vlivy různých činností člověka na důležité přírodní systémy a později toho využívat v každodenním životě

5.5.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu Fyzika

Vzdělávací obor **Fyzika** patří do vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**.

Oblast směřuje žáky k orientaci v životě, poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim i základ pro pochopení a využití současných technologií.

Žák si při studiu osvojuje schopnost soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných jevů, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry. Žák se též učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi.

Týdenní časová dotace pro ročník: 2 hodiny

Vzdělávací obor Fyzika má úzkou vazbu s obory **Matematika, Chemie, Zeměpis a Přírodopis**.

Průřezová témata vzdělávacího oboru

Celým vzdělávacím oborem prolíná **osobnostní a sociální výchova**, neboť se u žáka rozvíjí pozornost, soustředění, tvůrčí schopnosti, cvičí se paměť, sebeovládání, sebekontrola, řeší se praktické problémy, komunikace, odpovědnost, spolehlivost, vzájemné respektování a sebehodnocení.

V některých tématech, která se zabývají energií, přírodními zdroji, dopravou a ochranou životního prostředí se uplatňuje **environmentální výchova**.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vzdělání v daném vzdělávacím oboru směřuje k utváření a rozvíjení **klíčových kompetencí** tím, že vede žáka k:

Kompetence k učení

- osvojení si obecně užívaných termínů, symbolů a znaků
- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod i různých metod racionálního uvažování
- správnému formulování otázek o průběhu a příčinách různých procesů a hledání vhodných odpovědí

Kompetence k řešení problémů

- chápání významu kontroly dosažených výsledků
- získávání informací potřebných k dosažení cíle, hledání vlastních postupů
- vyjadřování závěrů na základě ověřených výsledků a umění je obhájit

Kompetence komunikativní

- porozumění grafům a umění je sestavit
- kvalitní spolupráci při dosahování společného cíle

Kompetence sociální a personální

- samostatnému řešení přiměřeně náročných úkolů, dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovení pravidel pro práci skupiny i samostatnou práci a jejich dodržování

Kompetence občanské

- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodě, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- uvažování a jednání, která dávají přednost efektivnímu využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy

Kompetence pracovní

- kritickému hodnocení výsledků vlastní práce a stanovení kritérií při hodnocení vlastní práce
- dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce

Kompetence digitální

- vedení žáků k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů
- podporování využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat

- vedení žáků k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů
- učení žáků řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů
- vedení žáků k tomu, aby při týmové práci, při řešení problémů a při diskuzi o výsledcích úloh používali efektivně digitální komunikační prostředky, volili k tomu vhodné nástroje (zejména při distančním vzdělávání)
- vedení žáků k tomu, aby své vytvořené nebo získané výukové materiály a záznamy o použitých zdrojích ukládali do svého elektronického portfolia k dalšímu využití při vzdělávání

Fyzika – 6. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa 	<ul style="list-style-type: none"> - zkoumání a pozorování společných a různých vlastností látek - látka a těleso - fyzikální veličina a její základní charakteristika (značka, jednotka) - měření fyzikálních veličin - délka, objem, hmotnost, čas, teplota - převod jednotek 	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a na sebe působí 	<ul style="list-style-type: none"> - Brownův pohyb, difúze - skupenství látek (souvinnost skupenství látek s jejich částicovou strukturou) - částicové složení látek - stavba atomu - atom a molekula - atomy různých chemických prvků 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje síly působící prostřednictvím pole - objasní základní charakteristiku fyzikálního pole 	<ul style="list-style-type: none"> - fyzikální pole gravitační, elektrické a magnetické - základní charakteristika a vlastnosti - vzájemné působení dvou el. nábojů nebo magnetů 	
<ul style="list-style-type: none"> - předpoví, jak se změní délka či objem při dané změně jeho teploty 	<ul style="list-style-type: none"> - délková a objemová roztažnost látek - důsledky v praxi 	
<ul style="list-style-type: none"> - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů 	<ul style="list-style-type: none"> - hustota látky - výpočet hustoty - výpočet hmotnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> - sestaví správně podle schématu elektrický obvod 	<ul style="list-style-type: none"> - základní části el. obvodu (zdroj, spotřebič, spínač) - vodič a izolant 	
<ul style="list-style-type: none"> - chápe základní souvislosti elektromagnetismu 	<ul style="list-style-type: none"> - elektromagnet - princip a základní využití 	

Fyzika – 7. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata

- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	- rychlost, dráha, čas - základní souvislosti a výpočty - převod jednotek - graf závislosti dráhy na čase	
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	- síla – základní charakteristika - znázornění síly - skládání sil - těžiště tělesa	
- rozliší různé typy sil působících na těleso a charakterizuje je	- gravitační síla - přímá úměra mezi gravitační silou a hmotností tělesa - tlaková síla a tlak - třecí síla - tření v praxi	
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	- Pascalův zákon - hydraulická zařízení - hydrostatický a atmosférický tlak - souvislost mezi hydr. tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny - souvislost atm. tlaku s některými procesy v atmosféře - Archimédův zákon - vztlková síla - potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách	

Fyzika – 8. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh - rozhodne ze znalostí rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	- zdroje světla - optické prostředí - rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích - stín - zatmění Slunce a Měsíce - odraz na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně) - lom tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně) - rozklad bílého světla hranolem	
- určí v jednoduchých příkladech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	- práce ve fyzikálním smyslu - základní charakteristika	
- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	- výkon - výpočet práce pomocí výkonu - formy energie – polohová a pohybová, vnitřní energie - přeměny skupenství - tání a tuhnutí - vypařování, var, kapalnění - hlavní faktory ovlivňující přeměny skupenství látek	

- sestaví správně el. obvod podle schématu a analyzuje správně schéma reálného obvodu	- jednoduchý a rozvětvený el. obvod - elektrická síla, náboj - základní charakteristika el. obvodu	
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého - změří el. proud a napětí	- základní charakteristika el. proudu a napětí - měření el. proudu a napětí	
- rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností	- vodič a izolant v el. poli	

Fyzika – 9. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- využívá poznatků o vzájemné přeměně různých forem energie	- řešení sítí - reostat - závislost el. odporu na vlastnostech vodiče - elektrická energie a výkon - tepelné účinky el. proudu	
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívkou s proudem a o vlivu magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	- souvislost el. a mag. jevů - stejnosměrný elektromotor - transformátor - charakteristika střídavého napětí a proudu - bezpečné chování při práci s el. přístroji a zařízeními - výroba a přenos el. energie	Environmentální výchova – ochrana životního prostředí, úspora energie
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	Environmentální výchova – přírodní zdroje energie
- chápe souvislosti i rozdíly vedení el. proudu v různých látkách	- vedení el. proudu v pevných látkách - vedení el. proudu v kapalinách - vedení el. proudu v plynech	
- zapojí správně polovodičovou diodu	- vedení el. proudu v polovodičích - polovodičová dioda	
- využívá poznatků při přeměně atomového jádra	- jaderná energie - štěpná reakce - jaderný reaktor a jaderná elektrárna - ochrana lidí před radioaktivním zářením	Environmentální výchova – ochrana živ. prostředí
- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	- vlastnosti zvuku - látkové prostředí jako podmínka šíření zvuku - rychlost šíření zvuku v různých prostředích - odraz zvuku, ozvěna - pohlcování zvuku - výška zvukového tónu	Environmentální výchova – ochrana živ. prostředí

5.5.2 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu Chemie

Vyučovací předmět **Chemie** vychází ze vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**.

Chemie má umožnit žákům vytvoření základních představ o stavbě látek a jejich přeměnách, zároveň i aplikaci v běžném životě.

Chemie umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků pro praktický život.

Žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, a především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí.

Týdenní časová dotace pro ročník je 2 hodiny.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- osvojení si správné terminologie a symboliky
- k získávání informací využívat odbornou literaturu, internet atd.
- poznávat smysl osvojovaných postupů pro běžný život

Kompetence k řešení problémů

- klást důkaz na argumentaci podloženou důkazy
- podporovat řešení problémů s mezioborovým přesahem
- učit se hledat, navrhnout či používat různé informace a různé metody řešení
- posuzovat řešení problémů z hlediska jejich správnosti, jednoznačnosti a z těchto hledisek porovnávat i různá řešení

Kompetence komunikativní

- přesně a logicky uspořádaně se vyjadřovat nebo argumentovat
- učit se stručně a přehledně sdělovat (ústně i písemně) výsledky svých pozorování
- učit se obhajovat výsledky své práce i svůj názor na řešení problémů
- učit se přijmout kritiku a poučit se z ní
- učit se využívat všechna ve škole dostupná informační a komunikační média

Kompetence sociální a personální

- učit se kooperaci a týmové spolupráci při řešení problémů a při posuzování situací v běžném životě
- stanovit pravidla pro práci skupin a pro samostatnou práci a dodržovat je
- při skupinové práci vytvářet podmínky, které každému umožní zapojit se do činnosti
- při práci s nebezpečnými chemickými látkami chránit své zdraví

Kompetence občanské

- poznávat možnosti rozvoje a zneužití chemie a učit se odpovědnosti za zachování životního prostředí
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlížet na ně komplexně
- opakovaně upozorňuje žáky na pravidla bezpečnosti při zacházení s chemickými látkami
- zaujmout odmítavý postoj k drogám a návykovým látkám

Kompetence pracovní

- využívat získané znalosti a zkušenosti v zájmu přípravy na budoucí studium
- dodržovat pravidla hygieny a zásady bezpečnosti práce

Kompetence digitální

- kriticky pracovat s informacemi, efektivně komunikovat a vzájemně spolupracovat v digitálním prostředí
- tvořit a upravovat digitální obsah v různých formátech a sdílet ho s vybranými lidmi
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klást důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním
- zařazovat do výuky práci s grafickými programy, aplikacemi a webovými stránkami umožňujícími pozorovat obtížně realizovatelné chemické pokusy
- nabízet žákům možnost volby vhodných programů a aplikací při řešení zadaného problému
- klást důraz na dodržování základních pravidel bezpečnosti práce a ochrany zdraví při používání digitálních technologií při experimentální činnosti

Chemie – 8. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - určí společné a rozdílné vlastnosti látek - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí 	<ul style="list-style-type: none"> - úvod do chemie – látky a tělesa - rozdělení látek podle původu a skupenství - zjišťování vlastností látek – pozorováním, pokusem, měřením - rozlišování látek – fyzikální a chemická změna - základní veličiny – teplota tání, teplota varu, hustota - možnosti využití digitálních měřicích přístrojů při zjišťování vlastností látek, zaznamenání, vyhodnocení a interpretace naměřených dat - zásady bezpečné práce, označování nebezpečných látek (piktogramy) - H-věty a P-věty 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje směsi a chemické látky - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení 	<ul style="list-style-type: none"> - směsi – rozdělení směsí – stejnorodé (roztoky) a různorodé (suspenze, emulze, pěna, mlha, dým, aerosol) - roztoky – rozpustnost, nasycený a nenasycený roztok - složení roztoků – výpočet hmotnostního zlomku a hmotnostního procenta - koncentrovaný a zředěný roztok 	
<ul style="list-style-type: none"> - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> - metody k oddělování složek ze směsí – usazování, odstředování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace 	

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu 	<ul style="list-style-type: none"> - hydrosféra, koloběh vody v přírodě - druhy vod – slaná, minerální, tvrdá, měkká, destilovaná, pitná, užitková, odpadní – jejich výskyt a použití - výroba pitné vody - čistička odpadních vod, samočištění vody - atmosféra, vzduch (složení, použití), teplotní inverze (smog), ozonová vrstva 	<p>Environmentální výchova – základní podmínky života</p>
<ul style="list-style-type: none"> - používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech 	<ul style="list-style-type: none"> - uspořádání částic ve skupenstvích - atom – historie, složení atomu – atomové jádro (protony, neutrony), obal atomu (elektrony, valenční elektrony), molekuly - prvky – názvy a značky vybraných prvků - protonové a nukleonové číslo, izotopy - chemické sloučeniny – chemická vazba (polární, nepolární, iontová), kationy a aniony 	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná - vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - periodická soustava prvků, periodický zákon - rozdělení prvků do skupin a period - rozdělení prvků na kovy, nekovy, polokovy - vlastnosti a použití vybraných prvků – kovy (Fe, Cu, Al, Zn, Pb, Sn, Ag, Au, Hg, Mg, alkalické kovy), nekovy (H, O, halogeny, uhlík, síra, fosfor) a polokovy (Si, Ge) 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání 	<ul style="list-style-type: none"> - základní veličiny v chemii – látkové množství a molární hmotnost - chemická reakce (reaktanty, produkty) a její zápis pomocí chemické rovnice - úprava chemických rovnic - chemické reakce – chemické rovnice, využití digitálních technologií při zápisu chemických reakcí a při chemických výpočtech 	
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu 	<ul style="list-style-type: none"> - průběh chemických reakcí - faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí (teplota, koncentrace, plošný obsah povrchu výchozích látek), katalyzátory - rozdělení chemických reakcí – exotermické a endotermické - zákon zachování hmotnosti 	

<ul style="list-style-type: none"> - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných významných oxidů (oxid siřičitý, dusný, dusičitý, uhelnatý, uhličitý, vápenatý, hlinitý, křemičitý) - sulfidy a halogenidy – názvosloví, vlastnosti a použití významných sulfidů a halogenidů (galenit, sfalerit, pyrit, chlorid sodný), sulfan - kyseliny – názvosloví bezkyslíkatých a kyslíkatých kyselin - významné kyseliny (chlorovodíková, sírová, dusičná, fosforečná) a jejich použití - hydroxidy – názvosloví, významné hydroxidy (sodný, draselný, vápenatý), amoniak - názvy a vzorce jednoduchých halogenidů, oxidů, sulfidů, kyselin, hydroxidů a solí; využití grafického programu či aplikace 	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> - kyselost, neutralita a zásaditost vodných roztoků, použití indikátorů při rozlišení roztoků (lakmus, fenolftalein) - orientace na stupnici pH - zaznamenání, vyhodnocení a interpretace experimentem získaných dat 	

Chemie – 9. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - soli – vlastnosti a vznik solí (neutralizace) - soli bezkyslíkatých a kyslíkatých kyselin – názvosloví - vlastnosti a použití vybraných solí (uhličitany, sírany, dusičnany) - hydrogensoli (názvosloví, vznik krápníků, tvrdost vody) - hydráty solí (názvosloví, zástupci) 	

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 	<ul style="list-style-type: none"> - úvod do organické chemie – vlastnosti organických sloučenin, vaznost atomů, typy vzorců, modelů a řetězců - rozdělení uhlovodíků - alkany – vlastnosti, názvosloví, zástupci – methan, propan a butan - cykloalkany – vlastnosti, názvosloví, zástupci – cyklopropan, cyklohexan - alkeny a alkadieny – vlastnosti, názvosloví, zástupci – ethen, propen, butadien, isopren - alkyny – vlastnosti, názvosloví, zástupci – acetylen - areny – struktura benzenového jádra, vlastnosti, zástupci – benzen, toluen, styren, naftalen 	
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy 	<ul style="list-style-type: none"> - přírodní zdroje uhlovodíků - uhlí – vlastnosti, typy uhlí, zpracování černého uhlí, využití hlavních produktů - ropa – vlastnosti, zpracování ropy frakční destilací, použití jednotlivých frakcí - zemní plyn 	<p>Environmentální výchova – základní podmínky života</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 	<ul style="list-style-type: none"> - rozdělení derivátů uhlovodíků - halogenové deriváty – vlastnosti, zástupci – chloroform, vinylchlorid, tetrafluorethylen a freony - rozdělení kyslíkatých derivátů - hydroxysloučeniny – alkoholy a fenoly – vlastnosti, zástupci – methanol, ethanol, glycerol, fenol - karbonylové sloučeniny – aldehydy a ketony – vlastnosti, zástupci – formaldehyd, acetaldehyd, aceton - karboxylové kyseliny – vlastnosti, zástupci – mravenčí, octová - dusíkaté deriváty – nitrosloučeniny, aminy 	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů 	<ul style="list-style-type: none"> - chemické složení organismů - cukry – rozdělení, zástupci – glukóza, fruktóza, sacharóza, laktóza, škrob, celulóza - tuky – rozdělení, vlastnosti, vznik mýdel - bílkoviny – vlastnosti, rozdělení - biokatalyzátory – enzymy, hormony a vitaminy 	
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> - polymery – vznik, nejvýznamnější plasty – PE, PP, PVC, PS, PTFE, syntetická vlákna, kaučuky - chemie a životní prostředí – znečištění ovzduší, vody a půdy - třídění a recyklace odpadů a plastů 	<p>Environmentální výchova – ochrana životního prostředí</p>

<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> - mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek - vodní, sněhové, pěnové a halové hasicí přístroje, první pomoc, řešení krizových situací 	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - chemický průmysl v ČR - suroviny chemického průmyslu - výroba železa a oceli - chemie a zemědělství – průmyslová hnojiva, pesticidy a insekticidy - stavební pojiva – vápno, sádra, cement, keramika - léčiva a návykové látky - význam chemického průmyslu pro společnost; posouzení relevance a spolehlivosti informací a informačních zdrojů, včetně zdrojů digitálních, vzhledem k tématu a práce s nimi - význam chemických výrobků (léčiva, barviva, konzervační látky, čisticí prostředky apod.); posouzení relevance a spolehlivosti informací a informačních zdrojů, včetně zdrojů digitálních, vzhledem k tématu a práce s nimi - nebezpečí chemických výrob, chemických látek (znečištění životního prostředí, užívání návykových látek apod.); posouzení relevance a spolehlivosti informací a informačních zdrojů, včetně zdrojů digitálních, vzhledem k tématu a práce s nimi 	

5.5.3 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu Přírodopis

Předmět Přírodopis je vyučován v 6., 7. a 8. ročníku v dvouhodinové týdenní časové dotaci, v 9. ročníku je vymezen jednou hodinou týdně.

K dispozici je učebna přírodopisu vybavená potřebnými pomůckami pro kvalitní vzdělávání. Obsah učiva je vybrán a strukturován tak, aby si v průběhu vzdělávání žáci vytvořili ucelenou představu o vzniku a vývoji Země a života, o vztazích mezi živou a neživou přírodou. Seznámili se s mnohotvarými formami života na Zemi, získali základní poznatky o stavbě těl a životě vybraných organismů včetně člověka, o nerostech, horninách, vesmíru a Zemi. Umožňuje hlouběji porozumět zákonitosti přírodních procesů, pochopit důležitost udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav včetně člověka.

Žáci se učí zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodní poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.

Formy a metody práce se používají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné procházky s pozorováním
- laboratorní práce
- krátkodobé projekty

Předmětem prolínají průřezová témata:

- 6.1 Osobnostní a sociální výchova
- 6.2 Výchova demokratického občana
- 6.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- 6.4 Multikulturní výchova
- 6.5 Environmentální výchova
- 6.6 Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Předmět **Přírodopis** úzce souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru **Člověk a příroda** a zejména s průřezovým tématem **Environmentální výchova**. Učitel volí takové výchovné a vzdělávací strategie, které umožňují rozvoj všech klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Žákům je umožněno samostatně či v týmech pozorovat, experimentovat, získané výsledky porovnávat a vyvozovat z nich závěry.

- žák poznává smysl a cíl učení, pozorování živé a neživé přírody a osvojuje si poznatky, jež by mohl využívat jak ve svém dalším vzdělávání, tak ve svém praktickém denním životě
- žák zúčastňuje se různých soutěží (poznávání rostlin a živočichů, Biologická olympiáda, přírodovědný Klokan)
- žák řeší zajímavé domácí úkoly podněcující jeho tvořivost
- žák kriticky hodnotí výsledky svého učení

Kompetence k řešení problémů

- žák si klade otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formuluje a hledá na ně adekvátní odpovědi
- žák ověřuje prakticky (laboratorní práce, zakládání pokusů, pozorování) správnost řešení problémů

- žák je schopen obhájit svá rozhodnutí a výsledky řešení

Kompetence komunikativní

- žák vhodně komunikuje se spolužáky i s učitelem
- žák formuluje a vyjadřuje výstižně svém myšlenky a názory, vhodně argumentuje, poslouchá a respektuje názory jiných
- žák umí vyhledávat a třídit informace z učebních textů a odborné literatury, využívá poznatků z encyklopedií, časopisů, internetu

Kompetence sociální a personální

- žák se učí spolupráci při skupinové práci, je schopný ve skupině zastávat různé role, skupinovou práci chápe jako pomoc při učení
- žák získané poznatky a dovednosti využívá k rozvoji zdravého sebevědomí
- žák respektuje dohodnutá pravidla, na jejichž formulaci se podílel

Kompetence občanské

- žák kriticky hodnotí jednání své i jiných lidí ve vztahu k životnímu prostředí jako celku i k druhým lidem
- žák zapojuje se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodě, k vlastnímu zdraví i ke zdraví ostatních lidí

Kompetence pracovní

- žák si vytváří dovednosti pozorovat lupou i mikroskopem, připravit mikroskopický preparát, nekreslit jednoduché schéma
- žák samostatně pracuje podle popisu práce
- žák aktivně pracuje s přírodninami, používá atlasu a jednoduchých klíčů k určování
- žák podílí se na třídění odpadů a prosazuje efektivní využívání zdrojů energie v praxi, včetně obnovitelných zdrojů

Kompetence digitální

- vedeme žáky ke kritickému vyhledávání informací o pozorovaných a zkoumaných organismech a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších zdrojích
- rozvíjíme dovednost žáků analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry
- vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání spojené s využíváním převzatých zdrojů

Přírodopis – 6. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - porovná různé názory na vznik života - rozliší základná projevy a podmínky života 	<ul style="list-style-type: none"> - Země a život - vznik a vývoj života 	6.5 Základní podmínky života
<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát 	<ul style="list-style-type: none"> - buňka 	

<ul style="list-style-type: none"> - vymezí základní projevy života, uvede jejich význam - s pomocí aplikací umožňujících provádět různé techniky animace zachycuje vybrané projevy života organismů (např. růst, vývin, pohyb, dráždivost... 	<ul style="list-style-type: none"> - projevy života: fotosyntéza, dýchání, výživa, růst, rozmnožování, dráždivost, vývin - techniky animace, časosběry 	6.5 Základní podmínky života
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v přehledu vývoje organismů 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší rozdíl mezi virem a bakterií, uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - viry - bakterie a sinice 	
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech řas, kvasinek a prvoků vysvětlí pojmy producent, konzument, reducent 	<ul style="list-style-type: none"> - jednobuněčné organismy – rostliny - - houby, prvoci 	6.5 Ekosystémy
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí význam v přírodě, pozná běžné druhy, využití 	<ul style="list-style-type: none"> - mnohobuněčné organismy - řasy, mechorosty, kaprad'orosty, 	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami - podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> - nahosemenné rostliny 	
<ul style="list-style-type: none"> - porovná rozdíl ve stavbě buňky hub a rostlin - vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v přírodě i pro člověka, rozlišuje mezi parazitismem a symbiózou - rozpozná (i s pomocí atlasu) naše nejznámější jedlé a jedovaté houby - zná zásady sběru a konzumace hub - první pomoc při otravě houbami - základní charakteristika hub bez plodnic, jejich pozitivní a negativní vliv na člověka - význam a výskyt v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> - houby - lišejníky 	
<ul style="list-style-type: none"> - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů (za použití osvojené odborné terminologie) a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - pozná vybrané zástupce - zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu 	<ul style="list-style-type: none"> - mnohobuněční živočichové (bezobratlí) - žahavci - ploštěnci - hlísti - měkkýši - kroužkovci - členovci 	
<ul style="list-style-type: none"> - pochopí význam ostnokožců z vývojového hlediska 	<ul style="list-style-type: none"> - ostnokožci 	

Přírodopis – 7. ročník

Ročníkové výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam a zásady třídění organismů - zařazuje do hlavních taxonomických 	<ul style="list-style-type: none"> - třídění organismů 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů - vysvětlí vývojové zdokonalování - porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - objasní základní projevy chování živočichů v přírodě, jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - určuje zástupce jednotlivých skupin živočichů, zařazuje je do hlavních taxonomických jednotek - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka (hospodářsky významné druhy) - pomocí aplikací (například virtuální pitva) zkoumá vnitřní stavbu vybraných organismů a popisuje vlastnosti a funkci jejich orgánových soustav 	<p>Strunatci: podkmen obratlovci Třídy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kruhoústí - paryby - ryby - obojživelníci - plazi - ptáci - savci 	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vývoj rostlin 	<p>Botanika</p> <ul style="list-style-type: none"> - vývoj rostlin a přechod rostlin na souš 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší nižší a vyšší rostlinu - porovná vnější stavbu a význam jednotlivých částí rostlinného těla 	<ul style="list-style-type: none"> - vyšší rostliny 	
<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam výtrusných rostlin v přírodě - rozliší vybrané zástupce výtrusných rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> - rostliny výtrusné 	
<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam lesa a způsoby jeho ochrany 	<ul style="list-style-type: none"> - ekosystém les 	6.5 Ekosystémy
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí princip základních fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování rostlin - odvodí význam charakteristických znaků pro určování rostlin 	<p>Stavba rostlinného těla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kořen - stonek - list - květ - plod 	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady - rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> - nahosemenné rostliny - krytosemenné rostliny 	

<ul style="list-style-type: none"> - pozná významné zástupce jednotlivých čeledí - zná příklady využití kulturních plodin 		
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí význam rostlin a jejich ochranu 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrana přírody 	6.5 Lidské aktivity a problémy životního prostředí
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje praktické metody poznávání přírody - s využitím tištěných i online určovacích klíčů a mobilních aplikací pro identifikaci rostlin určuje v regionu běžně se vyskytující rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> - pozorování lupou a mikroskopem - práce s atlasy a zjednodušenými klíči - založení herbáře 	6.1 Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání

Přírodopis – 8. ročník

Ročníkové výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní projevy chování živočichů v přírodě - rozliší a na příkladech objasní vrozené a získané chování - vysvětlí smysl studia chování živočichů pro záchranu ohrožených druhů 	<ul style="list-style-type: none"> - základy etologie 	
<ul style="list-style-type: none"> - zařadí člověka do systému živočišné říše a charakterizuje biologické znaky lidského organismu - popíše vývojové stupně člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - původ a vývoj člověka 	
<ul style="list-style-type: none"> - určí lidské rasy a jejich charakteristické znaky 	<ul style="list-style-type: none"> - lidské rasy 	
<ul style="list-style-type: none"> - pomocí názorných multimediálních prostředků vysvětluje funkci orgánových soustav a metabolické procesy v lidském těle 	<ul style="list-style-type: none"> - multimediální aplikace pro zobrazování orgánových soustav člověka, měření metabolických funkcí 	
<ul style="list-style-type: none"> - určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - s využitím mobilní aplikace změří srdeční tep 	<ul style="list-style-type: none"> - soustava opěrná - soustava pohybová - tělní tekutiny - soustava oběhová - soustava dýchací - soustava trávicí - energie - soustava vylučovací - kůže - soustava nervová, vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti - soustava žláz s vnitřním vyměšováním - smyslová ústrojí 	6.1 Osobnostní rozvoj Sebepoznání a sebepojetí
<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy 	<ul style="list-style-type: none"> - pohlavní soustava - rozmnožování 	6.1 Osobnostní rozvoj

- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až po stáří	- vývoj jedince	Sebezpoznání a sebezpojetí
- vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu	- genetika, genetické inženýrství	
- rozlišuje příčiny a příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	- nakažlivé nemoci, obrana organismu proti infekci - praktické postupy při léčení běžných nemocí závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	

Poznámka: Učivo Životní styl – pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka, Úrazy a prevence, život ohrožující stavy, aplikace předlékařské první pomoci je zahrnuto do předmětu Výchova ke zdraví.

Přírodopis – 9. ročník

Ročníkové výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata
- vysvětlí teorii vzniku Země	- Země, vznik, stavba	
- orientuje se ve fyzikálních vlastnostech nerostů	- mineralogie – nerost, krystal	
- podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty - zná praktický význam a použití vybraných důležitých nerostů	- třídění nerostů	
- rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané horniny, zná jejich praktický význam a použití	- petrologie – horniny	
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů - objasní původ a následky sopečné činnosti a zemětřesení - popíše geologický oběh hornin	- geologické děje vnitřní	
- rozpozná vliv erozí - popíše druhy zvětrávání	- geologické děje vnější	
- objasní pohyb prvků v přírodě, včetně oběhu vody	- koloběh hmoty a prvků - voda v životním prostředí	6.5 Ekosystémy 6.5 Základní podmínky života
- popíše teorii o vzniku a vývoji života na Zemi	- vznik a vývoj života na Zemi	
- složení, vlastnosti a význam půdy	- půda	
- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	- podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a	

	<p>klimatických změn na živé organismy a na člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi 	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních ekologických pojmech (populace, společenstvo, ekosystém) - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi, rozlišuje živé a neživé složky ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců a důsledky oslabení jednoho článku řetězce 	<ul style="list-style-type: none"> - ekologie 	<p>6.5 Základní podmínky života</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí - sleduje aktuální stav životního prostředí - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - chápe principy trvale udržitelného rozvoje - orientuje se v globálních problémech biosféry - vlastními slovy objasňuje vývoj populací organismů s využitím názorných multimediálních prostředků a modelů pro zobrazení průběhu přírodních dějů 	<ul style="list-style-type: none"> - člověk a životní prostředí - simulace a modely vývoje populací a společenstev organismů 	<p>6.5 Základní podmínky života 6.5 Lidské aktivity a problémy životního prostředí 6.5 Vztah člověka k prostředí 6.3 Evropa a svět nás zajímá</p>

5.5.4 Zeměpis

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku.

Ve všech ročnících má časovou dotaci 2 hodiny týdně.

Zeměpis se vyučuje v kmenových třídách, specializované a počítačové učebně. K výuce se využívají i vycházky do přírody a zeměpisné exkurze.

Charakteristika vyučovacího předmětu Zeměpis (Geografie)

Zeměpisné vzdělání umožňuje žákům porozumět přírodním faktům a jejich zákonitostem. Pomáhá lépe se orientovat v běžném životě. Dobrá znalost přírodní a socioekonomické sféry je velmi důležitým předpokladem pro další rozvoj harmonicky rozvinutého moderního Evropana. Přírodu bereme jako celek, jehož části se navzájem ovlivňují. Při výuce poznávají žáci důležité vzájemné vztahy mezi přírodou a lidskou činností. Pochopí, jak byl rozvoj lidské společnosti ovlivněn rozličnými přírodními podmínkami a zároveň zjistí, jak dnes lidstvo významně svojí aktivitou přírodní sféru ovlivňuje a často i nevratně poškozuje. Poznají hlavní přírodní zdroje, které zajišťují dynamický rozvoj současné společnosti. Zároveň si uvědomí vysoký stupeň závislosti naší civilizace na těchto vyčerpateľných zdrojích. Budou objevovat netradiční a obnovitelné zdroje energií, které sami budou v budoucnu využívat pro uspokojování svých energetických potřeb.

Učivo zeměpisu postupně seznámí žáky s postavením planety Země ve vesmíru, s přírodními podmínkami, které byly a stále jsou určující pro rozmístění veškerých organismů na Zemi, a tedy i člověka. Na své zeměpisné cestě navštívíme prakticky všechny státy světa a seznámíme se s životem v těchto zemích. Podrobně procestujeme naši republiku a poznáme její krásy. Jako skuteční odborníci s dostatkem znalostí budou žáci v kapitolách věnovaných socioekonomické sféře charakterizovat obyvatelstvo, průmysl, zemědělství a dopravu v rámci celé planety. Stranou nezůstanou ani globální problémy lidstva.

Společenskovědní charakter umožňuje poznat a pochopit problémy růstu populace ve světě, problémy s výživou lidstva, šířením AIDS či globální oteplování planety. Geografie, kterou na základní škole zastupuje zeměpis je nesmírně širokou vědní disciplínou, která se dynamicky rozvíjí a pomáhá nám pochopit svět kolem nás se všemi problémy, které moderní doba přináší. Předností geografie – zeměpisu je hlavně to, že problémy pouze nepopisuje, ale snaží se je aktivně řešit.

Během výuky zeměpisu získají žáci celou řadu kompetencí. Tyto kompetence jim pomohou při budoucí volbě povolání, zlepšit jejich přístup k trvale udržitelnému způsobu života, pomohou jim lépe se orientovat v otázkách světové ekonomiky. Získané znalosti a dovednosti – kompetence budou využívat i na otevřeném evropském pracovním trhu. V hodinách zeměpisu se žáci seznámí i s problematikou chování člověka za mimořádných situacích, jako jsou povodně či větrné bouře. Cílem je, aby mladý člověk v těchto mimořádných situacích ochránil zdraví své, ale i ostatních spoluobčanů.

Dnešní pojetí výuky zeměpisu je pro žáky velmi zajímavé, neboť počítá s jejich přirozenou zvědavostí a kreativitou.

Vyučovací předmět Zeměpis využívá k poznávání, zobrazování a hodnocení geografického prostředí digitální technologie způsobem, který podporuje aktivní přístupy žáků při práci s geoinformačními zdroji. V některých tématech se jedná o doplnění, sdílení a ověření poznatků získaných z jiných zdrojů, z učebnic, encyklopedií, z dostupné literatury a z jiných materiálů, obohacených i vlastními zkušenostmi žáků. Jindy mohou být vyučovací hodiny zeměpisu založeny zcela na využívání a aplikacích digitálních technologií. Je to například při činnostech s vybranými geografickými informačními systémy, s digitálními mapami, s aplikacemi dálkového průzkumu Země, satelitního a leteckého snímkování, s rozšířenou (virtuální) realitou, s virtuálními 3D materiály, 360° prohlídkami, s vybranými simulacemi, animacemi a aplikacemi pro znázorňování a hodnocení geografických reálií.

Cíle výuky zeměpisu

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, poznávání hlavních geografických objektů, jevů, procesů a souvislostí mezi nimi, osvojování a používání základních geografických pojmů a poznávacích metod
- rozvíjení kritického a logického myšlení
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat s plány, s mapami, s atlasy a s dalšími geografickými podklady a zdroji informací
- tvorba a podpora aktivního přístup při rozvoji a ochraně životního prostředí
- podchytit a rozvíjet smysl pro respektování veškeré přírody na Zemi a vážit si všech lidských výtvorů
- podporovat a rozvíjet trvalý zájem o poznávání vlastní země a zemí našich sousedů, regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka – občana planety Země
- posilovat environmentální citění žáků a vést je k trvale udržitelnému způsobu života
- aplikace geografických poznatků v praktickém životě

Formy a metody práce

Podle charakteru učiva a vytknutých cílů zařazují vyučující různé formy a metody práce, které se operativně střídají. Důležitý je individuální přístup k žákům s přihlédnutím k jejich osobním možnostem.

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- samostatná práce žáků – plní předem zadané úkoly
- použití moderních audiovizuálních programů v počítačové učebně (frontální výuka, která využívá dataprojektor, prostřednictvím něhož předkládáme žákům aktuální geografická data a jevy stažené z vhodných geografických serverů)
- práce v počítačové učebně s využitím výukových programů a internetu
- zeměpisné vycházky do okolí školy – práce s mapou místní krajiny
- zeměpisné exkurze
- projektové vyučování – žáci zpracovávají vlastní geografické prezentace v Powerpointu

Mezipředmětové vztahy

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk příroda:

- chemie: - znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry
 - těžba a zpracování surovin, recyklace a využití obnovitelných zdrojů
- fyzika: - sluneční soustava, vesmír
 - slapové jevy a gravitace
 - určování a měření času
- přírodopis: - rozšíření živočichů a rostlin – vegetační pásy
 - biotopy a ekosystémy
 - CHKO a národní parky

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy
- ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- dějepis: kultura národů, historie států, světová náboženství

Průřezová témata

Předmětem prolínají průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova

- vede k porozumění sobě samému a druhým, napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých lidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní – dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci, formuje studijní dovednosti
- vede k uvědomování si hodnot různých lidí, jejich názorů a přístupů k řešení problémů
- prevence škodlivých způsobů chování

2. Výchova demokratického občana

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- nést vlastní odpovědnost za svá rozhodnutí
- rozvíjí a podporuje komunikativnost, formační, dialogické schopnosti a dovednosti
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech ke kritickému myšlení

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie, seznamuje
- s dopadem činnosti na osobní a občanský život každého z nás
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti, ke kulturní rozmanitosti
- naši sousedé – jejich život, jazyky, tradice a zvyky
- Den Evropy
- život Evropanů a styl života evropských rodinách a zemích
- evropská integrace, co Evropu spojuje a co ji rozděluje
- Evropská unie a další mezinárodní organizace
- propojování tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa. Tyto informace mají především usnadňovat orientaci v nabídce vzdělávacích a pracovních příležitostí, rozvíjení zájmů a navazování kontaktů

4. Multikulturní výchova

- poznávání a respektování zvláštností různých etnik a cizinců, žijících v České republice
- uplatňování práva všech lidí žít společně, spolupracovat a udržovat tolerantní vztahy
- a vzájemně se obohacovat o různé kultury
- vést k principům slušného chování, dodržování morálních norem, vést k solidaritě
- rozvíjet smysl pro rovnocennost všech lidí v Evropě a různých způsobů života a myšlení
- zdůrazňovat význam učení cizím jazykům jako předmětu dorozumívání
- rozvíjet poznání projevů rasové nesnášenlivosti, netolerance a diskriminace
- propojení Multikulturní výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména získávat, vyhodnocovat a sdílet informace jako východisko pro přemýšlení a naléhavých tématech a způsobech řešení

5. Environmentální výchova

- vede každého jedince k pochopení vzájemných vztahů člověka a životního prostředí
- sleduje a rozvíjí ekologická, ekonomická a prostorová hlediska
- vést k aktivní ochraně našeho životního prostředí
- vést k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, ochraně přírody i přírodních zdrojů
- přispívat k utváření zdravého životního stylu, estetickému vnímání krás našeho okolí
- seznámit se s ekosystémy např. les, vodní zdroje, moře, tropický deštný les, lidská sídla

- kulturní krajina a uvědomit si příznivé a nepříznivé vlivy a dopady lidské činnosti
- podněcovat k ochraně a šetření základních přírodních zdrojů jako je voda, ovzduší, půda
- seznámit s problémy, které vznikají působením člověka – např. vliv zemědělství
- dopravy, průmyslu a odpadů na měnící se životní prostředí člověka, vést ke snaze ho zlepšovat než zhoršovat
- propojení Environmentální výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se životního prostředí jednotlivých zemí a světadílů
- to umožňuje hlouběji poznávat a vyhodnocovat závažnost celosvětových ekologických problémů a zvyšovat zájem žáků o vyhodnocení jejich možných dopadů na úrovni lokální a globální

6. Mediální výchova

- učí se využívat média jako zdroje informací ve vyučování, v zábavě i ve volném čase
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci, přizpůsobování se ostatním
- kritické hodnocení reklam, některých zpravodajství, orientace v textu
- rozvíjení psaného projevu, využívat práci s grafy, časopisy, televizi (videopořady)
- počítači k získávání informací, k zábavě i k účelnému využívání volného času

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- umožňuje žákům komunikovat o tvůrčích postupech a výsledcích práce s geoinformačními zdroji a prameny prostřednictvím vhodných digitálních komunikačních prostředků, nástrojů a přístrojů
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů

- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou
- podporuje žáky v používání digitálních technologií pro objevování problémů, pro jejich řešení, pro zlepšování životního prostředí

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku
- vede žáky k zodpovědné výstavbě a správě digitální identity, k dodržování základních bezpečnostních pravidel, k respektování autorských práv

Kompetence občanské

- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- žáci jsou vedeni k efektivní práci
- žáci pracují samostatně, ale i ve skupinách

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Kompetence digitální

- žáci ovládají běžně používaná digitální zařízení, využívají je při učení a při zapojení do života školy a do společnosti
- získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, které technologie, pro jakou geografickou činnost použít

Učitel vede žáky:

- k významu digitálních technologií pro lidskou společnost, kriticky hodnotí jejich přínosy a k reflexi rizika jejich využívání
- k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i a s negativním dopadem na jeho tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitální prostředí jedná eticky

Zeměpis – 6. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - používá v praktických příkladech znalosti o kulatosti planety Země - prokáže na konkrétních příkladech důsledky pohybů Země na život lidí a organismů - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - vysvětlí délku trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období - objasní postavení Slunce ve vesmíru a jeho význam pro vznik života na Zemi - popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy - charakterizuje polohu, povrch, pohyby Měsíce, jednotlivé fáze Měsíce a jeho vliv na Zemi - aplikuje poznatky o vesmíru a o sluneční soustavě v pohledu na zemské těleso - rozumí pojmům: planeta, hvězda, planetky, měsíce, meteorická tělesa, komety a galaxie - chápe a umí vysvětlit význam dobývání vesmíru 	<p>Země jako vesmírné těleso</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvar a rozměry Země - pohyby Země - Měsíc – přirozená družice Země - sluneční soustava - Slunce - Vesmír 	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - prostorová a časová hlediska - základní podmínky života <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívat média jako zdroj informací
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v přírodě podle Slunce – dokáže určit sever - používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu - používá různé druhy plánů a map, umí je orientovat - s pomocí měřítka mapy dokáže zjistit skutečnou vzdálenost objektů - seznámí se znázorněním výškopisu a polohopisu na mapách - prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót, nadmořské výšky - vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících 	<p>Globus a mapa</p> <ul style="list-style-type: none"> - mapy - poledníky a rovnoběžky - zeměpisná poloha - čas na Zemi - výškopis a polohopis - práce s turistickou mapou 	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - prostorová a časová hlediska <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívat média jako zdroj informací <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní dovednosti pro spolupráci - prevence škodlivých způsobů chování

<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v turistické mapě místního regionu - používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na globusu i mapě geografickou polohu jednotlivých míst na Zemi - vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopí účel časových pásem a úlohu hlavního a 180. poledníku pro určování času na Zemi - rozumí pojmům: poledník, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, zeměpisná síť, obratníky, polární kruh a datová mez - vysvětlí podstatu polárního dne a noci - dokáže v praxi využít znalosti o jarní a podzimní rovnodennosti, zimním a letním slunovratu - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě 		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem krajinná sféra - uvádí příklady vlivu člověka na krajinnou sféru - orientuje se v objektech, jevech a procesech v jednotlivých složkách přírodní sféry - rozpoznává souvislost a vzájemnou podmíněnost mezi jednotlivými přírodními složkami krajinné sféry - porovná působení vnitřních a vnějších procesů a v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost - posuzuje zemský povrch – reliéf jako výsledek složitého působení endogenních a exogenních činitelů a lidských činností - objasní stavbu zemského tělesa a dna oceánů - zná příčiny sopečné činnosti a zemětřesení, umí lokalizovat místa se zvýšeným nebezpečím těchto jevů, dokáže si uvědomit jejich ničivou sílu - s porozuměním pracuje s pojmy počasí, podnebí, meteorologické 	<p>Krajinná sféra Země a její složky – litosféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba Země - dno oceánů - zemětřesení a sopečná činnost - vznik pohoří - zvětrávání <p>- atmosféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - složení a význam atmosféry - předpověď počasí - počasí a podnebí - délka dnů a nocí na Zemi - podnebné pásy - oběh vzduchu v atmosféře - ochrana atmosféry <p>- hydrosféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - oceány a moře - pohyby mořské vody - vodstvo na pevnině - ledovce - podpovrchová voda - význam hydrosféry 	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivní ochrana životního prostředí - kulturní krajina - ochrana a šetření základních přírodních zdrojů - problémy vznikající působením člověka - globální oteplování klimatu působením lidské činnosti - důsledky globálního oteplování a jeho zpětný vliv na člověka (Live Earth) - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

<p>prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí se orientovat v televizní předpovědi počasí - dokáže charakterizovat význam atmosféry pro život na Zemi - vysvětlí význam ozonové vrstvy - charakterizuje jednotlivé podnebné pásy - vysvětlí příčiny různé délky dne a noci na Zemi v závislosti na ročním období a zeměpisné šířce - zná možná nebezpečí spojená s nepříznivými meteorologickými jevy – vichřice, ledovka a podobně - dokáže přijímat vlastní rozhodnutí a postupy k ochraně atmosféry - pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště - seznámí se s rozložením vody na Zemi - chápe a umí objasnit velký a malý koloběh vody v atmosféře - orientuje se v pojmech a umí je vyhledávat na mapách: oceán, moře, pohyby mořské vody, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, bezodtokové oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže - dokáže přijímat vlastní rozhodnutí k ochraně vodních zdrojů - popíše vznik půdy, složení půdy, půdní typy a druhy a jejich hospodářské využití, rozumí pojmům mateční hornina, humus, eroze půdy - vysvětlí význam, využití a ochranu půdy, příčiny úbytku půdy a možné následky tohoto úbytku u nás i ve světě - objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce - vymezí geografická šířková pásma na Zemi - seznámí se s vlivy člověka na přírodní prostředí v jednotlivých vegetačních pásmech - charakterizuje jednotlivé vegetační pásy včetně využití těchto pásů člověkem - určí geografickou polohu jednotlivých oceánů, světadílů podle zeměpisných souřadnic i z hlediska polohy na zemských 	<ul style="list-style-type: none"> - pedosféra <ul style="list-style-type: none"> - vznik a složení půdy - půdní typy a druhy - význam a ochrana půd - biosféra <ul style="list-style-type: none"> - tropické deštné lesy - savany - pouště a polopouště - subtropické rostlinstvo - stepi - lesy mírného pásu - tundra - polární oblasti - život v oceánech - výškové stupně v krajině - význam a ochrana biosféry 	
---	---	--

<p>polokoulích a v podnebných pásech</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů - seznamuje se s ekologickou problematikou moří a oceánů - stručně charakterizuje život v jednotlivých oceánech a jejich využití člověkem - je si vědom významu oceánu pro vznik života na Zemi i pro jeho další rozvoj - zná příčiny ohrožující oceány a moře - objasní výškovou stupňovitost v krajině – využije i místní region 		
<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovná rozlohu jednotlivých oceánů a světadílů - podá základní charakteristiku a využití oceánů - zhodnotí a popíše geografickou polohu hlavních oblastí - dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámil – hory, řeky jezera a podobně - stručně charakterizuje přírodní podmínky oblastí - popíše obyvatelstvo světadílů a provede jeho charakteristiku z hlediska rozdílných ras a náboženství - s pomocí mapy vyhledá důležité surovinové zdroje - regionu - pracuje s dalšími tematickými mapami světadílů - provede stručnou regionalizaci Afriky - vyhledá na mapě nejvýznamnější státy a provede jejich stručnou charakteristiku - dokáže vymezit základní problémy daných regionů – nedostatek potravin, pitné vody, šíření AIDS, dětská práce a podobně - lokalizuje významné hospodářské a turistické oblasti - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, 	<p>Zeměpis světadílů a oceánů/regiony světa</p> <p>Afrika</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha, rozloha a členitost pobřeží - povrch Afriky - podnebí Afriky - vodstvo Afriky - vegetační pásy Afriky - přírodní zdroje - obyvatelstvo Afriky - oblasti Afriky - Severní arabská Afrika - Tropická Afrika - Jižní Afrika - problémy dnešní Afriky <p>Indický Oceán a Austrálie</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha, rozloha, členitost pobřeží - povrch Austrálie - podnebí, vodstvo a vegetační pásy - přírodní zdroje - obyvatelstvo - Australský svaz <p>Tichý oceán a Oceánie</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní podmínky - obyvatelstvo a hospodářství Oceánie - vybrané země Oceánie <p>Antarktida</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní podmínky a objevování Antarktidy - vědecký výzkum Antarktidy <p>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie</p>	<p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňování práva všech lidí žít společně - vzájemně se obohacovat o různé kultury - problémy chudoby Afriky (Live 8) <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - exploatace přírodních zdrojů Afriky <p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivní postoj k dodržování lidských práv - občan, občanská společnost a stát - formy participace občanů v politickém životě <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - způsob života Aboriginů a Maorů - poznání projevů rasové nesnášenlivosti, netolerance, diskriminace <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam společenských etnik

<p>mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady užití geoinformačních technologií v geografii i v běžném životě - hodnotí význam navigačních přístrojů a aplikací pro orientaci na Zemi v rámci života lidí, uvádí konkrétní příklady jejich využití - rozliší na příkladech rozdíl mezi digitální a analogovou mapou, uvede výhody a nevýhody jednotlivých druhů - využívá vybrané produkty a aplikace dálkového průzkumu Země pro charakteristiku planety Země (postavení ve vesmíru, tvar, pohyby, povrch, přírodní poměry...); - používá dostupné přístroje a aplikace globálního polohového systému, vybrané produkty a aplikace dálkového průzkumu Země pro navigaci a orientaci ve svém okolí, při pohybu v terénu, pro pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny 	<ul style="list-style-type: none"> - příklady užití geoinformačních technologií v geografii a v běžném životě: navigační přístroje a systémy v dopravě, digitální mapy, digitální zdroje pro znázornění, vyjádření a hodnocení prvků, jevů a procesů v geografickém prostředí, digitální vzdělávací zdroje, databáze, kanály a portály pro výuku zeměpisu; - digitální mapy, mapové portály – charakteristiky, příklady užití v geografii i v běžném životě, příklady digitálních map a příklady mapových portálů ve vztahu k poloze školy, rozdíl mezi digitální a analogovou mapou, výhody a nevýhody digitálních map, digitální mapa jako zdroj informací, digitální mapa jako výstup ze sběru a zpracování dat, užití digitálních map a mapových portálů pro charakteristiky a hodnocení regionů, v nichž se škola nachází (např. mapové portály jednotlivých krajů) <p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - globální polohový systém – funkce a složky systému, princip měření polohy, záznam polohy bodu v terénu, záznam prošlé trasy v terénu, záznam plochy v terénu, navigace v okolí školy - dálkový průzkum Země – princip, metody, produkty, význam pro kartografii, aplikace, užití produktů DPZ ve vybraných oblastech lidských činností, letecké a družicové snímky, způsoby pořizování leteckých a družicových snímků, význam snímků pro kartografii – vznik map, užití snímků pro vybrané charakteristiky planety Země 	<p>- kultivace postojů ke světu, ke kulturní rozmanitosti</p>
--	---	---

Zeměpis – 7. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - porovná rozlohu jednotlivých oceánů a světadílů - na mapě světa lokalizuje konkrétní světadíly a oceány - podá základní charakteristiku a využití oceánů 	<p>Zeměpis světadílů a oceánů/regiony světa</p> <p>Polární oblasti</p> <p>Arktida – Severní ledový oceán</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní podmínky 	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájemné vztahy člověka a životního prostředí (tání ledovců)

<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí a popíše geografickou polohu hlavních oblastí - dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámil – hory, řeky jezera a podobně - stručně charakterizuje přírodní podmínky světadílů a modelových oblastí - je schopen objasnit vliv přírodních podmínek na lokalizaci hospodářských aktivit - dokáže charakterizovat obyvatelstvo významných regionů - zná hlavní světová náboženství a lokalizuje jejich výskyt na mapě světa - charakterizuje surovinové zdroje regionu - provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu a provede jejich vzájemné porovnání - vyhledá nejvýznamnější státy světa a provede jejich stručnou charakteristiku včetně významných měst - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich 	<ul style="list-style-type: none"> - život v Arktidě <p>Amerika</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha, rozloha a členitost pobřeží - povrch Ameriky - podnebí Ameriky - vodstvo Ameriky - vegetační pásy Ameriky - přírodní zdroje Ameriky - osídlování Ameriky - obyvatelstvo Ameriky - oblasti Ameriky - Kanada - USA - Mexiko - Střední Amerika - Brazílie - Argentina - ostatní země Jižní Ameriky 	<ul style="list-style-type: none"> - ekologická, ekonomická a prostorová hlediska - podněcovat k ochraně a šetření základních přírodních zdrojů - seznámit se s ekosystémy <p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastní odpovědnost za svá rozhodnutí (osídlování Ameriky) - občan, občanská společnost a stát - formy participace občanů v politickém životě - principy demokracie, jako formy vlády a způsobu rozhodování <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - právo všech lidí žít společně a vzájemně se obohacovat (různá etnika žijící na území Ameriky) - kulturní rozdíly - etnický původ - multikulturalita
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech - umí ukázat oblasti s nedostatkem potravin a pitné vody - dokáže lokalizovat ohniska válečných konfliktů - na mapě světa ukáže hlavní turistické destinace - samostatně pracuje s atlasem světa - aktivně využívá školní zeměpisné počítačové programy - s pomocí internetu vyhledává a vyhodnocuje základní geografické informace <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje užití geoinformačních technologií v geografii i v běžném životě - uvádí konkrétní příklady navigačních přístrojů a aplikací pro orientaci na Zemi v rámci života 	<p>Atlantský oceán</p> <p>Asie</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha, rozloha a členitost pobřeží - povrch Asie - podnebí Asie - vodstvo Asie - vegetační pásy Asie - přírodní zdroje Asie - osídlování Asie - obyvatelstvo Asie <p>Oblasti Asie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jihozápadní Asie - Jižní Asie - Jihovýchodní Asie - Východní Asie - Centrální Asie <p>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie</p>	<p>dtto</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace (ročníkový projekt a jeho prezentace) <p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - obhajoba a dodržování lidských práv v Asii (Čína, Tibet, Severní Korea...) <p>dtto</p>

<p>lidí, využívá vybraný geografický informační systém pro znázornění, srovnání a hodnocení vybraných charakteristik států světa</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváří jednoduchou digitální tematickou mapu přírodního, společenského nebo hospodářského jevu vybraných států nebo regionů světa; - analyzuje s pomocí dostupných digitálních map a mapových portálů vybrané složky a prvky konkrétních geografických míst, lokalit a regionů - využívá vybrané produkty satelitního a leteckého snímání Země pro hodnocení krajiny a prezentaci důsledků přírodních a společenských vlivů na životní prostředí; - používá dostupné přístroje a aplikace globálního polohového systému, vybrané produkty a aplikace dálkového průzkumu Země pro navigaci a orientaci ve svém okolí, při pohybu v terénu, pro pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny; - pracuje s rozšířenou (virtuální) realitou, s virtuálními 3D materiály, s virtuálními 360° prohlídkami, s animacemi a aplikacemi pro znázornění a hodnocení geografických reálií 	<ul style="list-style-type: none"> - příklady užití geoinformačních technologií v geografii a v běžném životě: navigační přístroje a systémy v dopravě, digitální mapy, digitální zdroje pro znázornění, vyjádření a hodnocení prvků, jevů a procesů v geografickém prostředí, digitální vzdělávací zdroje, databáze, kanály a portály pro výuku zeměpisu - geografický informační systém – komponenty, příklady GIS, příklady výstupů GIS a jejich užití (zpracování dat, analýzy, aplikace atd.), vybraný jednoduchý GIS online a jeho užití, tvorba jednoduchých tematických map (vybrané regiony), propojení s databázovými systémy, využití vlastních dat <p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - globální polohový systém – navigace v okolí školy, orientace v okolí školy, zpracování a vizualizace dat zjištěných v terénu v okolí školy (významné stromy, černé skládky, návrhy stezek, návrhy chráněných území...) - dálkový průzkum Země – užití snímků pro hodnocení krajiny v okolí školy (zástavba, zeleň...), užití snímků pro hodnocení vlivu člověka na životní prostředí v okolí školy 	
--	--	--

Zeměpis – 8. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
---------------------------	-------	------------------

<ul style="list-style-type: none"> - na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámil – hory, řeky jezera a podobně - stručně charakterizuje přírodní podmínky Evropy a vyhodnocuje jejich vliv na rozmístění socioekonomické sféry - vyhodnocuje stav a kvalitu životního prostředí v jednotlivých částech Evropy - analyzuje surovinové zdroje Evropy a objasňuje příčiny evropských ekonomik na dovozu nerostných zdrojů, zná hlavní dodavatele surovin pro evropské ekonomiky - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států - na mapě lokalizuje hlavní evropské průmyslové zóny - chápe vzrůstající význam moderní dopravy pro celkový rozvoj jednotlivých regionů i celé EU - charakterizuje rozmístění evropského zemědělství v závislosti na rozličných přírodních podmínkách - posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - popíše rozmístění evropského obyvatelstva, analyzuje hustotu osídlení, zaměstnanost v jednotlivých sektorech i životní úroveň - vysvětlí příčiny rostoucího počtu cizinců v Evropské unii - samostatně charakterizuje jednotlivé oblasti Evropy a světa se zaměřením na modelové státy - orientuje se v přehledu evropských a světových zemí, jejich hlavních měst a umí na mapě ukázat i další významné evropské a světové metropole - pracuje aktivně s tematickými mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu, sídlech 	<p>Zeměpis světadílů a oceánů</p> <p>Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní podmínky Evropy - poloha a členitost pobřeží - povrch Evropy - podnebí Evropy - rostlinstvo a živočišstvo - evropské vodstvo - hospodářství Evropy - přírodní zdroje a průmysl - zemědělství - doprava - obyvatelstvo Evropy - Evropská unie <p>Přehled evropských zemí a regionů</p> <ul style="list-style-type: none"> - střední Evropa - západní Evropa - alpské země - jižní Evropa - jihovýchodní Evropa - severní Evropa - východní Evropa + Rusko <p>Socioekonomický zeměpis</p> <p>Obyvatelstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmístění a růst populace - lidské rasy - zaměstnanost a migrace - sídla - národy a státy světa <p>Zemědělství</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam a rozmístění zemědělství - rostlinná výroba - živočišná výroba <p>Lesní a vodní hospodářství</p> <p>Průmysl</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam a rozmístění průmyslu - těžba surovin - energetika - těžký průmysl - spotřební a potravinářský průmysl <p>Doprava</p> <p>Přenos zpráv a informací</p> <p>Služby</p>	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivní ochrana životního prostředí - podněcovat k ochraně a šetření základních přírodních zdrojů (voda ovzduší, půda) - problémy vznikající působením člověka (vliv zemědělství, dopravy, průmyslu a odpadů na měnící se životní prostředí člověka) <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace (ročníkový projekt a jeho prezentace) <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - objevujeme Evropu a svět - jsme Evropané <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní rozdíly - etnický původ - multikulturalita - princip sociálního smíru a solidarity
--	---	--

<p>a hospodářských činnostech v celosvětovém měřítku</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomocí internetu vyhledává odpovědi a potřebná data k zadaným problémům - orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace - na mapě světa lokalizuje rozmístění lidských ras, náboženství, jazyků a hlavní soustředění světové populace - vysvětlí pojmy urbanizace, aglomerace, konurbace a megalopolis - na mapě vyhledá významné světové aglomerace - chápe nesmyslnost rasové nesnášenlivosti a uvádí příklady rasových menšin žijících i v naší republice - rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva, hlediska svrchovanosti, státního zřízení a formy vlády - lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě - uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení - vymezí základní pojmy migračního pohybu, uvede důvody migrací v minulosti, hlavní směry migrací v současnosti a jaké problémy spojené s migrací to zemím přináší - definuje moderní novodobý národ a jeho znaky - orientuje se ve světových náboženstvích a jejich rozmístění na Zemi - objasní obecnou charakteristiku zemědělství, úlohu přírodních a sociálně-ekonomických faktorů na jeho rozmístění - na mapě lokalizuje místa s nedostatkem potravy a pitné vody - stručně zhodnotí rostlinnou i živočišnou výrobu v jednotlivých regionech světa v závislosti na rozdílných přírodních podmínkách - chápe význam ochrany lesů a jejich význam pro stabilitu klimatu na planetě 	<p>Vzdělávání</p> <p>Cestovní ruch</p> <p>Mezinárodní spolupráce</p> <p>Globální problémy lidstva</p>	<p>Mediální výchova</p> <p>-kritické hodnocení reklam, některých zpravodajství, orientace v textu (čtenářská gramotnost)</p> <p>- práce s grafy, odbornou literaturou, cestovními příručkami, získávání znalostí prostřednictvím internetu</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>-dovednosti dobré komunikace</p> <p>- studijní dovednosti</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>-pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti</p> <p>- uvažování o problémech v širších souvislostech (kritické myšlení)</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>- naši sousedé, jejich život, jazyky, tradice a zvyky</p> <p>- orientace v evropském prostředí a jeho kořenů</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>- význam učení se cizím jazykům jako předmětu dorozumívání</p> <p>- rozvoj poznání projevů rasové nesnášenlivosti, netolerance, diskriminace, xenofobie</p> <p>Mediální výchova</p>
---	---	---

<p>znázornění a hodnocení vybraných společenských a hospodářských jevů;</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváří a využívá myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v prostorové realitě na základě digitalizovaných prostorových informací - objasní výhody digitálních tematických map pro zobrazení a hodnocení geografické reality a geografického prostředí vybraných společenských, hospodářských a environmentálních jevů - vytváří jednoduchou digitální tematickou mapu vybraného společenského, hospodářského nebo environmentálního jevu - analyzuje s pomocí dostupných digitálních map a mapových portálů vybrané složky a prvky konkrétních geografických míst, lokalit a regionů - využívá vybrané produkty satelitního a leteckého snímkování Země pro hodnocení krajiny a prezentaci důsledků přírodních a společenských vlivů na životní prostředí; - používá dostupné přístroje a aplikace globálního polohového systému, vybrané produkty a aplikace dálkového průzkumu Země pro navigaci a orientaci ve svém okolí, při pohybu v terénu, pro pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny; - pracuje s rozšířenou (virtuální) realitou, s virtuálními 3D materiály, virtuálními 360 ° prohlídkami, s animacemi a aplikacemi pro znázornění a hodnocení geografických reálií 	<ul style="list-style-type: none"> - geografický informační systém – komponenty, příklady GIS, příklady výstupů GIS a jejich užití (zpracování dat, analýzy, aplikace atd.), vybraný jednoduchý GIS online a jeho užití, tvorba jednoduchých tematických map (vybrané státy a regiony...), propojení s databázovými systémy, využití vlastních dat - prostorová data – charakteristika, druhy, příklady užití v geografii: co jsou to prostorová data, databázové systémy, databázové systémy ČR i zahraniční (ČSÚ x World Factbook), užití databázových systémů – zdroj informací (rozloha, počet obyvatel), zpracování dat (např. hustota obyvatelstva), výstupy (tvorba jednoduchých tematických map: kraje ČR, sousední státy a další regiony), propojení s využitím jednoduchého online GIS - digitální mapy, mapové portály – charakteristiky, příklady užití v geografii i v běžném životě, příklady digitální map a příklady mapových portálů <p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - užití produktů DPZ ve vybraných oblastech lidských činností, letecké a družicové snímky, způsoby pořizování leteckých a družicových snímků, význam snímků pro kartografii – vznik map, užití snímků pro vybrané charakteristiky planety Země 	
---	---	--

Zeměpis – 9. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - určí absolutní geografickou polohu České republiky - vyhodnotí relativní geografickou polohu České republiky podle různých kritérií 	<p>Zeměpis České republiky</p> <p>ČR na mapě Evropy</p>	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - prostorová a časová hlediska <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívat média jako zdroj informací

<ul style="list-style-type: none"> - porovná rozlohu České republiky s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států 		
<ul style="list-style-type: none"> - popíše s pomocí obecně zeměpisných a tematických map vznik a vývoj reliéfu, určí a vyhledá hlavní horopisné celky - vyhodnocuje podle tematických map podnebí v různých částech republiky, určí na mapě tři hlavní podnebné oblasti - rozumí televizní předpovědi počasí - orientuje se v říční síti České republiky, charakterizuje využívání vodních zdrojů a mapuje hlavní zdroje znečišťování vodních zdrojů - objasňuje vznik a význam půd, umí přijímat opatření k jejich ochraně - zná příčiny výškové stupňovitosti, orientuje se v systému ochrany přírody včetně lokalizace národních parků - přijímá správná řešení a návrhy pro ochranu životního prostředí 	<p>Přírodní podmínky ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - geologický vývoj - horopis ČR - podnebí ČR - vodstvo - půdy - rostlinstvo a živočišstvo - životní prostředí a jeho ochrana 	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájemné vztahy člověka a životního prostředí - zdravý životní styl, estetické vnímání krás našeho okolí - příznivé a nepříznivé vlivy dopadu lidské činnosti
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy přirozený pohyb obyvatelstva, stárnutí populace a jeho vliv na ekonomiku země - objasní příčiny migrace a uvede příklady velkých migrací na našem území - charakterizuje národnostní skladbu, vyhodnocuje náboženskou orientaci a vzdělanostní úroveň obyvatelstva - vysvětluje a chápe změny zaměstnanosti podle sektorů - na příkladech objasňuje pojmy urbanizace a vyhledává na mapě významná centra osídlení a největší sídla - srovnává ukazatele o lidnatosti, rozmístění, pohybu a struktuře obyvatelstva České republiky se sousedními státy 	<p>Obyvatelstvo a sídla</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - hodnoty různých lidí, jejich názorů a přístupu k řešení problémů <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání a respektování zvláštností různých etnik a cizinců žijících v ČR - rozvíjení smyslu pro rovnocennost všech lidí v Evropě a různých způsobů života a myšlení
<ul style="list-style-type: none"> - stručně zhodnotí Českou ekonomiku před r. 1945, v letech 1945–1989 a charakterizuje proces ekonomické transformace v Česku po roce 1989 - dokáže analyzovat výhody a nevýhody naší spolupráce v rámci Evropské unie 	<p>Hospodářství</p> <p>Průmysl</p> <ul style="list-style-type: none"> - průmysl paliv a energetiky - hutnický průmysl - strojírenský průmysl - chemický průmysl - průmysl stavebních hmot - spotřební průmysl 	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájemné vztahy člověka a životního prostředí - zdravý životní styl, estetické vnímání krás našeho okolí - příznivé a nepříznivé vlivy dopadu lidské činnosti

<ul style="list-style-type: none"> - s využitím atlasu charakterizuje jednotlivá průmyslová odvětví, posuzuje jejich další rozvoj, závislost na dovozu surovin a hodnotí jejich vliv na životní prostředí - zná naše hlavní energetické zdroje a je si vědom závislosti ČR na dovozu surovin - jednotlivá průmyslová odvětví analyzuje i se zaměřením na místní region - na mapě vymezi hlavní zemědělské oblasti a vysvětlí vliv přírodních podmínek na vlastní rozmístění zemědělské produkce - s využitím tematických map vyhodnocuje rostlinnou i živočišnou výrobu, zhodnotí zemědělské aktivity v místním regionu - stručně charakterizuje jednotlivé druhy dopravy, pro přepravu různých komodit vybírá adekvátní druh dopravy a uvědomuje si negativní vlivy dopravy na životní prostředí - s využitím tematických map lokalizuje hlavní přepravní směry a dopravní koridory spojující naše území s celou Evropou - charakterizuje sektor služeb a vzrůstající význam vzdělání pro růst naší i evropské ekonomiky 	<p>- potravinářský průmysl</p> <p>Zemědělství</p> <ul style="list-style-type: none"> - rostlinná výroba - živočišná výroba - zemědělské oblasti <p>Doprava a spoje</p> <p>Služby</p> <p>Vzdělání</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropská unie a další mezinárodní organizace - evropská integrace – co Evropu spojuje a co ji rozděluje <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace (ročníkový projekt a jeho prezentace)
<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje a jejich významná města České republiky a hlavní jádrové oblasti a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit - charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, kulturní zajímavosti, rekreační možnosti jednotlivých regionů a porovnává vzájemně jejich hospodářskou funkci a vyspělost 	<p>Kraje České republiky</p>	<p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití médií jako zdroje informací ve vyučování - orientace v textu
<ul style="list-style-type: none"> - vymezi a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu - pracuje aktivně s turistickou mapou Krkonoš a Českého ráje, navrhuje trasy výletů a lokalizuje významná místa - stručně popíše historii regionu a jeho ekonomický rozvoj 	<p>Místní region</p>	<p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj a podpora komunikativnosti, formační dialogické schopnosti a dovednosti - uvažování o problémech v širších souvislostech, výchova ke kritickému myšlení

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vznik a význam turistiky pro místní region, odhaduje možné trendy a směry dalšího rozvoje regionu - chápe význam a úlohu KRNAPu, CHKO Český ráj pro zachování zdravé přírody v regionu - ovládá základy topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině - uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech - využívá vybraný geografický informační systém pro znázornění a hodnocení vybraných složek přírodního obrazu a vybraných společenských a hospodářských jevů České republiky - využívá vybraný geografický informační systém pro znázornění, srovnání a hodnocení vybraných charakteristik sousedních států České republiky - vytváří a využívá myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v prostorové realitě na základě digitalizovaných prostorových informací - objasní výhody digitálních tematických map pro zobrazení a hodnocení geografické reality a geografického prostředí regionů České republiky - vytváří jednoduchou digitální tematickou mapu vybraného přírodního, společenského nebo hospodářského jevu na území České republiky - analyzuje s pomocí dostupných digitálních map a mapových portálů vybrané složky a prvky konkrétních geografických míst, lokalit a regionů v České republice - využívá vybrané produkty satelitního a leteckého snímkování Země pro hodnocení krajiny a prezentaci důsledků přírodních a 	<p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze - jednoduché panoramatické náčrty krajiny - hodnocení přírodních jevů a ukazatelů - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy, opáření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích <p>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie</p> <ul style="list-style-type: none"> - digitální mapy, digitální zdroje pro znázornění, vyjádření a hodnocení prvků, jevů a procesů v geografickém prostředí, digitální vzdělávací zdroje, databáze, kanály a portály pro výuku zeměpisu - geografický informační systém – komponenty, příklady GIS, příklady výstupů GIS a jejich užití (zpracování dat, analýzy, aplikace atd.), vybraný jednoduchý GIS online a jeho užití, tvorba jednoduchých tematických map (kraje ČR, sousední státy ČR...), propojení s databázovými systémy, využití vlastních dat - prostorová data – charakteristika, druhy, příklady užití v geografii: co jsou to prostorová data, databázové systémy, databázové systémy ČR i zahraniční (ČSÚ x World Factbook), užití databázových systémů – zdroj informací (rozloha, počet obyvatel), zpracování dat (např. hustota obyvatelstva), výstupy (tvorba jednoduchých tematických map: kraje ČR, sousední státy a další regiony), propojení s využitím jednoduchého online GIS 	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní krajina
--	---	--

<p>společenských vlivů na životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá dostupné přístroje a aplikace globálního polohového systému, vybrané produkty a aplikace dálkového průzkumu Země pro navigaci a orientaci ve svém okolí, při pohybu v terénu, pro pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - pracuje s rozšířenou (virtuální) realitou, s virtuálními 3D materiály, virtuálními 360 ° prohlídkami, s animacemi a aplikacemi pro znázornění a hodnocení geografických reálií 	<ul style="list-style-type: none"> - digitální mapy, mapové portály – charakteristiky, příklady užití v geografii i v běžném životě, příklady digitální map a příklady mapových portálů ve vztahu k charakteristice a hodnocení regionů České republiky) <p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - globální polohový systém – orientace v terénu - dálkový průzkum Země – užití snímků pro vybrané charakteristiky planety Země, pro hodnocení krajiny a pro hodnocení vlivu člověka na životní prostředí 	
---	---	--

5.5.5 Praktika z ekologie (volitelný předmět)

Charakteristika vyučovacího předmětu Praktika z ekologie

Předmět Praktika z ekologie je určen pro žáky 6. ročníku jako povinně volitelný předmět a v učebním plánu je vymezen jednou hodinou týdně

Vyučovací předmět

- je zaměřen na komplexní rozšiřování a prohlubování vzdělávacího oboru Člověk a příroda
- klade důraz na prožitkové poznávání přírody (práce s přírodninami, přírodovědné vycházky, vlastní pozorování)
- je zaměřen na budování a rozvíjení pozitivního vztahu k přírodě a vytváření postojů, které jsou v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje

Formy realizace předmětu

- badatelská činnost
- skupinová práce
- přírodovědné vycházky
- krátkodobé projekty
- prožitkové hry

K výuce předmětu by měl sloužit i nově vybudovaný areál školního pozemku.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Předmět Praktika z ekologie úzce souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru Člověk a příroda, zejména s průřezovým tématem Environmentální výchova a rovněž s předmětem Pěstitelské práce. V rámci předmětu bude využito i spolupráce se střediskem ekologické výchovy SEVER v Horním Maršově.

Výchovné a vzdělávací postupy směřují k rozvoji všech klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žák se seznamuje s komplexními úkoly, které zahrnují informace a poznatky z celého vzdělávacího oboru Člověk a příroda
- žák využívá jako zdroj poznání encyklopedie, časopisy, internet, shromažďuje fakta a třídí je

Kompetence k řešení problémů

- žák má možnost samostatně, či v týmech, pozorovat, experimentovat
- žák má možnost sledovat vztah příčina – následek
- žák se aktivně podílí na všech fázích činnosti: na plánování, realizaci i zhodnocení

Kompetence komunikativní

- žák při řešení problémů vhodně komunikuje se spolužáky i s učitelem
- žák se učí obhajovat vhodnou formou svůj názor a zároveň poslouchat názory jiných

Kompetence sociální a personální

- žák řeší úkoly ve vzájemné spolupráci s ostatními spolužáky
- žák je veden k respektování společně dohodnutých postupů a pravidel, k dodržování pravidel bezpečného a ohleduplného chování k přírodě

Kompetence občanské

- žák dostává příležitost si přírodu vlastnoručně „osahat“ (je kladen důraz na prožitek)
- žák je vzděláván jako ekologicky myslící jedinec

Kompetence pracovní

- žák si vytváří dovednosti pozorovat lupou, mikroskopem, nakreslit jednoduché schéma
- žák aktivně pracuje s přírodninami, používá atlasů a jednoduchých klíčů k určování
- žák užívá vhodně přírodních materiálů a prosazuje využívání obnovitelných zdrojů energie

Praktika z ekologie – 6. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - se orientuje v základních ekologických pojmech (ekologie, ekosystém, diverzita, biom, populace) 	- základní ekologické pojmy	6.5. Základní podmínky života
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává různé typy přizpůsobení různým životním podmínkám 	- abiotické a biotické podmínky	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje přírodní a umělé ekosystémy - na konkrétním příkladě ekosystému vysvětlí základní vztahy a zhodnotí důsledky narušení ekosystému 	- ekosystém	
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech vysvětlí pojmy producent, konzument, reducent 	- potravní řetězce, potravní vztahy	
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje základní organizace - vysvětlí, proč je nutná mezinárodní spolupráce - zná NP, CHKO, ohrožené druhy živočichů a rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> - světové organizace na ochranu životního prostředí - ochrana životního prostředí na území ČR 	
<ul style="list-style-type: none"> - péče o poraněná zvířata - příkrmování - myslivost - útulky pro poraněná zvířata 	- péče o volně žijící živočichy	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - chápe principy trvale udržitelného rozvoje 	- zdroje energie	6.5. Základní podmínky života
<ul style="list-style-type: none"> - objasní zásady šetření energií, navrhne řešení 	- šetření energie, úniky tepla	
<ul style="list-style-type: none"> - objasní problém hromadění odpadu, chápe zásady třídění a recyklace odpadu - aktivně se zapojí do třídění odpadu ve škole a v místě bydliště - určí a posoudí, jak může znečištění odpady ohrozit život v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> - odpady - recyklace odpadů - exkurze do třídírny odpadů v Nové Pace 	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí podstatu péče o ptactvo a zvěř v zimě - zhotoví jednoduchá krmítka pro příkrmování ptáků v zimě - rozezná stopy běžných zvířat 	<ul style="list-style-type: none"> - ptáci a zvěř v zimě - výroba lojových směsí 	

<ul style="list-style-type: none"> - porovná jednotlivé druhy cizokrajného ovoce - odvodí způsoby dopravy a vysvětlí vztah dopravy a ekologické zátěže 	- cizokrajné ovoce	6.5. Lidské aktivity a problémy životního prostředí
<ul style="list-style-type: none"> - pozná, která jídla jsou rostlinného a která živočišného původu - uvědomí si původ veškeré potravy 	- potrava na našem stole	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší mezi hrami a sporty, které poškozují okolní přírodu a těmi, které ji nepoškozují 	- opatrné hry	
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí lidskou činnost a její dopady na přírodu a životní prostředí 	- přemýšlet eticky	
<ul style="list-style-type: none"> - určí zvířata, která jsou použita jako národní symbol - určí hypotetické důvody, proč jsou zvířata v národních symbolech používána 	- zvířata v národních symbolech	
<ul style="list-style-type: none"> - pozná některé domácí a přivezené živočichy našeho státu a Evropy - uvede příklady výsledku přesazení živočichů do prostředí, kde dříve nežila 	- přemísťování zvířat	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše příčiny vyhynutí některých druhů zvířat - definuje pojmy „ohrožený“, „kriticky ohrožený“ a „vzácný“ 	- ohrožená a vyhynulá zvířata	
<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam půdy jako životního prostředí rostlin a živočichů - pomocí jednoduchých klíčů určí nejběžnější živočichy v půdě 	- život v půdě	6.5. Základní podmínky života
<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam lesa jako důležitého společenstva, pozoruje a pozná nejčastější živočišné obyvatele lesa (především bezobratlé) 	- lesní živočichové	
<ul style="list-style-type: none"> - vytváří sbírky přírodnin, exponáty správně popíše a připraví z nich výstavku 	- výstava přírodnin	
<ul style="list-style-type: none"> - využívá přírodních materiálů jako suroviny pro výrobu dekorativních předmětů 	- práce s přírodními materiály (včelí vosk, ruční papír, vrbové proutí, vazby květin)	6.1. Osobnostní rozvoj Kreativita
<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí smyslové vnímání 	- poznáváme přírodu všemi smysly	6.1. Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
	Zapojení do celoškolských akcí: sběr papíru, Den Země	

5.6 Umění a kultura

5.6.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova

Vzdělávací obor hudební výchova je významný pro umělecké osvojování a estetické vnímání světa. U žáků rozvíjí specifické citění, tvořivost a vnímání hudebního díla.

K porozumění hudbě je žák veden především prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností. Žák si tak rozvíjí svoji hudebnost – individuální schopnosti a dovednosti: sluchové, rytmické, pěvecké, intonační, instrumentální, hudebně pohybové, hudebně tvořivé a poslechové.

Vyučovací předmět hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět v rámci vzdělávací oblasti **Umění a kultura**. Týdenní dotace je 1 hodina.

Předmětem se prolínají **průřezová témata**:

- OSV – rozvoj smyslového vnímání, kreativita, chápání umění jako komunikačního prostředku, vnímání hodnoty uměleckého díla
- VEGS – rozvoj vztahu k evropské a světové kultuře, poznávání kulturního a historického dědictví, chápání kulturních souvislostí, respektování národních kultur a jejich přínos kultuře evropské a světové, vnímání a uznávání kulturní rozmanitosti
- MuV – vnímání rozmanitosti kultur, jejich tradic, etnická hudba
- MeV – rozvoj schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit mediální produkci ve vztahu k umění

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k uvědomělému užívání hudební terminologie
- vede žáky k učení se prostřednictvím vlastní interpretace hudebních děl
- vede žáky k vyhledávání, třídění a porovnávání informací o hudebních dílech, autorech a interpretech v historickém kontextu
- vede žáky k rozvíjení hudebnosti prostřednictvím činností

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání souvislostí mezi jednotlivými hudebními žánry na základě podobných znaků
- ukazuje žákům možnosti volby různých hudebních výrazových prostředků
- podněcuje žáky ke kritickému myšlení při posuzování hudebního díla a při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

Učitel:

- ukazuje žákům hudbu (umění) jako specifický prostředek komunikace
- vede žáky k dialogu o dojmech z hudebního díla

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- podněcuje žáky ke spolupráci ve skupině, zadává úkoly, které žáci řeší společně
- poskytuje prostor pro osobité hudební projevy žáků

- vede žáky k tomu, aby oceňovali a respektovali hudební projevy ostatních

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k respektování a oceňování hudebních tradic
- podněcuje žáky k pozitivnímu postoji k umělecké hudbě
- motivuje žáky k potřebě navštěvovat hudební akce (v místě bydliště i jinde) a aktivně se do nich zapojovat a podporovat je

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k praktickému využívání získaných znalostí a dovedností (pěvecké, instrumentální, pohybové, poslechové) v běžném životě

Kompetence digitální

Učitel:

- seznamuje žáky s návody, postupy a možnostmi užívání digitálních technologií v hudbě i dílčích hudebních činnostech
- nabízí žákům možnost užívat a samostatně volit vhodné digitální hudební nástroje, aplikace či programy z dostupné nabídky pro řešení konkrétních úkolů při reprodukci a hudební tvorbě
- využívá digitální technologie jako nástroje zprostředkování hudby
- vede žáky k respektování autorství a autorských práv u vytvořených digitálních hudebních a zvukových projektů a k etickému jednání při interakci s těmito projekty v digitálním prostředí

Hudební výchova – 6. a 7. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná píseň lidovou a umělou, českou a moravskou - poznává lidové hudební nástroje - kultivovaně zpívá lidové písně i v lidovém dvojhlasu 	<ul style="list-style-type: none"> - lidová slovesnost, folklórní oblasti, lidové hudební nástroje - etnická hudba 	Multikulturní výchova
<ul style="list-style-type: none"> - vnímá užité výrazové prostředky v proudu znějící hudby - využívá hudební výrazové prostředky při vokálních a instrumentálních aktivitách 	<ul style="list-style-type: none"> - hudebně výrazové prostředky 	
<ul style="list-style-type: none"> - využívá teoreticky i prakticky pojmy z hudební teorie, orientuje se v notovém zápise 	<ul style="list-style-type: none"> - hudební teorie – tóny, posuvky, stupnice, akordy 	
<ul style="list-style-type: none"> - zařadí na základě získaných vědomostí slyšené písně do historických souvislostí - interpretuje (vokálně i instrumentální) písně z různých slohových období - orientuje se ve stavbě písně 	<ul style="list-style-type: none"> - píseň – písňová forma, typologie písní, píseň v proměnách staletí 	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná podle charakteristických znaků jednotlivé jevištní hudební druhy 	<ul style="list-style-type: none"> - hudba na jevišti – opera, opereta, muzikál 	

<ul style="list-style-type: none"> - interpretuje muzikálové písně s možností instrumentálního a pohybového doprovodu - pokouší se vytvořit drobné hudebně dramatické dílo na základě individuálních dovedností - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými uměleckými druhy, dokáže využít možnosti, které mu dávají multimédia a digitální prostředí 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná některé z tanců různých stylových období a typů - pohybově (pantomimicky či tanečními kroky) doprovodí slyšenou hudbu na základě individuálních schopností 	<p>- hudba a pohyb – balet, pantomima, typologie tanců</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná hudební nástroje (vizuálně i sluchově) a dokáže je zařadit do nástrojových skupin, teoreticky zná jejich využití v hudebních tělesech - snaží se dle individuálních schopností využívat ke hře alespoň jednoduché hudební nástroje 	<p>- hudební tělesa, nástroje symfonického orchestru</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - zná pravidla hlasové hygieny a využívá je při kultivovaném pěveckém projevu 	<p>- hlasová hygiena a hlasová výchova</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v jednotlivých hudebních formách a druzích a chápe hudební dílo jako logicky utvářený celek - dokáže jednotlivé hudební formy a druhy charakterizovat - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché hudební doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace 	<p>Hudební druhy a formy</p> <ul style="list-style-type: none"> - kánon - fuga - koncert - sonáta a sonátová forma - symfonie - duchovní hudba 	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v notovém záznamu rytmu, prakticky využívá různé rytmy, dokáže taktovat 	<p>- hudební rytmus, taktování</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - umí využívat hudební přehrávače a nosiče k poslechovým činnostem, ale i k vytváření vlastních interpretací - tyto aktivity zaznamenává za pomoci dostupných digitálních technologií 	<p>- hudební přehrávače a nosiče, digitální záznamová zařízení</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - chápe funkci skladatele a interpreta v hudebním umění 	<p>- skladatel a interpret v hudebním umění, kreativita, inspirace</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p>

Hudební výchova – 8. a 9. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	- dějiny hudby ve světě - hudební dílo a jeho autor	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy, dokáže využít možnosti, které mu dávají multimédia a digitální prostředí	- umělé a neumělé hudby - hudební styly a žánry	Mediální výchova
- orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje	- stupnice a tónina, orientace v notovém záznamu melodie	
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- moderní hudební nástroje - vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje	
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	- dějiny hudby u nás - hudební dílo a jeho autor	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	- rytmus, metrum, tempo, hudebně pohybové činnosti	
- orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- harmonizace, interpretace znějící hudby	
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - při těchto činnostech využívá elektronické hudební nástroje a dostupné elektronické nástroje i digitální technologie - tyto aktivity zaznamenává za pomoci dostupných digitálních technologií	- zpěv, intonace, reflexe vokálního projevu - rozvoj hudebního sluchu a hudební představitivosti	Osobnostní a sociální výchova

5.6.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

Předmět výtvarná výchova probíhá v 6. a 7. ročníku v dvouhodinové týdenní časové dotaci, v 8. a 9. ročníku v hodinové týdenní časové dotaci. K dispozici je výtvarná učebna, která poskytuje široké využití.

Naše škola žákům nabízí seznámení se s tradičními postupy a materiály (především mladším žákům) i s méně známými výtvarnými technikami (vyšším ročníkům). Velký důraz je kladen na souvislosti s jinými obory a podněty z okolního světa.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí
- žák se orientuje v uměleckých slozích a dílech v jejich historickém kontextu
- žák samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

- žák se lépe vyrovnává s problematikou širokého výběru technik a materiálů, hledá vhodné vyjadřovací prostředky
- žák kriticky myslí, je schopen obhájit svá rozhodnutí, uvědomuje si zodpovědnost za ně a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- žák vnímá výtvarné umění jako prostředek k vyjádření se a k dorozumívání se mezi vrstevníky i generacemi
- žák rozvíjí dovednost diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- žák rozumí obrazovým materiálům, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji

Kompetence sociální a personální

- žák se učí spolupráci a toleranci při jednání se spolužáky a pedagogem, výuku chápe jako příležitost k týmové práci a k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- žák si uvědomuje své já a svou tvorbu využívá jako prostředek k sebepoznání

Kompetence občanské

- žák chápe základní environmentální problémy a prezentuje je pomocí vizuální tvorby
- žák respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost a aktivně se zapojuje do kulturního dění

Kompetence pracovní

- žák si osvojuje výtvarné techniky

Kompetence digitální

- zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace

- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, objevuje možnosti práce s digitálními technologiemi, experimentuje
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci i v digitálním prostředí

Výtvarná výchova – 6. a 7. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - rozlišuje užitkovou, materiální, technickou a estetickou stránku předmětů a chápe vzájemný vztah mezi nimi 	<ul style="list-style-type: none"> - haptický a vizuální přístup ke zkoumání materiálů, výtvarné hry a komponování s nimi prostřednictvím libovolných technik - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů 	<p>Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání</p>
<ul style="list-style-type: none"> - užívá prostředky pro zachycení proporcí, kompozice, architektury - se snaží hledat harmonii a vyrovnanost v obrazně vizuálním vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> - harmonie, měřítko a proporce s použitím některé z graf. technik – tisk z šablon, koláže, linoryt, dále např. malba - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové) 	
<ul style="list-style-type: none"> - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených, či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření - orientuje se v řazení prvků v tvarové a barevné kompozici, řeší úlohy dekorativního charakteru v ploše (symetrická a asymetrická řešení) - nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci 	<ul style="list-style-type: none"> - nejmenší výtvarné práce, skvrny a skvrnky, dekorativní práce pomocí netradičních technik - komunikační obsah vizuálně vyjádřených obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace ve veřejném prostoru 	
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, poznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti a výtvarné zobrazování prostorových jevů - vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádření plochy a prostoru malbou, kresbou, hra s prostorem např. landartem a jinými alternativními směry - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování 	<p>Sociální rozvoj – komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> - projevuje smysl a cit pro prostorové formy a pro jejich výtvarné kvality, různé způsoby zobrazování plastických jevů a vztahů (hmoty, tvaru, struktury, světla, barvy, modelace) 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti tvarů, tvarování materiálů lineárního a skulptivního pojetí, prostorové hry se stavebními prvky (sádra, papír aj.) 	

<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve výtvarných principech vyjadřující světlo a stín - vychází z umělecky vizuálně obrazných vyjádření současnosti i minulosti a ze svých osobních zkušeností a prožitků 	<ul style="list-style-type: none"> - světlo a stín, výrazové prostředky světla, práce s temperou, akvarelem, kresba uhlím, fotografie - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření- uměl. výtvarná tvorba 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu - projevuje smysl a cit pro barvu a její výtvarnou kvalitu 	<ul style="list-style-type: none"> - barva a barevné systémy, barevné kontrasty, tvorba temperou, akvarelem, pastelem - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn, výběr, uplatnění a interpretace 	

Výtvarná výchova – 8. a 9. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci - prakticky využívá ve vlastní tvořivé výtvarné činnosti základních poznatků o výtvarných výrazových prostředcích 	<ul style="list-style-type: none"> - role materiálů a nástrojů, zvláště technických a přírodních prvků, odpadních materiálů s použitím nových technik a nástrojů - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní), reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech 	
<ul style="list-style-type: none"> - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření - uplatňuje představivost, fantazii a výtvarné myšlení ve vlastním výtvarném projevu 	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarné komponování, kontrast, rytmus, kresba štětcem, komponování všedních předmětů, např. xeroxován grafika, různé typy koláže, roláže, atd. s použitím již existujících výtvarných děl - proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění, historické, sociální a kulturní souvislosti 	Osobnostní rozvoj – kreativita
<ul style="list-style-type: none"> - zaznamenává podněty z představ a fantazie vyplývající z vizuální zkušenosti - citlivě vnímá okolní skutečnost - projevuje aktivní estetický vztah k životnímu prostředí, k jeho tvorbě a ochraně 	<ul style="list-style-type: none"> - setkání s prostředím, návraty k přírodě - použití papíru, dřeva, hlíny, kůže, kaménků aj., výtvarné konstruování, modelování, kašírování 	Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí

<ul style="list-style-type: none">- rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, vnímá jeho symbolický obsah, přičemž se orientuje v oblasti současné výtvarné kultury	<ul style="list-style-type: none">- kombinované techniky- typy vizuálně obrazných vyjádření – objekty, ilustrace textů, plastika, comics, fotografie, reklama, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení
---	---	--

5.7 Člověk a zdraví

5.7.1 Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví

Předmět Výchova ke zdraví je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu Výchova ke zdraví sleduje především aspekt chování podporující zdraví s návody pro každodenní život. Klade důraz na praktické dovednosti a jejich uplatnění v běžném životě. Přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví a způsoby jeho ochrany, neboť zdraví je důležitým předpokladem pro aktivní, spokojený a optimálně prožitý život.

Směřuje k tomu aby – žáci poznávali zdraví jako důležitou hodnotu v kontextu dalších životních hodnot, aby si uvědomovali základní problémy a potřeby v oblasti zdraví, zdravého životního stylu, rodinného života, partnerských vztahů, rodičovství, osobního bezpečí, uměli zaujímat vlastní postoje k uplatňování zdravého způsobu života, bezpečně se orientovali v konfliktních a krizových situacích souvisejících se zdravými mezilidskými vztahy a osobním bezpečím, uměli na ně adekvátně reagovat a přijímat odpovědnost za bezpečí své i druhých. Vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví v 8. ročníku úzce souvisí s předmětem Přírodopis je do něho zahrnuto učivo o nemocech, úrazech, praktické zásady předlékařské první pomoci, životní styl – pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka.

V rámci projektových dnů vede žáky k ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích a mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí.

Při poznávání zásadních životních hodnot je vhodné usilovat o to, aby předpokládané názory nebyly v příkrém rozporu s názory zákonných zástupců žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence digitální

Učitel vede žáky k poznání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti výchovy ke zdraví a k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií a k cílenému snižování rizik souvisejících se ztrátou soukromí a osobního bezpečí při nedodržení pravidel komunikace.

Žák – běžně využívá digitálních technologie pro zaznamenání, ukládání a vyhodnocování dat, která jim umožní vhodně utvářet jejich denní režim a rozhodovat se v situacích podporujících i ohrožujících zdraví.

Kompetence k učení

Učitel nabízí žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku ochrany zdraví, zdravého životního stylu, mezilidských vztahů a povedou k ochotě se o ni dále zajímat

Žák – pravidelně využívá informační zdroje s danou tematikou, samostatně vyhledává, třídí a propojuje informace

Kompetence k řešení problémů

Učitel motivuje žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života.

Žák – získává základní orientaci v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje, promyslí a naplánuje způsob řešení problému – je schopen obhájit svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky ke vhodné komunikaci ve skupině, ke kultivovanému písemnému i ústnímu projevu.

Žák – se podílí na řešení problémů prostřednictvím diskuse, didaktických situačních her, dramatizace, metod kooperativního učení

- různé texty a obrazové materiály tvořivě využívá ke zpracování projektů zaměřených na prevenci proti negativním vlivům na lidské zdraví a propagaci zdravého životního stylu.

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody, k poznání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování.

Žák – využívá získané vědomosti a dovednosti k upevňování dobrých mezilidských vztahů, k utváření příjemné atmosféry ve třídě

Kompetence občanské

Žák – využívá osvojených preventivních postupů k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci

- uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- zodpovědně se chová v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka, poskytne podle svých možností účinnou pomoc.

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k chápání dobrého fyzického vzhledu a duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti. Výuku doplňuje o besedy s odborníky (gynekolog, kosmetička, protidrogový preventista, lékařská záchraná služba), exkurze, využívání videoprogramů.

Předmětem prolínají průřezová témata:

- 6.1 Osobnostní a sociální výchova
- 6.2 Výchova demokratického občana
- 6.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- 6.4 Multikulturní výchova
- 6.5 Environmentální výchova
- 6.6 Mediální výchova

Výchova ke zdraví – 6. ročník

Ročníkové výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí role členů rodiny a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu rodinného prostředí a osobní rozvoj dítěte - respektuje přijatá pravidla soužití v rodině, mezi vrstevníky, ve škole, ve společnosti - pozitivní komunikace přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů - uvědomí si význam kamarádství, 	<p>Život v rodině a mimo ní</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodina-postavení a role ženy a muže - vliv rodiny na rozvoj osobnosti dítěte - komunikace v rodině - modelové situace a hry - kamarádství, přátelství a láska 	<p>6.1</p> <p>Sociální rozvoj Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace</p> <p>6.5</p> <p>Vztah člověka k prostředí Řešení problémů a rozhodování</p>

<p>přátelství a lásky, pro spokojený život</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí a zapamatuje si pojmy: - zdraví, zdravý životní styl, prevence a výchova ke zdraví - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny 	<p>Rozvoj osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - duševní a tělesné zdraví - vyrovnání se s problémy 	<p>6.1 Seberegulace a sebeorganizace</p>
<ul style="list-style-type: none"> - dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za své vlastní zdraví i zdraví druhých - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - zapamatuje si pojmy konflikt, únik, nedorozumění, problém - dokáže řešit konfliktní situace s co nejmenším dopadem na osobnost - využít důvěry a spolupráce v řešení konfliktní situace - umí zhodnotit pozitiva a negativa strategií při řešení konfliktů 		
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vyhledat kontaktní adresy a telefony na zařízení pro pomoc v krizi ve svém okolí za pomoci digitálních technologií - učit se rozvíjet sociální dovednosti jako je podpora, pomoc druhým, empatie spolupráce a tolerance - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích osobního bezpečí i při práci a komunikaci na internetu 	<p>Osobní bezpečí</p> <ul style="list-style-type: none"> - způsoby chování v krizových situacích (šikana, komunikace s neznámými lidmi, nebezpečný internet, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, projevy týrání dětí, formy sexuálního zneužívání dětí) - dětská krizová centra, linky důvěry - můžeme se z krizových situací poučit? 	
<ul style="list-style-type: none"> - obhájí význam pohybových aktivit pro zdraví člověka - dokáže naplánovat správný režim dne respektující zdravý životní styl, k zaznamenávání používá digitální technologie - uvede klady a zápory při využívání multimediálních zařízení v životě člověka, je si vědom rizik nadužívání digitálních technologií při správném životním stylu - dovede poskytovat první pomoc při zástavě dechu, srdce, krvácení - dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce 	<p>Péče o zdraví, režim dne, první pomoc</p> <ul style="list-style-type: none"> - denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, pohybový režim - vedení záznamu o volném čase stráveném u televize, počítače, videa a jeho srovnání se záznamem o čase věnovaném pohybovým činností - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší, vody, hluk, osvětlení, teplota. - zásady osobní hygieny, ochrana před úrazy v domácnosti, sportu, dopravě - podpora zdravého životního stylu - první pomoc: zástava dýchání, masáž srdce, krvácení - účast na sportovních akcích pořádaných školou a obcí 	<p>6.5 Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>

<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vybrat správné poživatiny prospěšné lidskému organismu, navrhnout a sestavit vhodný jídelníček, k jeho zaznamenání využije digitální technologie - zdůvodní na konkrétním případě škodlivost vlivu poživatin na zdravotní stav lidí (vznik některých chorob) 	<p>Zdravá výživa</p> <ul style="list-style-type: none"> - vliv výživy na zdravotní stav lidí - výživová hodnota potravy - způsoby technologie zpracování potravin - sestavování jídelníčku - pitný režim 	
<ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní důležitost základních živin (tuky, cukry, bílkoviny, vitamíny, vlákniny, minerály, voda pro zdraví člověka) - v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - s využitím digitálních technologií vyhledá, zpracuje, vyhodnotí a prezentuje relevantní informace týkající se aktivní podpory zdraví 		
<ul style="list-style-type: none"> - zapamatuje si a vysvětlí pojmy: hodnota, hodnotový systém, životní cíle - dovede na konkrétním případě u sebe sama sestavit žebříček hodnot - umí vyjádřit své názory, pocity a postoje k systému hodnot - zapamatuje a vysvětlí pojmy droga, závislost, nikotin, abstinenční příznaky - zdůvodní na konkrétním případě škodlivost vlivu kouření a alkoholu na lidský organismus, společnost a rodinný život 	<p>Zneužívání návykových látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozitivní životní cíle a hodnoty - kouření - alkoholismus 	
<ul style="list-style-type: none"> - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví 	<p>Sexuální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - změny v životě člověka a jejich reflexe - dětství, puberta, dospívání chlapců a dívek - intimní hygiena chlapců a dívek - zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti - situační hry zaměřené k osvojování pozitivních vztahů k druhému pohlaví 	

Výchova ke zdraví – 7. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - porozumí právům a povinnostem členů rodiny 	<p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití Rodina</p>	<p>OSV – mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů</p>

<ul style="list-style-type: none"> - uvědomí si důležitost vzájemného respektování potřeb členů rodiny a rozdělení povinností k vytváření pohody v rodině - uvede přednosti a nedostatky soužití v rodině, uvědomuje si příčiny nesouladu v rodině - zamýšlí se nad estetikou bydlení a stolování - uvědomuje si ekonomické stránky života rodiny 	<ul style="list-style-type: none"> - práva a povinnosti členů rodiny, rodičovská zodpovědnost - domov, domácí pohoda, domácí násilí, rozvod - komunikace v rodině - estetika bydlení - stolování, servírování, etika - ekonomika domácnosti, rodinný rozpočet 	<p>a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Etická výchova: Prosociální chování v osobních vztazích. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - porozumí hodnotě zdraví jako předpokladu smysluplného šťastného života - vnímá rizika přetížení organismu a respektuje možnosti relaxace podle individuálních potřeb - vyjmenuje nejčastější cesty šíření nákazy a nemocí a možnosti prevence - pochopí souvislost mezi zdrojem, původcem a příznaky infekčního onemocnění - uvědomí si rozdíl mezi nemocí a postižením - zamýšlí se nad právy postižených lidí a respektováním jejich potřeb okolím - rozvíjí etické vztahy k nemocným a zdravotně postiženým dodržuje zásady péče o zdraví 	<p>Zdravý způsob života a péče o zdraví Klíče ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdraví, nemoc, dědičnost, způsob života, životní a sociální prostředí - infekční choroby, hygiena, význam očkování a prevence - život s handicapem - hlavní zásady péče o zdraví - základy první pomoci (probíhá v rámci projektových dnů) 	<p>OSV – sebezpoznání a sebepečení, psychohygiena, mezilidské vztahy</p> <p>Etická výchova: Interpersonální a sociální empatie</p>
<ul style="list-style-type: none"> - porozumí vztahu mezi výživou a zdravím jedince - srovnává stravovací zvyklosti českého národa se stravováním jiných národů, vyhledává relevantní zdroje na internetu - toleruje odlišnosti ve stravování jiných kultur - aplikuje osvojené poznatky o zdravé výživě při sestavování konkrétního jídelníčku - na příkladech zdůvodní klady a zápory alternativních způsobů výživy - zná rizika spojená s poruchami příjmu potravy - s využitím digitálních technologií vyhledá, zpracuje, vyhodnotí a prezentuje relevantní informace týkající se aktivní podpory zdraví 	<p>Zdravá výživa</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdravá výživa a její vliv na tělesný růst a duševní vývoj dítěte - rozdílnost stravování v historickém vývoji a ve vztahu ke kultuře a tradicím národa - výživová hodnota potravy - alternativní výživa a poruchy příjmu potravy - abeceda zdravé výživy 	<p>MKV – kulturní diferenciací (respektování zvláštností etnik)</p>

<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si historické souvislosti týkající se problematiky zneužívání léčiv, drog - pochopí pojem droga a proces vzniku závislosti na drogách - vnímá škodlivost a vedlejší účinky dopingových látek na zdraví jedince - dává do souvislosti distribuci drog a porušování zákonů - uvědomuje si záludnost drog a jejich roli v životě člověka - projevuje odpovědný přístup k trávení volného času s kamarády bez sociálně patologických jevů - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy - analyzuje odlišnosti v taktikách reklamních agentur propagujících tabákové výrobky a alkoholické nápoje, posuzuje pravdivost těchto reklam na sociálních sítích - uvede přednosti a nedostatky prevence zneužívání dopingu a ochrany zdraví 	<p>Rizika ohrožující zdraví jejich prevence Osobnostní a sociální rozvoj Zneužívání návykových látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - autodestruktivní závislosti, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty) - léčiva, drogy - historické souvislosti v otázkách zneužívání léčiv, drog - nejčastěji užívané drogy (káva, alkohol, cigarety) - drogy a jejich účinky, dělení drog - doping, účinky dopingových látek na lidský organismus - drogy a legislativa, systém prevence drogové závislosti - vznik závislosti, volnočasové aktivity - nácvik odmítání - sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení (probíhá v rámci projektových dnů) 	<p>OSV – seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, hodnoty, postoje, praktická etika MV – fungování a vliv médií ve společnosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si životní situace nebezpečné pro fyzické a psychické zdraví - porozumí vztahům mezi násilím, nebezpečím a ohrožením zdravím a života - aplikuje osvojené poznatky o osobní bezpečí na situace ve svém běžném životě - dává do souvislosti nevhodné chování, špatné svědomí a strach z trestu - rozlišuje různé způsoby násilí neslučitelné s právy dítěte včetně odmítání rasismu - hledá možnosti prevence násilí ve skupině vrstevníků - pokouší se analyzovat způsoby chování a jednání i vlastnosti osobnosti, které vedou k (ne)úspěchu - uvědomuje si svoje kladné vlastnosti - zamýšlí se nad riskantním chováním - zaujímá stanovisko k nedodržování pravidel a kázně ve sportu, silničním provozu 	<p>Osobní bezpečí</p> <ul style="list-style-type: none"> - nebezpečné situace, adrenalinové sporty, agrese - nedodržování pravidel ve sportu a v silničním provozu - skupina vrstevníků a násilí, šikana, agresori a oběti, legislativa - vytváření zdravého sebevědomí - bezpečnost silničního provozu - příčiny a formy sexuálního zneužití, prevence - zásady první pomoci, důležitá telefonní čísla, vybavení domácí lékárničky 	<p>OSV – sebezpoznání a sebepečení, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita, hodnoty, postoje, praktická etika, mezilidské vztahy</p>

<ul style="list-style-type: none"> - řídí se dopravními předpisy pro chodce a cyklisty - umí vyjádřit své názory na sexuální zneužívání, a to i na sociálních sítích - umí správně postupovat při poskytování první pomoci - chápe význam první pomoci pro záchranu života 		
<ul style="list-style-type: none"> - uvědomí si podobnosti a rozdílnosti mezi lidmi - respektuje změny v období dospívání a vhodně na ně reaguje - analyzuje odlišnosti a hledá podobnosti mezi dospívajícími chlapci a děvčaty - umí vyjádřit vlastní pocity spojené s dospíváním - vyjadřuje se ke vztahům mezi dospívajícími a dospělými - hledá kompromis ve vztazích s dospělými - chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování 	<p>Změny v životě člověka a jejich reflexe Sexuální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - životní cyklus, dospívání - pohlavní orgány muže a ženy - tělesná, duševní a sociální zralost - rozmnožování, vývoj plodu 	<p>OSV – sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, komunikace MV – lidské vztahy (tolerance a respektování odlišností mezi rasami)</p> <p>Etická výchova: Komunikace citů</p>

Výchova ke zdraví – 8. ročník

Ročníkové výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - respektuje pravidla soužití mezi partnery - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě - vysvětlí role členů rodiny 	<p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití Rodina</p> <ul style="list-style-type: none"> - faktory ovlivňující stabilitu rodiny - hledání ideálu aneb jak najít toho pravého, tu pravou - sňatek ano, či ne - neshody v manželství - dopad vlastního jednání a chování 	<p>OSV – osobnostní rozvoj, mezilidské vztahy, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika. Etická výchova: Mezilidské vztahy a komunikace. Pozitivní hodnocení sebe a druhých. Komunikace citů. Řešení konfliktů.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí na příkladech souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím - vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - posoudí chování lidí z hlediska z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých - usiluje v rámci svých možností o aktivní podporu zdraví 	<p>Hodnota a podpora zdraví Člověk ve zdraví a nemoci</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdraví a nemoc - rozumět a pomáhat nemocným, pečovat o ně - stravování nemocných - podávání léků - prevence léčení přírodními prostředky - ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence (náказы respirační, přenosné potravou, získané 	<p>OSV – hodnoty, postoje, praktická etika, psychohygienu. Etická výchova: Interpersonální a sociální empatie. Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy. Důstojnost lidské osoby.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - s využitím digitálních technologií vyhledá, zpracuje, vyhodnotí a prezentuje relevantní informace týkající se aktivní podpory zdraví 	<p>v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění - preventivní a léčebná péče 	
<ul style="list-style-type: none"> - dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí - snaží se uplatňovat zdravé stravovací návyky - s využitím digitálních technologií vyhledá, zpracuje, vyhodnotí a prezentuje relevantní informace týkající se aktivní podpory zdraví 	<p>Zdravý způsob života a péče o zdraví Zdravá výživa</p> <ul style="list-style-type: none"> - vliv výživy a způsobu stravování na zdraví člověka - zpracování a využití potravy v těle člověka - nežádoucí způsoby výživy - alternativní strava - hygiena potravin - působení reklamy ve stravování 	<p>EV – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>
<ul style="list-style-type: none"> - dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek, se zneužíváním a nadužíváním sociálních sítí a životní perspektivu mladého člověka - uplatňuje osvojené sociální dovednosti v chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 	<p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Prevence zneužívání návykových látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - drogy kolem nás - nebezpečí závislosti - pomoc závislým - psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní koření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání 	<p>Etická výchova: Asertivita.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných situacích - v případě potřeby poskytne první pomoc 	<p>Osobnostní a sociální rozvoj Osobní bezpečí</p> <ul style="list-style-type: none"> - agresivita - nebezpečí kolem nás, násilí, domácí násilí, násilí ve škole - mimořádné události (přírodní pohromy) - poskytnutí první pomoci 	<p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí Etická výchova: Zvládnutí agresivity a soutěživosti.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - přirozeně reaguje na fyziologické změny v období dospívání - respektuje význam sexuality - kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování, zejména při komunikaci na sociálních sítích 	<p>Změny v životě člověka a jejich reflexe Lidská sexualita</p> <ul style="list-style-type: none"> - sexualita - láska - sexuální orientace - reprodukční zdraví dospívajících - rizika prostituce - rizika těhotenství u mladistvých - sexuální deviace - antikoncepce - zdrženlivost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých 	

Výchova ke zdraví – 9. ročník

Ročníkové výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery - vysvětlí role členů rodiny, komunity, uvede příklady pozitivního a negativního vlivu sociálního klimatu v rodinném prostředí (vrstevnické komunitě i na sociálních sítích) 	<p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy ve dvojici – láska, partnerské vztahy, vhodný výběr partnera, konflikty v partnerských vztazích - rodina – měnící se postavení a role ženy a muže v současné rodině - manželství a rodičovství, volné soužití, registrované partnerství - nezralá manželství, rodinné konflikty a příčiny rozvodu - negativní vztahy mezi rodiči a poruchy chování dítěte, rodičovská odpovědnost 	<p>6.1 Osobnostní rozvoj Kreativita 6.4 Multikulturalita 6.4 Lidské vztahy</p>
<ul style="list-style-type: none"> - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě - uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu - vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví, dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků i v nejbližším okolí - s využitím digitálních technologií vyhledá, zpracuje, vyhodnotí a prezentuje relevantní informace týkající se aktivní podpory zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> - soužití generací - problémy stáří – zdravotní, psychické, ekonomické - význam vhodných pohybových činností lidí různého věku - péče o staré občany - integrace tělesně a duševně handicapovaných osob do společnosti, pohybové činnosti handicapovaných lidí - spolupráce se sdružením „Život bez bariér“ - aktivní účast na sportovních akcích pořádaných školou a obcí (školní olympiády, Štít Chocholky, Staropacký horský kros...) 	<p>6.1 Sociální rozvoj</p> <p>6.1 Morální rozvoj Hodnoty, postoje, praktická etika 6.4 Lidské vztahy</p>
<ul style="list-style-type: none"> - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování, a to i na sociálních sítích 	<p>Sexuální dospívání a reprodukční zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - předčasný pohlavní styk a jeho možné následky, zdrženlivost, promiskuita, sexualita jako součást formování osobnosti - problémy těhotenství a rodičovství mladistvých - antikoncepce, umělé přerušování těhotenství - poruchy plodnosti, asistovaná reprodukce - poruchy pohlavní identity 	

<ul style="list-style-type: none"> - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání 	<p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdravé a vyrovnané sebezpojetí – testy a sociální hry - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání - stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení - morální rozvoj – cvičení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích - utváření vědomí vlastní identity - pomáhající a prosociální chování 	<p>6.1 Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace</p>
<ul style="list-style-type: none"> - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresových situací 	<p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady duševní hygieny - stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti - sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech 	<p>6.1 Osobnostní rozvoj Psychohygiena</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí a posoudí psychosociální rizika spojená s užíváním návykových látek - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni 	<ul style="list-style-type: none"> - autodestruktivní závislosti - alkoholismus - patologického hráčství, práce s počítačem - nabídka specializované pomoci - dopad vlastního jednání a chování 	
<ul style="list-style-type: none"> - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech - v případě potřeby je schopen poskytnout adekvátní pomoc 	<p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> - skryté formy a stupně individuálního násilí (sexuální kriminalita, domácí násilí, šikana) - komunikace se službami odborné pomoci - bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu, včetně zvládání agresivity - postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) - ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí (probíhá v rámci projektových dnů) 	
<ul style="list-style-type: none"> - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností i s využitím 	<ul style="list-style-type: none"> - působení sekt 	<p>6.1 Sociální rozvoj Komunikace</p>

digitálních technologií možný manipulativní vliv sekt		
--	--	--

5.7.2 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Tělesná výchova

Předmět Tělesná výchova se na druhém stupni v 6 – 9. ročníku vyučuje jako samostatný předmět s dotací dvou hodin týdně.

Pro výuku využíváme tělocvičnu, sportovní areál, sportovní hřiště za školou, vytrvalostní disciplíny trénujeme v přílehlém prostoru lesa.

Vzdělávání je zaměřeno na

- vytvoření kladného vztahu ke sportování
- uvědomění si nutnosti pohybu jako základu zdravého životního stylu
- rozvoj pohybových dovedností
- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole
- zvyšování tělesné zdatnosti a kultivaci pohybu
- osvojení si základních sportovních pravidel a zásad fair play

Při výuce je přihlíženo ke genetickým předpokladům a aktuálnímu zdravotnímu stavu žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák se seznamuje s tělocvičným názvoslovím a používá je
- samostatně pozoruje, experimentuje, výsledky porovnává, posuzuje je a vyvozuje závěry
- připravuje se k účasti na sportovních soutěžích
- systematicky sleduje vývoj vlastní fyzické zdatnosti

Kompetence k řešení problémů

- žák rozlišuje sportovní a nesportovní chování
- rozpozná a pochopí problém, snaží se ho řešit
- sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- snaží se překonat neúspěch
- hledá vhodnou taktiku v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní

- žák používá správné názvosloví
- žák komunikuje při společných sportovních aktivitách
- žák se učí samostatně organizovat hry a soutěže
- vyslechne a přijme pokyny vedoucího družstva

Kompetence sociální a personální

- žák dodržuje daná sportovní pravidla
- učí se respektovat druhé
- učí se poskytovat pomoc

Kompetence občanské

- žák si uvědomuje potřebu pohybu pro zdraví člověka
- snaží se zdokonalovat své pohybové dovednosti
- zapojuje se aktivně do sportovních aktivit
- pomůže poskytnout pomoc při úrazech lehčího charakteru

Kompetence pracovní

- žák dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při sportovních činnostech
- dodržuje vymezená pravidla
- plní povinnosti a závazky
- adaptuje se na nové pracovní podmínky

Tělesná výchova – 6. a 7. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu - některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem 	<ul style="list-style-type: none"> - správné držení těla - zvyšování kloubních pohybů 	Osobnostní a sociální výchova- osobnostní rozvoj a sebepoznání
<ul style="list-style-type: none"> - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím 	<ul style="list-style-type: none"> - preventivní pohybová činnost - správné zapojení dechu 	
<ul style="list-style-type: none"> - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - celkové posilování svalového aparátu - rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost 	
<ul style="list-style-type: none"> - samostatně se připraví před pohybovou činností 	<ul style="list-style-type: none"> - žák je schopen individuálního rozcvičení - strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla 	
<ul style="list-style-type: none"> - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím - dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 	<ul style="list-style-type: none"> - drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty) 	Osobnostní a sociální výchova- osobnostní rozvoj- psychohygiena
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu - zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a náradí 	
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve 	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry – závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením 	

<p>hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>		
<p>- zvyšuje fyzickou zdatnost, posiluje dýchací a oběhový aparát</p>	<p>- běh v terénu – kruhový trénink, překonávání terénních překážek, vytrvalostní běh v terénu - vytyčení trasy terénního běhu, ochrana přírody, při přesunech uplatňování pravidel silničního provozu</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice</p>
<p>- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<p>Sportovní hry - 6. ročník - vybíjená- taktika, rozhodnost, pohotovost - košíková – správný postoj při přihrávce, driblink pravou, levou rukou bez očního kontaktu s balonem, driblinková abeceda (kroužení míčem okolo těla, osmička mezi nohama, prohazování) - přehazovaná - doplňkové sportovní hry – minikopaná, florbal, ringo - průpravná cvičení s náčiním a bez náčiní - kondiční cvičení s náčiním a bez náčiní - pořadová cvičení</p> <p>Sportovní hry - 7.ročník - přehazovaná – přehození míče přes síť, rychlá a přesná přihrávka, prudké odehrání míče do soupeřova pole ve výskoku (smeč) jednoruč i obouruč - košíková – dvojtakt, střelba na koš, driblink se slalomem, nácvik herní činnosti, obranný pohyb - odbíjená – nácvik přihrávek vrchem, odbíjení spodem, průprava na spodní podání - doplňkové sportovní hry – minikopaná, florbal, kopaná, ringo - průpravná cvičení s náčiním i bez náčiní - kondiční cvičení bez náčiní i s náčiním - lyžování – v případě zájmu zákonných zástupců bude škola zařazovat týdenní kurz</p> <p>- bruslení – základní výcvik 6.- 7.roč.</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice</p> <p>Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice</p>
<p>- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<p>Atletika - atletická abeceda (liftink, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, oštěpařský krok, cval stranou) - rychlé běhy na krátkou trať, postupné zrychlování - hody granátem a kriketovým míčkem - skok do dálky</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - skok do výšky(nácvik flopu) - rychlé starty (ze stoje, ze sedu, z lehu) <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - kotoul vpřed a vzad - stoj na rukou se záchranou - přemet stranou se záchranou - přeskok kozy v základní výšce (roznožka, skrčka), výskok na švédskou bednu z trampolínky a seskok do duchen - kruhy – kotoul vpřed a vzad, rotace kolem své osy, houpání s odrazem střídnož, seskok u záhupu - hrazda – vzpor na rukách, kotoul vpřed, kotoul vpřed a následně vzad - šplh na laně a tyči - úpoly – význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost, přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střežové postoje - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - soulad pohybu s hudbou (cvičení bez náčiní) 	
<ul style="list-style-type: none"> - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 	<ul style="list-style-type: none"> - sebehodnocení v dané pohybové činnosti - zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti - dokáže označit zjevné nedostatky a jejich příčiny 	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – komunikace
<ul style="list-style-type: none"> - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností) 	
<ul style="list-style-type: none"> - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu 	<ul style="list-style-type: none"> - historie olympijských her – MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže) 	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<ul style="list-style-type: none"> - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji 	<ul style="list-style-type: none"> - týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora 	<ul style="list-style-type: none"> - pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli 	
<ul style="list-style-type: none"> - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí 	<ul style="list-style-type: none"> - statistická zjištění – měření délky, rychlosti, výšky - práce se stopkami a pásmem 	
<ul style="list-style-type: none"> - zorganizuje samostatně i týmu jednoduché turnaje, závody na úrovni školy - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivní (samostatná) organizace prostoru a pohybových činností 	

- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- práce s tabulkou (výsledkovou listinou) - doplňování příslušných dat - čtení potřebných dat - zjišťování potřebných dat	
---	--	--

Tělesná výchova – 8. a 9. ročník

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu - některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím 	<ul style="list-style-type: none"> - správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu - průpravná cvičení bez náčiní i s náčiním 	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace
<ul style="list-style-type: none"> - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program 	<ul style="list-style-type: none"> - kondiční cvičení bez náčiní i s náčiním - celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí) - rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost 	
<ul style="list-style-type: none"> - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly 	<ul style="list-style-type: none"> - žák je schopen individuálního rozcvičení - strečink celého těla před a po ukončení hodiny - na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla 	
<ul style="list-style-type: none"> - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím 	<ul style="list-style-type: none"> - drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty) 	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - psychohygienu
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje vhodné a bezpečné chování v prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu - zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí 	
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry – závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity - přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla 	
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> - terénní běh, kruhový trénink - vytyčení trasy terénního běhu - vytrvalostní běh v terénu - překonávání přírodních překážek - ochrana přírody 	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice

<ul style="list-style-type: none"> - zvyšuje fyzickou zdatnost, posiluje dýchací a oběhový aparát 	<ul style="list-style-type: none"> - při přesunech uplatňování pravidel silničního provozu 	
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 	<p>Sportovní hry - 8. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> - košíková – útok, obrana – osobní, zónová, poziční střelba, střelba z dálky, clony, uvolňování hráče s míčem, bez míče - odbíjená – přihrávky vrchem a spodem přes síť, podání spodem i vrchem, nácvik útoku po přihrávce, blokování - doplňkové sportovní hry – minikopaná, kopaná, florbal, ringo 	<p>Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 	<p>Sportovní hry - 9. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> - odbíjená – příjem podání spodem, vrchem, rozehrání balonu přes nahrávače, nácvik smeče, bloky, hra v poli - košíková – postupný útok, rychlý protiútok, těsná osobní obrana po celém hřišti 	<p>Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 	<p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - atletická abeceda (liftink, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, oštěpařský krok, cval stranou) - skok do dálky z místa - skok do dálky - skok do výšky flopem - rychlé starty (ze stoje, sedu, lehu) - rychlé běhy na krátkou trať, postupné zrychlování - hody granátem a kriketovým míčkem - vrh koulí (koulařská gymnastika, vrh z místa, sun, spojení sunu a vrhu), D do 3kg, CH do 5 kg <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - kotoul vpřed a vzad vícekrát za sebou, stoj na rukou se záchranou, přemet stranou se záchranou, přeskok kozy ve zvýšené výšce – roznožka, skrčka - přeskok vyšší švédské bedny z trampolíny - kruhy – kotoul vpřed a vzad, rotace kolem své osy, houpání ve visu, seskok u záhupu (mrtvý bod) - hrazda – kotoul vpřed a následně vzad, vzpor na rukách a kotoul vpřed, výmyk - šplh na laně a tyči - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičkým doprovodem – soulad pohybu s hudbou (cvičení s náčiním i bez náčiní) - společenské tance 	<p>Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooper. A kompetice</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - úpoly – význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost - přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje 	
<ul style="list-style-type: none"> - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 	<ul style="list-style-type: none"> - sebehodnocení v dané pohybové činnosti, znají a dodržují pravidla dané pohybové činnosti - sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny, s pomocí spolužáků nebo učitele pracují na jejich odstranění 	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - komunikace
<ul style="list-style-type: none"> - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností) - pořadová cvičení 	
<ul style="list-style-type: none"> - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu 	<ul style="list-style-type: none"> - historie olympijských her - MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže) 	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<ul style="list-style-type: none"> - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji 	<ul style="list-style-type: none"> - týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora 	<ul style="list-style-type: none"> - pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli, organizuje, řídí, přebírá roli rozhodčího 	
<ul style="list-style-type: none"> - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí 	<ul style="list-style-type: none"> - statistická zjištění, odhady, přesná měření (stopky, pásmo) evidují a vyhodnocují zjištěná data 	
<ul style="list-style-type: none"> - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže 	<ul style="list-style-type: none"> - organizace prostoru a pohybových činností - postupné přebírání některých organizačních a hodnotících úkolů od učitele 	
<ul style="list-style-type: none"> - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s výsledkovou listinou, zpracování naměřených dat a jejich prezentace 	

5.8 Člověk a svět práce (pracovní výchova)

5.8.1 Pěstitelské práce a chovatelství

Charakteristika vyučovacího předmětu Pěstitelské práce a chovatelství

Předmět Pěstitelské práce, chovatelství je určen pro žáky 6. ročníku v rozsahu dvou hodin týdně.

Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu).

Pro vyučování je k dispozici samostatná odborná učebna. Praktické dovednosti si žáci osvojují a ověřují při práci na nově vznikající školní zahradě.

Vyučovací předmět se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, plánování a organizaci práce a k používání vhodného náradí a pomůcek, přispívá k chápání pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci a osvojení poznatků a dovedností významných pro možnou volbu vlastností životní a profesní orientace vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmětem prolínají průřezová témata:

- 6.1 Osobnostní a sociální výchova
- 6.5 Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Předmět Pěstitelské práce, chovatelství je součástí vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a úzce souvisí s předmětem Přírodopis a Občanská výchova. Výchovné a vzdělávací postupy v tomto předmětu směřují k rozvoji všech klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- žák si plánuje a organizuje činnosti
- žák uvádí do souvislostí a propojuje poznatky z různých vzdělávacích oblastí (především z Přírodopisu)
- žák samostatně pozoruje a experimentuje

Kompetence k řešení problémů

- žák vyhledává vhodné informace
- žák získané vědomosti a dovednosti si prakticky ověřuje, nenechá se odradit případným nezdarem

Kompetence komunikativní

- žák výstižně formuluje a vyjadřuje své myšlenky, podílí se na spolupráci s ostatními žáky
- žák seznamuje se s přesným významem odborných pojmů z oblasti pěstitelství a chovatelství

Kompetence sociální a personální

- žák účinně spolupracuje ve dvojici a malé skupině a pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- žák čerpá poučení z práce druhých lidí
- žák vlastní práci dosahuje pocitu sebeuspokojení
- žák chápe spjitost různých činností v oboru pěstitelství a práce se dřevem

Kompetence pracovní

- žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a nářadí, dodržuje pravidla, adaptuje se v nových pracovních podmínkách (práce na školní zahradě)
- žák při pracovní činnosti uplatňuje hledisko hospodárnosti
- žák využívá znalostí a získaných zkušeností pro budoucí profesní zaměření

Pracovní výchova – 6. ročník

(pěstitelské práce a chovatelství, práce s technickými materiály)

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - podle potřeby zvládne jednoduché pracovní postupy práce na zahradě 	Pěstitelské práce Základní podmínky pro pěstování <ul style="list-style-type: none"> - půda a její zpracování - výživa rostlin - ochrana rostlin a půdy Zelenina <ul style="list-style-type: none"> - osivo, sadba, výpěstky - podmínky a zásady pěstování - pěstování vybraných druhů zeleniny Ovocné rostliny <ul style="list-style-type: none"> - druhy ovocných rostlin - způsob pěstování - uskladnění a zpracování Polní plodiny <ul style="list-style-type: none"> - poznávání a určování, využití produktů Léčivé rostliny, koření <ul style="list-style-type: none"> - pěstování vybraných rostlin - rostliny a zdraví člověka - léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté - rostliny jako drogy a jejich zneužívání, alergie 	6.5 Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí 6.1 Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání
<ul style="list-style-type: none"> - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	Okrasné rostliny <ul style="list-style-type: none"> - základy ošetřování pokojových květin - množení a pěstování vybraných okrasných dřevin a květin - květina v exteriéru a interiéru - řez, jednoduchá vazba a úprava květin - exkurze (vzorová předzahrádka, zahradnictví) 	6.1 Kreativita
<ul style="list-style-type: none"> - prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty 	Chovatelství <ul style="list-style-type: none"> - chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu - kontakt se známými a neznámými zvířaty 	
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje základy bezpečnosti práce v prostorách dílen - zná funkci lesa 	Práce s technickými materiály Bezpečnost práce a první pomoc v prostorách dílen	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj kreativita

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje měkké a tvrdé dřevo, možnosti využití v lidské činnosti, stromy poskytující měkké a tvrdé dřevo - vady a škůdce dřeva a ochranu před nimi - základní nástroje a jejich použití - získá schopnost samostatné organizace práce - zhotoví jednoduchý vlastní výrobek ze dřeva (měření, orýsování, řezání, pilování, dlabání, broušení, lepení, impregnování a lakování) 	<p>Dřevo</p> <ul style="list-style-type: none"> - strom, kmen, druhy dřeva, tvrdé a měkké dřevo, zpracování dřeva a jeho těžba, funkce lesa – vodohospodářská, materiální, výroba kyslíku <p>Pracovní nářadí</p> <ul style="list-style-type: none"> - měřítko, rýsovací jehla, úhelník, pila čepovka a ocaska, dláta, pilníky - ploché, půlkulaté, hranaté, dřevěná palice, kladívka, hoblice, kleště, brusný papír <p>Opracování dřeva</p> <ul style="list-style-type: none"> - řezání, broušení, spojování, dlabání, lepení, povrchová úprava <p>Intarzie</p>	
--	--	--

5.8.2 Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Pracovní výchova

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Vzdělávací obsah je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu. Vzdělávací obsah je rozdělen na tematické okruhy: *Rodina, provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Svět práce*. Svět práce je realizován v 9. ročníku v předmětu občanská výchova.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Oblast se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Pracovní výchova – 7. ročník (příprava pokrmů)

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče (sporák, mikrovlnná trouba, gril, lednice, fritovací hrnec, tlakový hrnec, remoska, mixér, vaření, pečení, dušení, grilování, smažení, koření, chování uvařených pokrmů) - provádí základní úklid pracovních ploch a nádobí - bezpečně zachází se základními čisticími prostředky - umí poskytnout první pomoc při úrazech v kuchyni (opaření, popálení, ošetření řezné rány) - zná skladbu potravy, rozdělení masa - umí sestavit jídelníček v souladu se zásadami zdravé výživy 	<ul style="list-style-type: none"> - základní vybavení cvičné kuchyně - udržování pořádku a čistoty - bezpečnost a hygiena provozu - první pomoc při úrazech v kuchyni - vybavení kuchyně - skladba potravy: bílkoviny, cukry, tuky - rozdělení masa - vliv stravy na zdraví, rozmanitost stravy - denní stravovací a pitný režim - potraviny: výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku 	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání</p>
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá základní postupy při přípravě pokrmů a připravuje jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy 	<ul style="list-style-type: none"> - základní úprava potravin (vaření, pečení, dušení, grilování, smažení) - příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy - základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů 	
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - úprava stolu a stolování: jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole 	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj-kreativita</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zná recepty na regionální speciality - připraví pokrmy a slavnostní stůl dle národních zvyků 	<ul style="list-style-type: none"> - regionální kuchyně – příprava pokrmů a slavnostního stolu k tradičním svátkům (vánoce, velikonoce, ...) 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozdělá a zlikviduje oheň dle pravidel ochrany přírody - určí potraviny, které lze déle uchovávat - zná pravidla konzervace potravin a jejich uchování v terénu - sestaví jídelníček pro pobyt mimo domov 	<ul style="list-style-type: none"> - stravování za mimořádných událostí a na delší pobyt mimo domov 	

Pracovní výchova – 8. ročník (šití, práce s technickými materiály - kovy a plasty)

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
---------------------------	-------	------------------

<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v různých módních stylech, krajových a národnostních kostýmech - odhaduje velikosti oděvů - ovládá základní durhy ručních stehů a umí je použít v praxi 	<p>Oděvy</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik a vývoj oděvů - současné trendy oblékání - základní šatník a jeho doplňování - označení velikosti oděvů - údržba oděvů <p>Vyšívání</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy ručních stehů - ozdobné stehy 	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj kreativita</p>
<ul style="list-style-type: none"> - určí základní druhy textilních látek, zná jejich vlastnosti, možnosti využití a údržbu - umí si opravit drobné nedostatky: přišít knoflíku, patentu, poutka, zalátat ponožku, přišít záplatu 	<p>Textilní a oděvní materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy látek a jejich použití - současné materiály <p>Údržba oděvů</p> <ul style="list-style-type: none"> - přišívání knoflíků, patentů, poutka - správa látáním 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná různé druhy vln a pletacích jehlic - zvládne jednoduchý vzor 	<p>Pletení</p> <ul style="list-style-type: none"> - materiály používané k pletení - jednoduchý vzor: hladce, obrátce, přidávání, ujímání, zakončení 	
<ul style="list-style-type: none"> - umí provádět jednoduché úkony související s obsluhou šicího stroje 	<p>Šití na stroji</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámení se šicím strojem, obsluha, údržba - bezpečnost práce při šití na stroji - navlékání horní a spodní nitě - druhy stehů, švů 	
<ul style="list-style-type: none"> - zvládne na stroji ušít jednoduchý výrobek dle pokynů učitele 	<p>Šití výrobku</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámení se stříhem - nastřížení výrobku - ušití 	
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá techniku háčkování - uháčkuje jednoduchý výrobek 	<p>Háčkování</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy háčkovací příze - řetízek (krátký sloupek, dlouhý sloupec) - výroba výrobku 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozdělí a zná vlastnosti technických materiálů - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí 	<p>Technické materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálu, rozdělení materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty) 	
<ul style="list-style-type: none"> - umí nakreslit a přečíst jednoduchý technický nákres - užívá technickou dokumentaci - připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku 	<p>základy technického kreslení</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy čar - kótování 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná různé druhy kovů - určí způsob využití - pojmenuje nářadí na opracování 	<p>Kovy</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování 	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj kreativita</p>
<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché práce s kovy a dodržuje technologickou kázeň - vyhotoví si jednoduchý výrobek z drátu a kovu 	<p>Opracování kovů</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohýbání, vrtání a řezání kovů - spojování - povrchová úprava - ochrana před vnějšími vlivy 	
<ul style="list-style-type: none"> - určí přírodní zdroje pro výrobu plastů - vysvětlí podstatu a původ plastů, jejich výrobu a rozdělení - výhody a příčiny používání plastů a nedostatky plastů 	<p>Plasty</p> <ul style="list-style-type: none"> - původ a výroba plastů - výhody a příčiny používání plastů a nedostatky plastů - vlastnosti jednotlivých druhů plastů 	

<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti jednotlivých druhů plastů - problematiku recyklace a likvidace plastů - ovládá bezpečnost práce při obrábění plastů - je obeznámen s možnostmi využití plastů v budoucnosti 	<ul style="list-style-type: none"> a možnosti jejich mechanického zpracování - ekologická likvidace plastů - bezpečnost práce při zpracování plastů - budoucnost plastů, 3D tiskárny 	
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá základní způsoby tváření plastů - vyhotoví si jednoduchý výrobek z plastu 	<p>Opracování plastů</p> <ul style="list-style-type: none"> - vrtání, řezání, ohýbání, lepení, broušení plastu 	

Pracovní výchova – 9. ročník (rodina, provoz a údržba domácnosti)

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - žák se orientuje v pojmech tělesné, psychické a sociální změny v dospívání - zná některé historické odlišnosti při výběru partnera - rozlišuje kladné a záporné vlastnosti partnerů - zná zásady plánovaného rodičovství, klady i zápory - umí vyjmenovat základní pohlavní choroby, cesty přenosu, ochranu - je seznámen s novými trendy v porodnictví - zná základy péče o novorozence 	<p>Rodina</p> <ul style="list-style-type: none"> - dospívání - výběr partnera - funkční rodina - současné problémy s plánovaným rodičovstvím - způsoby ochrany před nežádoucím otěhotněním - pohlavní choroby - těhotenství - porod - péče o dítě 	
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti - orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů 	<p>Provoz a údržba domácnosti, elektrotechnika v domácnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracovní postupy a návody k obsluze domácích spotřebičů - bezpečnost a ekonomika provozu 	<p>Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace</p>
<ul style="list-style-type: none"> - správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby - provádí drobnou domácí údržbu, opravy - umí poskytnout první pomoc při úrazech v domácnosti - umí uhasit menší požáry v domácnosti (hlášení události, druhy hasících přístrojů ...) 	<p>Dodržuje obecné zásady bezpečnosti při práci v domácnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - správné zacházení s nástroji, pomůckami, náradím a zařízením domácnosti - elektrotechnika v domácnosti (funkce, ovládání, užití, ochrana, údržba) - poskytne první pomoc při úrazu - hašení požáru 	
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje základní hygienická pravidla při úklidu a chodu domácnosti (toalety, kuchyně, lednice, úschova prádla, péče o oděvy, praní, žehlení orientuje se v možnosti ekologické likvidace odpadů z domácností 	<ul style="list-style-type: none"> - úklid domácnosti - odpad a jeho ekologická likvidace 	
<ul style="list-style-type: none"> - sestaví podle návodu, náčrtu, jednoduchého programu daný model 	<ul style="list-style-type: none"> - sestavování modelů: mechanické, dřevěné stavebnice 	

5.9 Doplnující vzdělávací obory

5.9.1 Dramatická výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu dramatická výchova

Tento vzdělávací obor se řadí mezi doplňující vzdělávací obory a není povinnou součástí základního vzdělávání.

Žák má v tomto oboru možnost získat dovednosti v mluveném a pohybovém projevu, přijímá herní pravidla a podílí se na jejich rozvoji ve společném tvůrčím procesu.

Učí se zodpovědnosti za společnou tvorbu a její prezentaci.

Týdenní časová dotace: 2 hodiny.

Dramatická výchova

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla - propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe samých - rozvíjí, variuje a opakuje herní situace, přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí 	<p>Základní předpoklady dramatického jednání</p> <ul style="list-style-type: none"> - psychosomatické dovednosti (práce s dechem, hlasem, držení těla) - herní dovednosti (vstup do role, jevištní postava a situace) - sociálně komunikační dovednosti (komunikace v životě i na jevišti, spolupráce, tvůrčí skupinová práce) 	<p>Osobnostní a sociální výchova- Rozvoj schopností poznávání a sebepoznání Psychohygiena</p>
<ul style="list-style-type: none"> - prozkoumává témata z více úhlů, pojmenuje hlavní téma a konflikt, uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou - přistupuje k inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku 	<p>Procesy dramatické a inscenační tvorby</p> <ul style="list-style-type: none"> - náměty a témata v dramatických situacích - práce na postavě - konflikt jako základ dramatické situace - dramatická situace, příběh (řazení situací v časovém a příčinném sledu, dramatizace literární předlohy) - inscenační tvorba (dramaturgie, režie, herecká práce, scénografie, scénická hudba a zvuk) - komunikace s divákem 	<p>Osobnostní a sociální výchova – poznání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kreativita</p> <p>Výchova demokratického občana – komunikativní, formulační, dialogické schopnosti, empatie, respektování kulturních a etnických odlišností</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná ve vlastní dramatické práci i v díle základní prvky dramatu, základní divadelní druhy a žánry a jejich hlavní znaky - kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu 	<p>Recepce a reflexe dramatického umění</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní stavební prvky dramatu - základní žánry - základní divadelní druhy - současná dramatická umění a média 	<p>Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu</p>

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

Cílem hodnocení je poskytnout žákům zpětnou vazbu, prostřednictvím níž získá informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybje. Za hlavní funkce hodnocení se považuje vedle funkce informační i funkci diagnostickou a intervenční. Učitel pozoruje a posuzuje žáka průběžně a komplexně. Shromažďuje různorodé informace, dokumentuje pokroky a úspěchy v učení i problémy a potíže žáků v kontextu širších souvislostí. Intervenční funkce hodnocení znamená, že učitel neposuzuje jen současný stav (aktuální úroveň znalostí, myšlení, učebních strategií, motivace, pracovního úsilí, samostatnosti, odpovědnosti, tvořivosti, dovedností spolupráce), ale hledá příčiny. Uvažuje o prognóze a vhodných zásazích ve prospěch úspěšnosti žáka. Nehodnotíme žáka na základě jeho srovnávání s ostatními, ale ve vztahu k vlastním předcházejícím výkonům, a zejména vzhledem k jeho individuálním předpokladům a možnostem. Tímto způsobem lze pozitivně hodnotit každé dílčí zlepšení zejména u slabších žáků, kteří by při klasickém srovnávání s nejlepšími měli jen malou šanci na úspěch. Žák potřebuje úspěch ke svému rozvoji. Převaha pozitivního hodnocení je imperativem zejména na 1. stupni, protože hodnocení dospělými je základem sebeuvědomování, sebehodnocení a utváření vlastní identity. Aktivní podíl žáků na hodnocení s přesahem na sebehodnocení je rozhodující. Hodnocení pouze z vnějšku (učitelem) způsobuje, že se žák odtrhuje od své vlastní činnosti. Sebehodnocení podporuje sebeřízení, rozvíjí potřebu přemýšlet o vlastní práci, o používaných strategiích myšlení a učení, podporuje kladení osobních cílů, plánování, odpovědnost za sebe.

Hodnocení chování je podrobně popsáno ve školním řádu.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z vyhlášky o základním vzdělávání.

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných musí být v souladu s doporučením školského poradenského zařízení.

6.1 Základní východiska pro hodnocení a klasifikaci

- Základem efektivního hodnocení je především zpětná vazba, která poskytne žákovi informace o správnosti postupu, průběhu či výsledku.
- Při poskytování zpětné vazby klademe důraz na vhodnou formulaci (zaměřujeme se na problém, činnost, nikoliv na hodnocení osoby). Přednost je dáována pozitivnímu vyjádření a teprve následně se vyjadřovat ke konkrétním nedostatkům ve zvládnutí učiva.
- Používané způsoby a metody posuzování výsledků práce žáka musí být v souladu se základní filozofií školního vzdělávacího programu, zejména s partnerským vztahem k žákům a soustavným vytvářením bezpečného prostředí.
- Každému hodnocení musí závazně předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a odpovídajícími kritérii hodnocení. Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a podle jakých pravidel bude hodnocen.
- Důležitým prvkem procesu učení je práce s chybou. Žák má právo udělat chybu s vědomím toho, že chybovat je nedílnou součástí procesu učení. Chyba a následné učení s ní je příležitostí ke zlepšení.
- Součástí hodnocení musí být sebehodnocení žáka, jeho schopnost posoudit jak výsledky své práce, tak i vynaloženou námahu, osobní možnosti i rezervy.
- Při hodnocení se vždy posuzuje individuální pokrok žáka, při respektování jeho individuálních předpokladů bez srovnávání s ostatními spolužáky.
- Nedílnou součástí hodnocení je vzájemné hodnocení mezi žáky. Je proto velmi důležité učit žáky kriticky a objektivně hodnotit nejen svůj výkon, ale i výkon druhých.
- Skupinová práce se zásadně nehodnotí známkou, ale jednotliví členové skupiny hodnotí sami sebe, svůj přínos pro práci skupiny. Současně by mělo probíhat vzájemné hodnocení a sebehodnocení jednotlivých členů skupiny. Známkou získávají žáci pouze za individuální výkon.

6.1.1 Hodnocení a klasifikace na prvním stupni

- Žáci jsou ve všech ročnících hodnoceni známkami.
- Na celém prvním stupni se používá metoda portfolio, tj. průběžné shromažďování ukázek toho, co dítě má zvládnuto. Do portfolio se ukládají také krátké popisy významnějších příhod, které dokumentují úroveň sociálních dovedností dítěte. Žáci jsou bráni jako spolutvůrci svého portfolio, spolurozhodují o tom, jaké ukázky tam budou zařazeny.

6.1.2 Hodnocení a klasifikace na druhém stupni

- Na druhém stupni se pro hodnocení žáků používají známky.
- Znamka z vyučovacího předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování.
- Klasifikujeme jen probrané a procvičené učivo. Žáci mají možnost a dostatek času k naučení, procvičení a zažití učební látky.
- Učitel vyváženě hodnotí a promítá do klasifikace a hodnocení vědomosti, dovednosti, postup, práci s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka.
- Při klasifikaci používá učitel pět klasifikačních stupňů.
- Písemné práce musí být rovnoměrně rozloženy v jednotlivých klasifikačních obdobích, jsou včas oznámeny, aby měli žáci dostatek času se na ně připravit.
- Za koordinaci písemných prací jsou ve svých třídách zodpovědní třídní učitelé.

6.2 Pravidla a kritéria hodnocení a klasifikace

6.2.1 V předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuse. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních žáků.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní i písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuse. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí.

Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních žáků.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími

chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuse. Je schopen studovat podle návodu učitele. Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních žáků.

Stupeň 4 (dostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuse. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních žáků je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s pomocí učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení.

6.2.2 Ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

6.2.3 Slovní hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům a k věku žáka.

Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje tak zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

6.2.4 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vzděláváni podle individuálních vzdělávacích plánů a po dohodě s rodiči hodnoceni v určených vzdělávacích předmětech slovně. Takto mohou být hodnoceni žáci na prvním i druhém stupni. Jejich hodnocení musí být v souladu s doporučujícím stanoviskem školského poradenského zařízení a vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

6.3 Autoevaluace školy

Autoevaluace školy slouží k poskytování nezbytné zpětné vazby o tom, jak se škole daří naplňovat stanovené výchovné a vzdělávací záměry. Výstupy jsou současně i hodnocením kvality školy a hodnocením kvality ŠVP.

Evaluační činnosti jsou zaměřeny na to, aby bylo možno poukázat na vývoj (změnu kvality) sledovaných jevů a na základě této zpětné vazby hledat mechanismy korekce vlastní práce. Takto pojaté evaluační činnosti poskytnou informace o tom, jak efektivní je vzdělávání, kde dochází v práci školy ke zlepšení, kde ke stagnaci či zhoršení stavu, kde se vytváří příležitost k pozitivním změnám. Poskytne i argumenty pro případné změny ve vzdělávání, vztazích, organizaci, podpoří společné úsilí pedagogických pracovníků přispět k atmosféře důvěry ve škole. Autoevaluace je krokem ke zkvalitnění vzdělávání a k posílení spokojenosti veřejnosti se školou. Autoevaluace je zaměřena na cíle, které si škola stanovila v koncepci rozvoje a ve školním vzdělávacím programu, a na oblasti, které bude muset hodnotit vždy.

Výsledky autoevaluačních činností budou vyhodnocovány jednak individuálně s jednotlivými vyučujícími či v metodickém sdružení prvního a druhého stupně, souhrnně na provozních poradách a pedagogických radách. Souhrnně budou výsledky autoevaluačních činností zachyceny jedenkrát ročně ve výroční zprávě školy a podrobně uvedeny jedenkrát za dva roky ve vlastním hodnocení školy.

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časový harmonogram
Podmínky vzdělávání			
- personální	<ul style="list-style-type: none"> - vedení školy zajišťuje pedagogickou způsobilost - učitelé se zúčastňují dalšího vzdělávání - vedení školy umožňuje v rámci možností ped. pracovníkům profesní růst 	<ul style="list-style-type: none"> Doklady o vzdělání Osvědčení o školení, evidence Plán DVPP, hodnocení 	<ul style="list-style-type: none"> Při nástupu do pracovního poměru Na konci pololetí
- materiální	<ul style="list-style-type: none"> - prostředí učeben je esteticky podnětné - dále zlepšovat vybavení tříd (Fy–Ch) - obohacovat školní žákovskou knihovnu novými tituly - podle potřeby a finančních možností doplňovat digitální techniku, zajistit kvalitní připojení k internetu - zabezpečit v dostatečné kvalitě a množství tělocvičné náčiní a náradí 	<ul style="list-style-type: none"> Nákup vybavení dle finančních možností Využívání při vyučování Inventarizace Pravidelná kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> Průběžně 1x ročně 1x ročně

	- kabinety u odborných učeben		
- hygienické a bezpečnostní	- zdravé prostředí, venkovní terasa, hřiště, Sokolák - možnost využití sjezdovky, jičínského bazénu, stadionu v Nové Pace	Kontrola bezpečnosti, splnění hygienických norem Dodržování zásad bezpečnosti Proškolení pracovníků	1x za 2 roky
Klima školy			
	- učitelé se snaží vybudovat se žáky partnerský vztah - učitelé respektují žákovu osobnost - žáci respektují učitele - vzájemná tolerance mezi žáky - učitelé si vzájemně pomáhají - žáci mají možnost plánovat školní akce-žakovský aktiv - žáci se podílejí na vytváření pravidel třídy a školy	Dotazník pro žáky Schránka důvěry Pozorování, rozhovor Spolupracují na projektech Společně připravují individuální plány Sebehodnocení Diskuse, spolupráce Vlastní seznamy pravidel ve třídách	Červen Průběžně Říjen Průběžně Listopad
Průběh vzdělávání			
	- výuka v jednotlivých vzdělávacích oblastech je v souladu s RVP - při výuce pedagogičtí pracovníci pravidelně zařazují aktivizující metody učení - žáci znají dobře kritéria hodnocení v jednotlivých předmětech - pravidelné využívání sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků - při hodnocení posuzujeme individuální pokrok žáka, bez srovnávání s ostatními žáky - učitelé plánují výuku ve vzájemné spolupráci	Hospitační činnost Hospitační činnost Pohovor se žáky Vlastní záznamy žáků do deníčků Hospitační činnost Přípravy na vyučování Seznamy žáků	Září Únor Průběžně 3x ročně

	<ul style="list-style-type: none"> - v rámci výuky návštěva kulturních zařízení – kino Nová Paka, MKS, divadlo v Praze nebo v krajském městě 		
Výsledky vzdělávání			
	<ul style="list-style-type: none"> - úroveň vzdělávání pravidelně hodnocena na pedagogických radách - zadání a vyhodnocení různých testů (Velryba, Klokan, Cermat, Kalibro) - žáci se zúčastňují okrskových i okresních kol soutěží - žáci jsou dobře připraveni pro studium na středních školách - výsledky práce žáků jsou založeny v jejich portfoliích 	<p>Zápisy z pedagogických porad</p> <p>Testy</p> <p>Pohovor se žáky, kteří navštěvují střední školy</p> <p>Portfolia</p>	<p>Čtvrtletně</p> <p>2. a 3. čtvrtletí</p> <p>Prosinec</p> <p>1x měsíčně</p>
Podpora školy žákům			
<ul style="list-style-type: none"> - reedukace specifických poruch učení - mimoškolní činnost 	<ul style="list-style-type: none"> - Na základě doporučení PPP jsou všichni žáci na prvním stupni zařazeni do reedukační péče, na druhém stupni jsou vyučováni podle IVP - Žáci využívají nabídky kroužků a nepovinných předmětů na škole - 2x ročně prezentace školy na veřejnosti (předvánoční vystoupení, letní koncert) - Spolupráce s místní knihovnou - Možnost využití školního klubu (knihovna, počítače s internetem) v době před vyučováním a 	<p>Přípravy na výuku těchto žáků</p> <p>Plány IVP</p> <p>Záznamy z docházky</p> <p>Pozvánky na akce</p> <p>Seznam účastníků</p> <p>Diskuse s místní knihovnicí</p> <p>Seznamy žáků</p> <p>Záznamy o činnosti</p>	<p>Průběžně</p> <p>2x ročně</p> <p>Prosinec</p> <p>červen</p> <p>3x ročně</p> <p>1x ročně</p> <p>Průběžně</p> <p>Každý kurz 1x ročně</p>

	<ul style="list-style-type: none"> v poledních přestávkách - Škola zajišťuje pro žáky kurzy plavání, bruslení a lyžování - Škola nabízí možnost konzultací s výchovným poradcem 		
Řešení negativních patologických jevů			
	<ul style="list-style-type: none"> - třídní učitelé sledují omlouvání absence rodiči - všichni pracovníci školy monitorují projevy záškoláctví, šikany a zneužívání návykových látek - žáci se seznámí s negativním vlivem návykových látek 	<p>Žákovské knížky</p> <p>Dozory na chodbách</p> <p>Žákovské dotazníky</p> <p>Besedy se žáky</p> <p>Besedy při výuce i s odborníkem</p>	<p>Pravidelně</p> <p>Průběžně</p> <p>Květen</p>
Spolupráce s rodiči a širší veřejností			
	<ul style="list-style-type: none"> - učitelé pravidelně informují rodiče o prospěchu a chování žáků - rodiče jsou pravidelně informováni o životě školy - rodiče se mohou zúčastnit vyučování - (den otevřených dveří) - rodiče se mohou zúčastnit některých mimoškolních akcí (odpolední vycházka) - pravidelná činnost školské rady - pravidelná činnost Rady rodičů 	<p>Prezenční listina z třídních a informačních schůzek</p> <p>Žákovské knížky</p> <p>Internetové stránky</p> <p>Dotazníky pro rodiče</p> <p>Zápisy ze schůzek</p> <p>Zápisy</p>	<p>5x ročně</p> <p>Dle potřeby</p> <p>1x ročně</p> <p>Duben</p> <p>2x ročně</p> <p>4x ročně</p>
Řízení školy			
	<ul style="list-style-type: none"> - vedení školy usměrňuje výchovně vzdělávací proces tak, aby byl v souladu s ŠVP - vedení školy trvá na plnění povinné legislativy všemi zaměstnanci 	<p>Záznamy z hospitační činnosti</p> <p>Zápisy v TK, Pracovní řád</p> <p>Evidenze závažných problémů</p>	<p>Průběžně</p> <p>Dle potřeby</p>

	<ul style="list-style-type: none">- vedení školy pomáhá učitelům při řešení výchovně vzdělávacích problémů- efektivně kontroluje činnost školy	Hospitace	
--	---	-----------	--

Příloha k Č.j. : 01/09 2007 ŠVP ZV „ Navazujeme na tradice, směřujeme k budoucnosti“

Standardy pro základní vzdělávání

Platnost od 3. 9. 2012

Příloha č. 1

5.9.2 Etická výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu etická výchova

Doplňující vzdělávací obor Etická výchova je založen na systematickém osvojování sociálních dovedností u žáků především na základě zážitkové metody. Není tedy filozofickou disciplínou, ale praktickým pedagogicko-psychologickým nástrojem, jak u žáků rozvíjet základní sociální dovednosti. Základním cílem etické výchovy je vést žáky k prosociálnímu způsobu chování, tj. schopnost učinit něco dobrého pro druhého bez očekávání vnější odměny nebo protislužby. Výsledkem dobře zvládnutých témat je osvojení si žádoucích sociálních dovedností žáky.

Obsah doplňujícího vzdělávacího oboru etická výchova tvoří témata:

1. Mezilidské vztahy a komunikace.
2. Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe.
3. Pozitivní hodnocení druhých.
4. Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.
5. Komunikace citů.
6. Interpersonální a sociální empatie.
7. Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.
8. Reálné a zobrazené vzory.
9. Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství.
10. Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy.

Úspěšnost etické výchovy je založena na propracované a logické struktuře výchovného programu. Žák se naučí zvládat nejprve základní sociální dovednosti, které jsou předpokladem pro osvojení těch složitějších. Například žák dokáže přijmout sám sebe (vytvoří si pozitivní sebehodnocení) a teprve pak může pozitivně hodnotit druhé. Co sám nemá, nemůže autenticky promítat do sociálních vztahů.

Dnešní svět přináší řadu problémů do všech oblastí života společnosti. Obsah doplňujícího vzdělávacího oboru proto tvoří i šest aplikačních témat. Díky nim mohou žáci vhodněji a efektivněji realizovat osvojené sociální dovednosti v každodenním životě.

Mezi aplikační témata patří:

- Etické hodnoty
- Sexuální zdraví
- Rodinný život
- Duchovní rozměr člověka
- Ekonomické hodnoty
- Ochrana přírody a životního prostředí

Počet a oblasti aplikačních témat nejsou uzavřeny, takže tento doplňující vzdělávací obor je otevřen inovacím, které by reflektovaly a snažily se řešit nové problémy moderního člověka.

Osvojení cílových hodnot etické výchovy kromě výchovného programu podporuje nebo tlumí výchovný styl, který je založen na osobním příkladu pedagoga.

Mezi dovednosti pedagoga, které zásadně výchovný styl ovlivňují, patří:

- vytvořit výchovné společenství,
- přiměřeně vybízet žáky k prosociálnímu chování,
- vyjadřovat pozitivní očekávání od žáků (atribuce),
- klidně poukázat na důsledky chování žáků (induktivní disciplína),
- uvážlivě používat odměny a tresty,
- vytvořit jasná a srozumitelná pravidla a důsledně vyžadovat jejich dodržování,
- vytvořit radostnou atmosféru,
- bezpodmínečně přijmout každého žáka,
- do výchovného procesu ve škole zapojit rodiče.

Formy a metody práce

Doplňující vzdělávací obor Etická výchova používá především metody běžné v zážitkové pedagogice. Jedná se o rozhovor, diskuzi, inscenační techniky, didaktické hry, řešení problémové situace, besedy, projekty atd. Inovativní je metodický přístup vedoucí k osvojení sociální dovednosti. Ten se skládá ze čtyř fází:

- Senzibilizace - žák je vhodnou metodou motivován („zcitlivěn“) pro dané téma.
- Hodnotová reflexe - na základě otázek pedagoga se žák dostane k podstatě tématu. Výsledek reflexe pedagog shrne.
- Návěst sociální dovednosti ve třídě (následuje reflexe)
- Přenos do reálného života - na základě praktických úkolů (následuje reflexe).

Bez reflexe po každé aktivitě by se DVO Etická výchova stala pouhým „hraním si“. Díky přemýšlení o předchozí zkušenosti a následném zevšeobecnění pedagogem nebo žákem samotným, může DVO Etická výchova jako celek měnit názory, postoje a chování žáků.

Na I. stupni se tento proces bude uskutečňovat v rámci speciálního projektového dne.

Na II. stupni se jednotlivá témata včetně aplikací integrují do jednotlivých předmětů (zejména občanská výchova, výchova ke zdraví, český jazyk a literární výchova, dějepis, zeměpis, dramatická výchova, cizí jazyky, informatika) jako další průřezové téma.

Cíle výuky etické výchovy

Doplňující vzdělávací obor Etická výchova směřuje k vytváření klíčových kompetencí tím, že sleduje následující dílčí cíle:

- Rozvinout u žáků schopnosti aktivně a tvořivě ovlivňovat měnící se životní a pracovní podmínky.
- Umožnit žákům navázat a rozvíjet uspokojivé vztahy.
- Vést žáky k rozpoznání povahy problému a k jeho aktivnímu řešení na základě získaných dovedností a vědomostí.
- Rozvinout u žáků správné způsoby komunikace a demonstrovat nové formy efektivního a tvořivého využívání dostupných prostředků komunikace.
- Vést žáky na základě osobní zkušenosti k pochopení výhod spolupráce.
- Vést žáky k toleranci, vstřícnosti a pochopení potřeb a postojů druhých.
- Vytvořit vnější podmínky, aby žáci mohli vnímat, přijímat, vytvářet a rozvíjet etické, kulturní a duchovní hodnoty, které nespočívají pouze v materiálním uspokojení lidských potřeb.

- Rozvinout u žáků schopnost samostatně pozorovat, experimentovat a získané výsledky kriticky posuzovat a vyvodit z nich závěry pro využití v budoucnosti.
- Vést žáky k rozpoznání smyslu a cíle učení.
- Umožnit žákům kriticky hodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich.

Mezipředmětové vztahy

Etická výchova vytváří celou řadu mezipředmětových vztahů. Ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literární výchova navazuje etická výchova na učivo naslouchání, mluvený projev, písemný projev a tvořivé činnosti s literárním textem a ve vzdělávacím oboru Cizí jazyk na učivo pravidla komunikace v běžných každodenních situacích. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět navazuje na učivo domov, škola, rodina, soužití lidí, chování lidí, základní globální problémy, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy. Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost ve vzdělávacím oboru Občanská výchova navazuje na učivo naše škola, obec, region, kraj, lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití, podobnost a odlišnost lidí, osobní rozvoj, vnitřní svět člověka a lidská práva. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda ve vzdělávacím oboru Přírodopis navazuje na učivo životní styl a ochrana přírody a životního prostředí. Ve vzdělávací oblasti Člověk a kultura ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova navazuje na učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností a ověřování komunikačních účinků. Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví navazuje na učivo vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka a jejich reflexe, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a osobnostní a sociální rozvoj. V doplňujícím vzdělávacím oboru Dramatická výchova navazuje na učivo základní předpoklady dramatického jednání a proces dramatické a inscenační tvorby. Z průřezových témat navazuje především na vzdělávací obsah osobnostní a sociální výchovy, multikulturní výchovy, environmentální výchovy a mediální výchovy.

Etická výchova žáka především vede:

- k navázání a udržování uspokojivých vztahů,
- k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém,
- k tvořivému řešení každodenních problémů,
- k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuze s druhými,
- ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světonázoru,
- k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.

Doplňující vzdělávací obor etická výchova u žáka rozvíjí:

- sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti,
- na samostatné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život,
- samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů,
- správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí,
- schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce.

Hlavním důvodem pro zařazení etické výchovy do RVP ZV je skutečnost, že v naší školské soustavě chybí předmět, který by systematicky rozvíjel mravní stránku osobnosti žáků. Důležitost a aktuálnost tohoto kroku podporují i zkušenosti z většiny zemí OECD, ve kterých je předmět s podobným obsahem do vzdělávacího systému zařazen.

Vzdělávání je založeno na zásadách svobodného šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání (§ 2, odst. 1, písm. e) školského zákona).

Etická výchova – vzdělávací obsah

Očekávané výstupy – 1. období I. stupně Žák:	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> - si osvojí oslovení křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci 	<p>ZÁKLADNÍ KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základní komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace • základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích - pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva • základy neverbální komunikace- seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky • komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu <p>POZITIVNÍ HODNOCENÍ SEBE A DRUHÝCH</p> <ul style="list-style-type: none"> • sebepojetí - sebepoznání, sebehodnocení, sebebřijetí, sebezprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování • pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevení pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu • akceptace druhého - zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých <p>TVOŘIVOST A ZÁKLADY SPOLUPRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování • schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce • elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství
<ul style="list-style-type: none"> - se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel 	
<ul style="list-style-type: none"> - si osvojí základní (předpoklady)vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým 	
<ul style="list-style-type: none"> - si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých 	
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky 	
<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje city v jednoduchých situacích 	
<ul style="list-style-type: none"> - využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů 	
<ul style="list-style-type: none"> - reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc 	
<p>Očekávané výstupy – 2. období I. stupně Žák:</p>	

<p>- reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku</p>	<p>ZÁKLADY ASERTIVNÍHO CHOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • iniciativa – ve vztahu k jiným, hledání možnosti jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu • asertivní chování – rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání
<p>- si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení</p>	
<p>- se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách</p>	
<p>- identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí</p>	
<p>- jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy</p>	
<p>- iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně</p>	
<p>Očekávané výstupy – II. stupeň Žák:</p>	<p>Učivo</p>
<p>- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci</p>	<p>KOMUNIKACE</p> <ul style="list-style-type: none"> • otevřená komunikace – úroveň komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách • aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání
<p>- respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí</p>	<p>DŮSTOJNOST A IDENTITA LIDSKÉ OSOBY</p> <ul style="list-style-type: none"> • úcta k lidské osobě – lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, potenciality člověka, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost • jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, selfmanagement, úvahy nad mravními zásadami, radost a optimismus v životě
<p>- analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu</p>	<p>ASERTIVNÍ CHOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu
<p>- nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva</p>	
<p>- rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory</p> <p>- spolupracuje i v obtížných sociálních situacích</p>	

<p>- je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obrana před manipulací - asertivní techniky – manipulace, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik • fair play – zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích, prosociálnost a sport
<p>- analyzuje etické aspekty různých životních situací</p>	<p>REÁLNÉ A ZOBRAZENÉ VZORY</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozitivní vzory versus pochybné idoly – senzibilizace pro rozlišování vzorů, vliv reálných vzorů, prosociální vzory ve veřejném životě, vzory ve vlastní rodině, vliv zobrazených vzorů a vhodné literární prameny, smysl autority, vztah k autoritě
<p>- se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podpora pozitivního působení televize a medií – nabídka pozitivních vzorů v médiích, kritický přístup k působení médií, eliminace vlivu agrese, zvládnání agrese, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médii, media a volný čas • já – potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, mé schopnosti a společnost, zdravý způsob života, autonomie a konformita
<p>- aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy</p>	<p>INICIATIVA A KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> • iniciativa a tvořivost – renatalizace, nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí a v rodině, psychická a fyzická pomoc, ochota ke spolupráci, přátelství • iniciativa ve ztížených podmínkách – pozitivní formulace problému, pomoc anonymnímu člověku, veřejná osobní angažovanost • uplatnění komplexní prosociálnosti – bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám <p>APLIKOVANÁ ETICKÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • etické hodnoty – zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad a hodnot, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj • sexuální zdraví – zodpovědný vztah k sexualitě, mládí – příprava na lásku, sexuální identita, nezralé rodičovství • rodina – poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulace nevyslovených pravidel a očekávání, hodnota rodiny, zlepšení atmosféry v rodině, komunikace v rodině, úcta k členům rodiny, úcta ke stáří • duchovní rozměr člověka – obrana proti sektám, tolerance k lidem s jiným světovým názorem, informace o různých světových názorech • ekonomické hodnoty – rozumné nakládání s penězi, zájem o otázky národního hospodářství, vztah mezi ekonomikou a etikou, rozvíjení ekonomických ctností – šetrnost, podnikavost

	<ul style="list-style-type: none"> ochrana přírody a životního prostředí – úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah člověka k přírodě, vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody, zodpovědnost za životní prostředí
--	---

Zařazení témat do ročníků

Témata <i>Aplikační témata</i>	1. STUPEŇ					2. STUPEŇ			
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.
ETICKÁ VÝCHOVA									
Mezilidské vztahy a komunikace	Samostatný projektový den					Ov, Rv, Čj, Cj, Dv	Ov, Rv, Čj, Cj, Dv	Inf Ov, Rv, Čj, Cj, Dv	Ov, Rv, Čj, Cj, Inf, Dv
Důstojnost lidské osoby. pozitivní hodnocení sebe	Samostatný projektový den					Ov, Rv, Čj, Cj	Ov, Rv, Čj, Cj	Ov, Rv, Čj, Cj	Ov, Rv, Čj, Cj
Pozitivní hodnocení druhých	Samostatný projektový den					Ov, Rv, Dv	Ov, Rv, Dv	Ov, Rv, Dv	Ov, Rv, Dv
Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí	Samostatný projektový den					Ov, Rv, Čj, Cj, Dv, Z, D, Vv	Inf Ov, Rv, Čj, Cj, Dv, D, Z, Vv	Inf Ov, Rv, Čj, Cj, Dv, D, Z, Vv	Inf Ov, Rv, Čj, Cj, Dv, D, Z, Vv
Komunikace citů	Samostatný projektový den					Ov, Rv, Čj, Dv	Ov, Rv, Čj, Dv	Ov, Rv, Čj, Dv	Ov, Rv, Čj, Dv
Interpersonální a sociální empatie	Samostatný projektový den					Inf Ov, Rv, Čj, Cj, Dv	Inf Ov, Rv, Čj, Cj, Dv	Inf Ov, Rv, Čj, Cj, Dv	Inf Ov, Rv, Čj, Cj, Dv
Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. řešení konfliktů.	Samostatný projektový den					Všech ny předm ěty	Všech ny předm ěty	Všech ny předm ěty	Všech ny předm ěty
Reálné a zobrazené vzory	Samostatný projektový den					Ov, Rv, Dv, Vv	Ov, Rv, Dv, Vv	Ov, Rv, Dv, Vv	Ov, Rv, Dv, Vv

Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy	Samostatný projektový den	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty
<i>Etické hodnoty</i>	Samostatný projektový den	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty
<i>Sexuální zdraví</i>	Samostatný projektový den	Rv, Ov, Př	Rv, Ov, Př	Rv, Ov, Př	Rv, Ov, Př
<i>Rodinný život</i>	Samostatný projektový den	Rv, Ov	Rv, Ov	Rv, Ov	Rv, Ov
<i>Duchovní rozměr člověka</i>	Samostatný projektový den	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty
<i>Ekonomické hodnoty</i>	Samostatný projektový den	M, Inf, Ov, Rv	M, Inf, Ov, Rv	M, Inf, Ov, Rv	M, Inf, Ov, Rv
<i>Ochrana přírody a životního prostředí</i>	Samostatný projektový den	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty
<i>Hledání pravdy a dobra jako součást přirozenosti člověka</i>	Samostatný projektový den	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty	Všechny předměty

Poznámka k učebnímu plánu:

Tento vzdělávací učební obor se řadí mezi doplňující obory a není povinnou součástí základního vzdělávání.

Na I. stupni se tento proces bude uskutečňovat v rámci speciálního projektového dne.

Na II. stupni se jednotlivá témata včetně aplikací integrují do jednotlivých předmětů (zejména občanská výchova, výchova ke zdraví, český jazyk, literární výchova, dějepis, zeměpis, dramatická výchova, cizí jazyky, informatika) jako další průřezové téma.

Příloha č. 2

Předmět speciálně pedagogické péče

Charakteristika předmětu speciálně pedagogické péče a jeho odborné zajištění

Účelem tohoto podpůrného opatření je podpora žáků, kteří z důvodů svých speciálních vzdělávacích potřeb nemohou dosahovat srovnatelných výsledků ve vzdělávání. Předměty speciálně pedagogické péče mohou zajistit kompenzaci obtíží žáka, přispět ke kvalitnímu vzdělání žáka s přihlédnutím k jeho specifickým potřebám. Škola vychází z § 19, § 23 odst. 3 a § 26 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a z ustanovení Přílohy č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Předmět speciálně pedagogické péče je zajišťován pedagogickými pracovníky školy s rozšířenou kompetencí pro oblast speciální pedagogiky, speciálními pedagogy školy nebo školského poradenského zařízení při dodržení nejvyššího počtu povinných vyučovacích hodin, přičemž **ve druhém stupni podpory je zaměřen na nápravy v oblasti logopedických obtíží, řečové výchovy, specifických poruch učení, rozvoj grafomotorických dovedností, rozvoj vizuálně percepčních dovedností, zdravotní tělesné výchovy, nácvik sociální komunikace.** Ve třetím stupni podpory zahrnuje předměty speciálně pedagogické péče uvedené ve druhém stupni podpůrných opatření, doplněné např. o zrakovou stimulaci, bazální stimulaci u žáků s mentálním postižením, práci s optickými pomůckami, logopedickou péči, u žáků, kteří nemohou vnímat řeč sluchem, se věnuje rozvíjení sluchového vnímání, odezírání, rozumění mluvené řeči a její produkci, českému znakovému jazyku, dále se věnuje prostorové orientaci, případně dalším oblastem speciálně pedagogické péče. Ve čtvrtém stupni podpory je předmět speciálně pedagogické péče zaměřen na oblasti předmětů speciálně pedagogické péče ve druhém i třetím stupni podpůrných opatření a dále na český znakový jazyk, prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, na prostorovou orientaci, na samostatný pohyb zrakově postižených, na práci s optickými pomůckami, na Braillovo písmo, na bazální stimulaci u žáků s kombinovanými vadami, případně vychází z dalších obtíží žáků, které vyplývají z charakteru jejich zdravotních obtíží. V pátém stupni podpory vychází předmět speciálně pedagogické péče ze specifik obtíží žáka, je stanoven SPC.

Organizace vzdělávání při poskytování podpůrného opatření spočívajícího v odborném zajištění předmětu speciálně pedagogické péče

Výuka předmětu speciálně pedagogické péče (dále jen PSPP) probíhá podle stupně podpůrných opatření:

2. stupeň – 1 hodina/týden
3. stupeň – 3 hodiny/týden
4. stupeň – 3 hodiny/týden
5. stupeň – 4 hodiny/týden

Omezením je dodržení nejvyššího počtu povinných vyučovacích hodin, kterým je naplněno ustanovení § 26 školského zákona, který tyto počty pro jednotlivé RVP stanoví. U základního vzdělávání navíc stanoví i limity pro jednotlivé ročníky:

1. – 2. ročník nejvýše 22 povinných vyučovacích hodin týdně
3. – 5. ročník nejvýše 26 povinných vyučovacích hodin týdně
6. a 7. ročník nejvýše 30 povinných vyučovacích hodin týdně
8. a 9. ročník nejvýše 32 povinných vyučovacích hodin týdně

Pokud školské poradenské zařízení doporučí žákovi jako podpůrné opatření jednu hodinu předmětu speciálně pedagogické péče v prvním ročníku, je možné ji vyučovat nad rámec hodin, které má tento žák v rozvrhu, neboť je to jeho 21. hodina, což je méně než zákonem stanovená maximální týdenní hodinová dotace. Stejně tak by tomu bylo i u doporučení dvou hodin předmětu speciálně pedagogické péče. Teprve v případě doporučení tří hodin předmětu speciálně pedagogické péče by musela být jedna hodina realizována místo některé hodiny v rozvrhu žáka, neboť jinak by došlo k překročení zákonem stanovené maximální týdenní hodinové dotace. V takovém případě se uplatní ustanovení

vyhlášky č. 27/2016 Sb., kde je v příloze č. 1 uvedeno, že se hodiny speciálně pedagogické péče čerpají z disponibilní časové dotace. V tomto případě je jediná volba, a to je využití jedné hodiny vyučovacího předmětu český jazyk, o kterou byla minimální časová dotace tohoto předmětu v prvním ročníku posílena, pokud školské poradenské zařízení nedoporučí jinak.

Pokud školské poradenské zařízení doporučí žákovi jako podpůrné opatření jednu, dvě nebo tři hodiny předmětu speciálně pedagogické péče v pátém ročníku, budou tyto hodiny probíhat vždy místo některé vyučovací hodiny, neboť učební plán v tomto modelu v pátém ročníku využívá týdenní maxima. Při rozhodování, o které vyučovací hodiny se bude jednat, je na výběr ze čtyř vyučovacích hodin, tj. Český jazyk, Matematika, Informační a komunikační technologie a Přírodověda, pokud školské poradenské zařízení nedoporučí jinak. V případech, kdy po splnění podmínky nepřekročení maximální týdenní hodinové dotace v ročníku a případném využití celé disponibilní časové dotace v daném ročníku nelze zajistit realizaci předmětu speciálně pedagogické péče, musí být využita i minimální časová dotace. V každém případě však nesmí být překročena maximální týdenní časová dotace stanovená zákonem.

Předmět PSPP je možno zařadit:

A) jako vyučovací předmět

- od 2. stupně podpůrných opatření,
- je realizován z disponibilních hodin.

PSPP může vyučovat na I. stupni učitel/ka, který získal/a kvalifikaci podle § 7 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů.

Na II. stupni učitel/ka, který získal/a kvalifikaci podle § 8 odst. 2 zákona č. 563/2004, ve znění pozdějších předpisů.

B) jako „nápravy“

- od 2. stupně podpůrných opatření,
- PSPP v této formě nemá osnovy, není uveden na vysvědčení, nehodnotí se,
- je realizován z disponibilních hodin nebo nad rámec výuky.

PSPP může vyučovat na I. stupni učitel/ka, který získal/a kvalifikaci, viz bod A). Dále speciální pedagog/pedagožka dle § 18 zákona č. 563/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů a psycholog/psycholožka dle §19 zákona č. 563/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů a výjimečně i asistent/ka dyslektické nápravy, není-li k dispozici kvalifikovaný/á vyučující.

Zajištění PSPP u konkrétních žáků je vždy podmíněno doporučením školského poradenského zařízení. Toto doporučení bude obsahovat kromě údaje o zařazení PSPP, počet hodin výuky PSPP a kód NFN (normované finanční náročnosti), který ředitel školy uvede do školské matriky v rámci předávání individuálních dat ze školních matrik, aby mu mohly být přiznány finanční prostředky na realizaci výuky PSPP.

Pedagogická intervence:

1. Doučování

- vyučuje pedagogický pracovník,
- realizuje se zcela nad rámec vyučování.

2. Příprava na vyučování

- pomoc při vypracovávání domácích úkolů,
- může být zabezpečena i vychovatelkou školní družiny či asistentem pedagoga,
- realizuje se nad rámec výuky, ale i v rámci školní družiny.

Masarykova základní škola, Stará Paka, okres Jičín

Tato příloha Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání **„Navazujeme na tradice, směřujeme k budoucnosti“ Č. j.: 01/09 2007**, ve znění pozdějších úprav vstupuje v platnost dne 1. února 2017. Příloha byla projednána ve školské radě dne 3. 11. 2016.

Dodatky

Dodatek č. 1

MASARYKOVA ZÁKLADNÍ ŠKOLA, STARÁ PAKA, OKRES JIČÍN

K Č.j.: 01/09 2007

Dodatek č. 1 k ŠVP ZV „Navazujeme na tradice, směřujeme k budoucnosti“

Na základě Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání Č.j. MSMT-7019/2017 ze dne 3. května 2017, mění se ŠVP ZV Masarykovy základní školy, Stará Paka, okres Jičín „**Navazujeme na tradice, směřujeme k budoucnosti**“ k 1. 9. 2017 takto:

1. V charakteristice vyučovacího předmětu Tělesná výchova se vkládá další odstavec, který zní:
 - ***Základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni ve 2. a 3. ročníku v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin.***
2. V části 5.6 Člověk a zdraví (Tělesná výchova) se mezi očekávané výstupy pro 1. – 3. ročník doplňují další výstupy:
 - ***Žák se adaptuje na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti.***
 - ***Žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti.***

Tento Dodatek č. 1 byl schválen pedagogickou radou a projednán školskou radou dne 30. 5. 2017 a začíná platit od 1. 9. 2017.